

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2019

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2019

СОФИЯ, 2019

Decorative wavy lines at the bottom of the page, consisting of several overlapping black curves that sweep across the width of the page.

Уважаеми потребители,

От създаването си преди повече от век до днес българската статистическа институция винаги е била водена от стремежа да отговори на потребностите от актуална, достоверна и изчерпателна информация за състоянието и развитието на социално-икономическите процеси в страната. Статистическите данни за важни стопански области, за демографията, околната среда,

образованието, здравеопазването, културата са надеждна основа за вземането на отговорни политически решения за бъдещето на българското общество и държава.

Най-новото издание на Статистическия справочник за 2019 година продължава традицията, като представя на потребителите - държавните институции, бизнеса, академичната общност, неправителствените организации и гражданите, резултатите от последните статистически изследвания за периода 2015 - 2018 година, въз основа на които те могат да правят своите анализи и прогнози.

Източници на публикуваните в справочника данни са Националният статистически институт, Българската народна банка и органите на статистиката, Евростат, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други международни организации. Статистическата информация е произведена по единна европейска методология и стандарти, които осигуряват високо качество и възможност за международни сравнения на получените резултати.

Всеки тематичен раздел съдържа кратък анализ и е онагледен с таблици и графики, което позволява бързото и лесно намиране на търсените данни и отразява стремежа ни да популяризираме статистическата дейност сред все по-широк кръг потребители.

Днес погледът ни е насочен с надежда и към най-младите - учениците и студентите. За тях организираме различни инициативи, които имат за цел да събудят интереса им към статистическата наука и практика и да повишат статистическата им култура.

Надявам се, че новото издание на Статистическия справочник ще отговори на високите изисквания и потребностите на българската общественост от обективна и качествена статистическа информация, поднесена по достъпен и разбираем начин.

Благодаря на всички автори, респонденти и сътрудници, допринесли за издаването на Статистическия справочник 2019.

Сергей Цветарски

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	42
Наети лица	44
Безработица	46
Безработица	48
Безработица по области	50
Средна годишна заплата	52
IV. Образование	
Видове образователни институции	56
Записани учащи	58
Преподаватели по степени на преподаване	60
Детски градини	62
Общообразователни училища	64
Професионално обучение - I степен	66
Професионално обучение - II степен	68
Професионално обучение - III степен	70
Професионално обучение - IV степен	72
Висше образование	74
Училища, преподаватели и ученици по области	76
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование	78
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	82
Сценични изкуства и кина	84
Музеи и читалища	86
Библиотеки	88
Радиопрограмна и телевизионна дейност	90

VI. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	94
Медицински персонал по области	96
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	98

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	102
Общ разход на домакинствата	104
Потребление на основни хранителни продукти	106
Покупателна способност на домакинствата	108
Индикатори за бедност	110

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	114
Осъдени лица	116

IX. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	120
Брутна добавена стойност	122
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	124
Инвестиции и потребление	126
Производителност на труда	128

X. Финанси

Парични агрегати	132
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	134
Лихвени проценти	136
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД”	138

XI. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	142
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	144
Хармонизиран индекс на потребителските цени	146
Индекс на цените на производител	148
Индекси на цените на производител в селското стопанство	150
Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	152
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	154
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	155

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	158
Износ по страни - основни търговски партньори	160
Внос по страни - основни търговски партньори	162
Износ и внос на някои стоки	164

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	168
Преки чуждестранни инвестиции	170

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	174
Придобити дълготрайни материални активи	176

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	180
Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството	182

XVI. Промисленост

Производството на промишлените предприятия	186
Структура на производството на промишлените предприятия	188
Индекси на производството на промишлените предприятия	190
Промислени продукти в натурално изражение	192

XVII. Строителство и жилищен фонд

Производството на строителните предприятия	198
Жилищен фонд	200
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	202

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	206
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218

XX. Туризм

Места за настаняване	222
Реализирани нощувки	224
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	226

XXI. Горско стопанство

Обща горска площ	230
Стопанисване на горите	232
Добита дървесина	234
Дивеч	236

Стр.**XXII. Селско стопанство**

Използвана земеделска площ и обработваема земя	240
Производство от земеделски култури	242
Селскостопански животни и птици	244
Икономически сметки за селското стопанство	246

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	250
Водоползване	252
Шум	254
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	256
Битови отпадъци	258
Защитени територии	260

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	264
Иновационна дейност	266

Международен преглед

Територия и население по континенти	271
Пазар на труда	278
Образование	280
Култура	281
Здравеопазване	282
Цени	283
Износ и внос	285
Туризм	287
Селско стопанство	289
Околна среда	290
Международни сравнения	292

За потребителите: Данните за 2018 г. са предварителни.

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
БДС	=	брутна добавена стойност
бр.	=	брой
ВGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
ГВтч	=	гигаватчас
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени

кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХГ	=	Министерство на земеделието, храните и горите
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
н.п.д.	=	непригодени за продажба на дребно
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата

NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации
пкм	=	пътникилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
ЦК	=	ценни книжа
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
x	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
( )	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.9 кв. км (без акваторията на Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници	(Километри)			
	Общо	Сухоземна	Речна	Морска
Общо	2245	1181	686	378
Северна - с Румъния	609	139	470	-
Източна - с Черно море	378	-	-	378
Южна - с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64
Западна - със Сърбия	341	315	26	-
	- с Република Северна Македония	165	165	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2018 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна		абсолютна минимална годишна	
	hPa	°C	дата	°C	дата	
Видин	1012.2	12.2	34.1	2.09	-13.6	1.03
Плевен	996.4	12.8	34.2	26.08	-11.6	1.03
Велико Търново	992.4	13.0	34.6	13.06	-15.8	1.03
Добрич	992	12.0	34.6	31.08	-15.9	1.03
Варна	1011.3	13.8	32.8	16.08	-11.8	1.03
Бургас	1012.7	14.0	33.6	17.07	-10.8	1.03
Хасково	988.4	13.6	34.2	22.07	-14	1.03
Казанлък	968.9	12.1	33.2	3.09	-19	1.03
Пазарджик	991	13.0	33.7	2.09	-16.8	1.03
София - НИМХ	947.1	11.5	30.2	22.07	-18	1.03
Кюстендил	954.2	12.1	34.0	22.07	-18.5	1.03
Черни връх	770.9	1.9	17.0	22.07	-17	1.03
Сандански	990.9	15.1	36.0	2.09	-8.2	1.03

2. Метеорологични данни за 2018 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
		мм	дата		
Видин	77	40	14.06	651	5.5
Плевен	72	84	30.06	689	5.8
Велико Търново	72	45	8.07	735	6.1
Добрич	75	27	17.06	617	5.8
Варна	74	72	5.06	637	5.7
Бургас	76	52	28.11	694	6.3
Хасково	70	52	22.11	826	6.1
Казанлък	74	38	8.07	685	5.7
Пазарджик	70	43	29.06	549	5.5
София - НИМХ	70	42	10.07	701	5.7
Кюстендил	69	29	28.11	629	5.5
Черни връх	82	59	30.06	870	6.6
Сандански	63	24	28.06	489	5.4

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 368 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкъовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

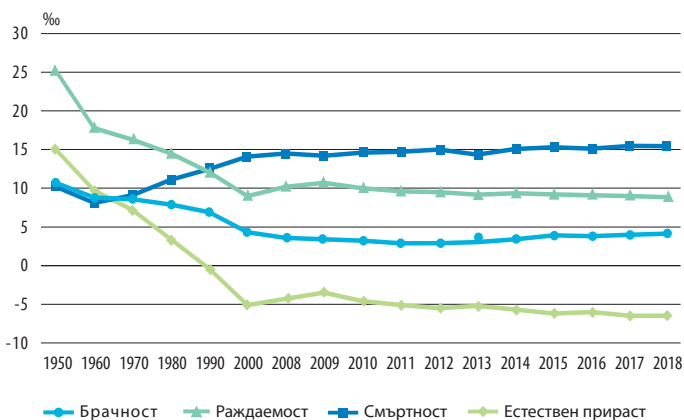
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умиралия, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2018 г. коефициентите за раждаемост и смъртност на 1 000 души от населението намаляват в сравнение с предходната година, а естественият прираст (разликата между раждаемост и смъртност) е минус 6.5 на хиляда.

Фиг. 1. Коефициенти на естественото движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2015	2016	2017	2018
Население към 31.12. - хил.	7153.8	7101.9	7050.0	7000.0
Гъстота на населението на 1 км ²	64.8	64.3	63.9	63.4
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1057	1059	1060	1061
Коефициент на възрастова зависимост	52.4	53.4	54.5	55.5
Темп на демографско остаряване	101.1	100.4	100.8	100.5
Относителен дял на градското от общото население - %	73.1	73.3	73.5	73.7
Раждаемост (на 1 000 души)	9.2	9.1	9.0	8.9
Смъртност (на 1 000 души)	15.3	15.1	15.5	15.4
Естествен прираст (на 1 000 души)	-6.2	-6.0	-6.5	-6.5
Брачност (на 1 000 души)	3.9	3.8	4.0	4.1
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	6.6	6.5	6.4	5.8
Нетен коефициент на възпроизводство	0.73	0.74	0.75	0.74
Тотален коефициент на плодовитост	1.53	1.54	1.56	1.56

2. Население според преброяванията¹

Година на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

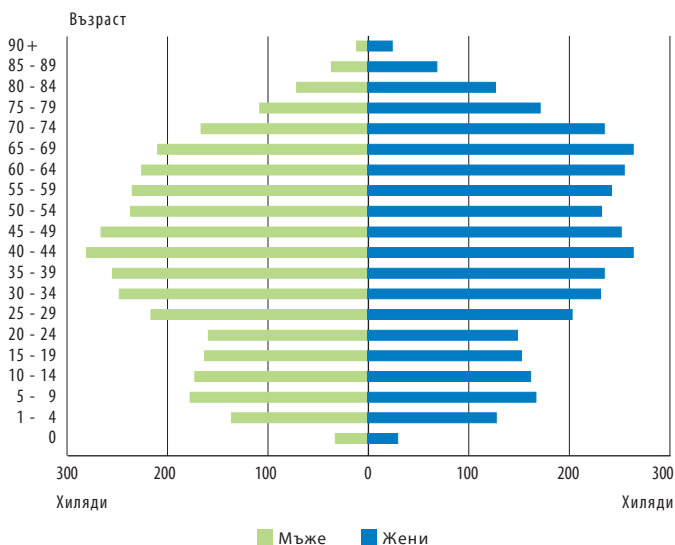
Възрастово-полова структура на населението

Възrastовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастни групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

През 2018 г. продължава процесът на остаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Относителният дял на лицата на възраст до 15 години е 14.4%, а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства - от 21.0% през 2017 г. на 21.3% през 2018 година. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст в посока на намаляване на дела на населението в трудоспособна възраст и увеличаване на дела на населението над трудоспособна възраст.

Остаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която в последните години непрекъснато нараства и от 41.2 години през 2005 г. се покачва на 43.8 години през 2018 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2018 г. по пол

3. Население към 31.12.2018 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7000039	3395701	3604338	73.7
0 - 4	325725	167547	158178	75.9
5 - 9	344667	176901	167766	76.0
10 - 14	334453	172140	162313	74.0
15 - 19	315547	162291	153256	73.1
20 - 24	307744	158591	149153	75.4
25 - 29	419624	215814	203810	76.8
30 - 34	479506	247397	232109	78.4
35 - 39	489908	254064	235844	77.8
40 - 44	544398	279842	264556	78.1
45 - 49	518322	265640	252682	76.0
50 - 54	469131	236143	232988	73.9
55 - 59	477398	234382	243016	73.3
60 - 64	480497	224905	255592	72.4
65 - 69	473587	209008	264579	70.5
70 - 74	401524	165752	235772	67.1
75 - 79	279398	107489	171909	63.5
80 и повече	338610	117795	220815	63.8

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2015	2016	2017	2018
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.9	15.0	15.1	15.2
В трудоспособна възраст	60.8	60.6	60.3	60.0
Над трудоспособна възраст	24.3	24.4	24.6	24.8
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.1	15.2	15.4	15.6
В трудоспособна възраст	62.9	62.6	62.1	61.7
Над трудоспособна възраст	22.0	22.2	22.5	22.7
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.3	14.3	14.4	14.4
В трудоспособна възраст	55.2	55.2	55.1	55.2
Над трудоспособна възраст	30.5	30.5	30.5	30.4

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

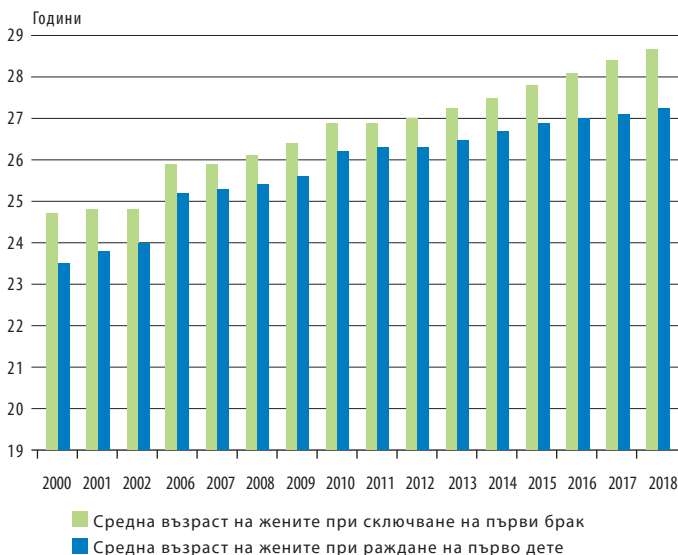
Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца.

Броят на ражданията в страната през 2018 г. е 62 576, като от тях 62 197 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 8.9‰ през 2018 година.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател през 2018 г. е 1.56.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	67585	65950	64984	63955	62197
Под 15	324	294	259	269	252
15 - 19	6331	5980	5772	5769	5939
20 - 24	14454	13157	12341	11690	10625
25 - 29	20770	20655	20315	19565	18644
30 - 34	16204	16257	16530	16586	16770
35 - 39	7978	7917	7837	7986	7825
40 - 44	1401	1522	1731	1874	1917
45 - 49	105	152	181	190	192
50 и повече	11	13	17	25	30
Непоказано	7	3	1	1	3
В градовете					
Общо	50704	49486	48733	48005	46877
Под 15	203	188	169	154	172
15 - 19	3601	3404	3294	3244	3323
20 - 24	9039	8198	7607	7225	6675
25 - 29	16059	15856	15455	14826	14136
30 - 34	13563	13486	13825	13834	14005
35 - 39	6922	6895	6731	6902	6684
40 - 44	1207	1308	1484	1626	1677
45 - 49	92	136	152	171	176
50 и повече	11	12	15	22	27
Непоказано	7	3	1	1	2
В селата					
Общо	16881	16464	16251	15950	15320
Под 15	121	106	90	115	80
15 - 19	2730	2576	2478	2525	2616
20 - 24	5415	4959	4734	4465	3950
25 - 29	4711	4799	4860	4739	4508
30 - 34	2641	2771	2705	2752	2765
35 - 39	1056	1022	1106	1084	1141
40 - 44	194	214	247	248	240
45 - 49	13	16	29	19	16
50 и повече	-	1	2	3	3
Непоказано	-	-	-	-	1

Смъртност

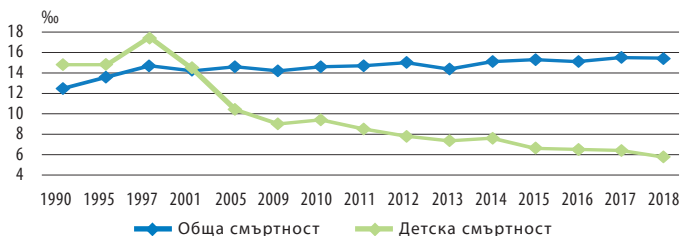
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Смъртността в страната се задържа на твърде високо ниво. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2018 г. е 15.4‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2018 г. е 5.8‰ и е с 0.6‰ по-нисък от този през 2017 година. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. За периода 2016 - 2018 г. тя е 71.4 години при мъжете и 78.4 години при жените.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирания по възраст и местоживеене

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	108952	110117	107580	109791	108526
Под 1	517	434	423	408	358
1 - 4	89	82	68	91	93
5 - 9	55	70	56	46	61
10 - 14	63	60	56	56	70
15 - 19	150	150	141	140	145
20 - 24	263	241	217	191	176
25 - 29	324	357	335	320	304
30 - 34	522	509	474	447	488
35 - 39	898	775	804	729	757
40 - 44	1365	1318	1323	1395	1331
45 - 49	2111	2188	2251	2223	2203
50 - 54	3798	3499	3420	3395	3285
55 - 59	5711	5574	5607	5430	5474
60 - 64	8515	8258	8261	8074	8001
65 - 69	11090	11356	11295	11496	11132
70 - 74	11995	12517	12460	13195	13510
75 - 79	16347	15599	15148	15154	15069
80 - 84	20514	21027	19635	20017	18976
85 и повече	24625	26103	25606	26984	27093
В градовете					
Общо	67008	67749	67192	68418	68011
Под 1	340	255	285	257	234
1 - 4	56	49	48	63	54
5 - 9	36	45	41	30	42
10 - 14	48	36	41	41	34
15 - 19	106	101	91	99	99
20 - 24	176	168	158	133	112
25 - 29	230	259	246	221	228
30 - 34	371	384	341	337	345
35 - 39	658	569	588	528	550
40 - 44	944	942	944	985	963
45 - 49	1477	1486	1561	1496	1475
50 - 54	2601	2347	2263	2274	2212
55 - 59	3848	3759	3782	3664	3598
60 - 64	5629	5471	5611	5372	5301
65 - 69	7144	7399	7404	7471	7288
70 - 74	7161	7480	7674	8162	8518
75 - 79	9392	8924	8868	8961	9085
80 - 84	12007	12104	11486	11740	11202
85 и повече	14784	15971	15760	16584	16671
В селата					
Общо	41944	42368	40388	41373	40515
Под 1	177	179	138	151	124
1 - 4	33	33	20	28	39
5 - 9	19	25	15	16	19
10 - 14	15	24	15	15	36
15 - 19	44	49	50	41	46
20 - 24	87	73	59	58	64
25 - 29	94	98	89	99	76
30 - 34	151	125	133	110	143
35 - 39	240	206	216	201	207
40 - 44	421	376	379	410	368
45 - 49	634	702	690	727	728
50 - 54	1197	1152	1157	1121	1073
55 - 59	1863	1815	1825	1766	1876
60 - 64	2886	2787	2650	2702	2700
65 - 69	3946	3957	3891	4025	3844
70 - 74	4834	5037	4786	5033	4992
75 - 79	6955	6675	6280	6193	5984
80 - 84	8507	8923	8149	8277	7774
85 и повече	9841	10132	9846	10400	10422

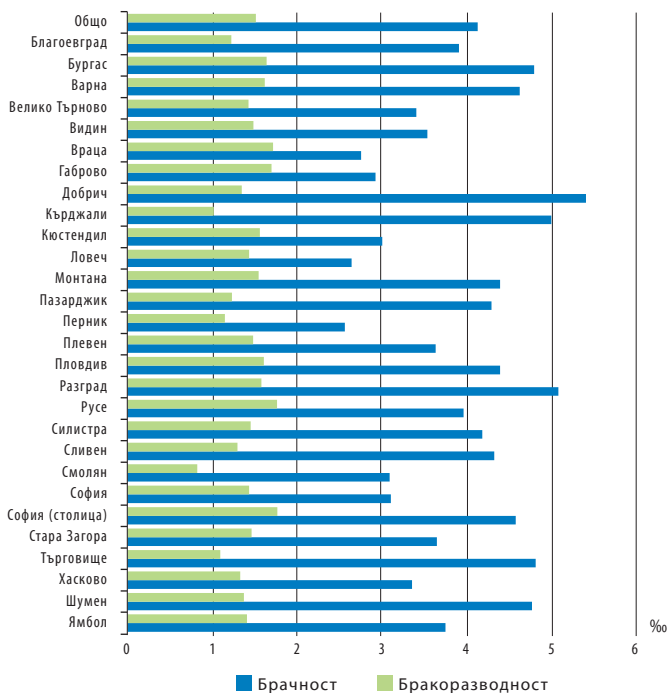
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

В последните години има тенденция на намаляване на броя на сключените бракове, дължаща се на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора. Тази година сключените бракове бележат увеличение спрямо предходната година (през 2018 г. са сключени 28 961 брака, или с 368 повече спрямо 2017 г.), коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 4.1‰.

Броят на регистрираните бракоразводи също бележи увеличение спрямо 2017 г. - през 2018 г. са разтрогнати 10 596 брака, или със 185 повече отколкото са били през 2017 година.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2018 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2018 г. по статистически зони, статистически райони и по области

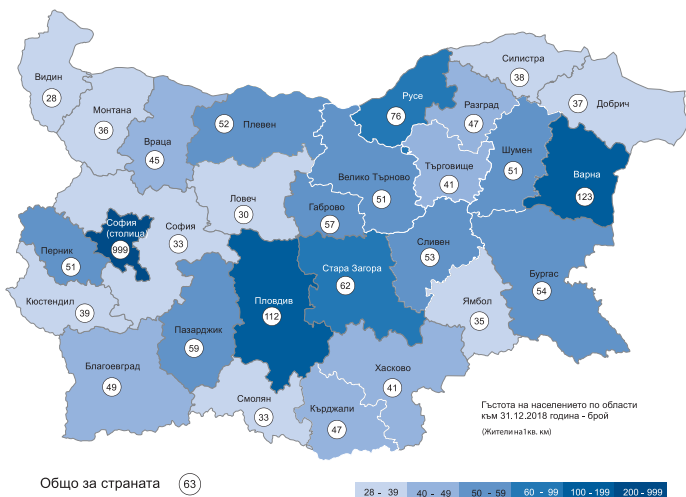
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	28961	10596	4.1	1.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	2539	1148	3.4	1.5
Видин	303	127	3.5	1.5
Враца	451	281	2.7	1.7
Ловеч	332	180	2.6	1.4
Монтана	574	202	4.4	1.5
Плевен	879	358	3.6	1.5
Северен централен	3028	1247	3.8	1.6
Велико Търново	807	338	3.4	1.4
Габрово	319	185	2.9	1.7
Разград	573	178	5.1	1.6
Русе	870	387	4.0	1.8
Силистра	459	159	4.2	1.4
Североизточен	4481	1355	4.8	1.5
Варна	2177	762	4.6	1.6
Добрич	944	235	5.4	1.3
Търговище	538	122	4.8	1.1
Шумен	822	236	4.8	1.4
Югоизточен	4381	1545	4.2	1.5
Бургас	1967	672	4.8	1.6
Сливен	809	242	4.3	1.3
Стара Загора	1157	463	3.6	1.5
Ямбол	448	168	3.7	1.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	8644	3369	4.1	1.6
Благоевград	1195	374	3.9	1.2
Кюстендил	360	187	3.0	1.6
Перник	311	139	2.6	1.1
София	714	329	3.1	1.4
София (столица)	6064	2340	4.6	1.8
Южен централен	5888	1932	4.2	1.4
Кърджали	758	154	5.0	1.0
Пазарджик	1100	315	4.3	1.2
Пловдив	2933	1072	4.4	1.6
Смолян	328	87	3.1	0.8
Хасково	769	304	3.3	1.3

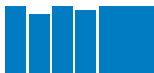
Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2018 година.

Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 19.0%. В 16 области населението е под 200 хил. души (в тях живеят 29.9% от населението на страната). С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са шест области, които обхващат 20.1% от населението на страната. Шест са и областите с население над 300 хил. души, като в три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.3%).

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² по области през 2018 г.

8. Население към 31.12.2018 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

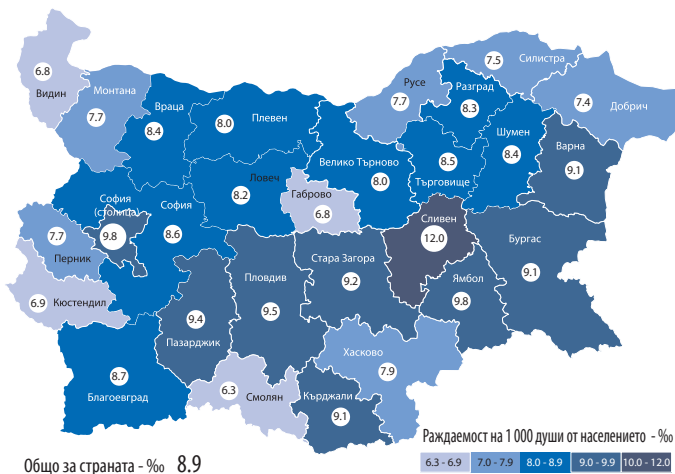
Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	7000039	3395701	3604338	5159129	2481128	2678001
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	742304	362328	379976	473700	229000	244700
Видин	84865	41349	43516	54999	26627	28372
Враца	162549	79894	82655	95695	46284	49411
Ловеч	124873	60836	64037	78589	38111	40478
Монтана	129637	63334	66303	83412	40294	43118
Плевен	240380	116915	123465	161005	77684	83321
Северен централен	784168	380986	403182	527353	254213	273140
Велико Търново	235708	113916	121792	166535	79968	86567
Габрово	108404	52213	56191	88800	42708	46092
Разград	112229	54714	57515	53002	25277	27725
Русе	218556	106679	111877	170634	83113	87521
Силистра	109271	53464	55807	48382	23147	25235
Североизточен	929035	452747	476288	682177	329318	352859
Варна	471252	229614	241638	395596	191802	203794
Добрич	173831	84476	89355	120259	57723	62536
Търговище	111597	54512	57085	60414	28827	31587
Шумен	172355	84145	88210	105908	50966	54942
Югоизточен	1032079	500730	531349	749727	360439	389288
Бургас	410331	198630	211701	313566	150248	163318
Сливен	186495	90636	95859	122910	59048	63862
Стара Загора	316356	153264	163092	229132	110311	118821
Ямбол	118897	58200	60697	84119	40832	43287
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2102205	1014770	1087435	1772377	850351	922026
Благоевград	305123	148542	156581	183143	87609	95534
Кюстендил	119041	57944	61097	83230	40142	43088
Перник	120880	58824	62056	95860	46215	49645
София	229041	112497	116544	140760	68526	72234
София (столица)	1328120	636963	691157	1269384	607859	661525
Южен централен	1410248	684140	726108	953795	457807	495988
Кърджали	152873	75525	77348	63016	30217	32799
Пазарджик	255479	125103	130376	160414	77790	82624
Пловдив	668334	321176	347158	505663	241110	264553
Смолян	105421	50959	54462	59242	28488	30754
Хасково	228141	111377	116764	165460	80202	85258

Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица) и Ямбол. С най-ниска раждаемост през 2018 г. са областите Смолян, Габрово и Видин. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2018 г. се отличават областите Видин, Монтана и Кюстендил, като най-нисък е този показател в областите София (столица) и Кърджали.

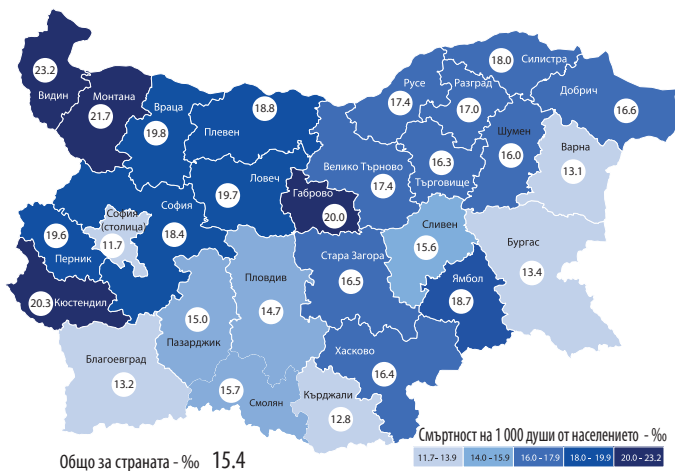
Фиг. 8. Раждаемост по области през 2018 г.

(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2018 г.

(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2018 г. по статистически зони, статистически райони и по области

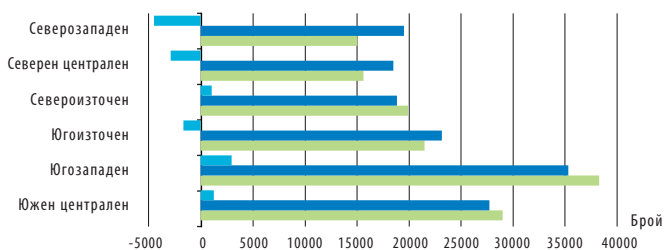
Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Ражда- емост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	62197	108526	-46329	8.9	15.4	-6.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	5938	15123	-9185	7.9	20.2	-12.3
Видин	586	1992	-1406	6.8	23.2	-16.4
Враца	1375	3241	-1866	8.4	19.8	-11.4
Ловеч	1028	2482	-1454	8.2	19.7	-11.5
Монтана	1004	2841	-1837	7.7	21.7	-14.0
Плевен	1945	4567	-2622	8.0	18.8	-10.8
Северен централен	6090	14058	-7968	7.7	17.8	-10.1
Велико Търново	1901	4142	-2241	8.0	17.4	-9.4
Габрово	741	2184	-1443	6.8	20.0	-13.2
Разград	942	1922	-980	8.3	17.0	-8.7
Русе	1687	3836	-2149	7.7	17.4	-9.7
Силистра	819	1974	-1155	7.5	18.0	-10.5
Североизточен	7966	13700	-5734	8.6	14.7	-6.1
Варна	4275	6201	-1926	9.1	13.1	-4.0
Добрич	1293	2908	-1615	7.4	16.6	-9.2
Търговище	947	1823	-876	8.5	16.3	-7.8
Шумен	1451	2768	-1317	8.4	16.0	-7.6
Югоизточен	10094	15910	-5816	9.7	15.4	-5.7
Бургас	3724	5503	-1779	9.1	13.4	-4.3
Сливен	2258	2917	-659	12.0	15.6	-3.6
Стара Загора	2938	5257	-2319	9.2	16.5	-7.3
Ямбол	1174	2233	-1059	9.8	18.7	-8.9
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	19488	28654	-9166	9.3	13.6	-4.3
Благоевград	2676	4056	-1380	8.7	13.2	-4.5
Кюстендил	831	2436	-1605	6.9	20.3	-13.4
Перник	933	2384	-1451	7.7	19.6	-11.9
София	1988	4246	-2258	8.6	18.4	-9.8
София (столица)	13060	15532	-2472	9.8	11.7	-1.9
Южен централен	12621	21081	-8460	8.9	14.9	-6.0
Кърджали	1380	1941	-561	9.1	12.8	-3.7
Пазарджик	2414	3854	-1440	9.4	15.0	-5.6
Пловдив	6337	9846	-3509	9.5	14.7	-5.2
Смолян	671	1669	-998	6.3	15.7	-9.4
Хасково	1819	3771	-1952	7.9	16.4	-8.5

Миграция на населението

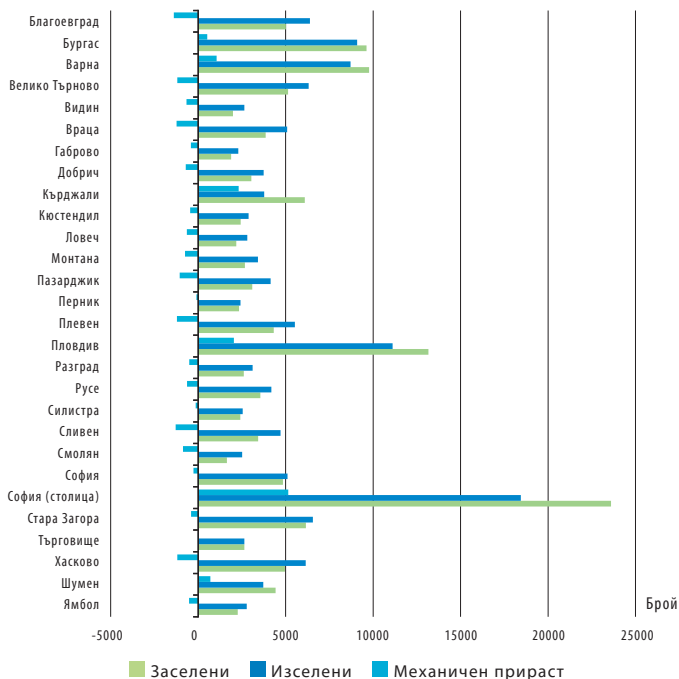
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната, от страната в чужбина или от чужбина в страната.

През 2018 г. шест области имат положителен механичен прираст: Кърджали (15.3%), Шумен (4.1%), София (столица) (3.9%), Пловдив (3.1%), Варна (2.2%) и Бургас (1.3%). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-8.1%), Видин (-7.6%) и Враца (-7.5%).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2018 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2018 г. по области

10. Механично движение на населението през 2018 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	139369	143035	-3666
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	15052	19519	-4467
Видин	1994	2650	-656
Враца	3863	5093	-1230
Ловеч	2181	2815	-634
Монтана	2682	3422	-740
Плевен	4332	5539	-1207
Северен централен	15634	18496	-2862
Велико Търново	5144	6327	-1183
Габрово	1890	2297	-407
Разград	2619	3124	-505
Русе	3565	4196	-631
Силистра	2416	2552	-136
Североизточен	19913	18849	1064
Варна	9780	8722	1058
Добрич	3049	3748	-699
Търговище	2650	2651	-1
Шумен	4434	3728	706
Югоизточен	21503	23157	-1654
Бургас	9628	9097	531
Сливен	3438	4717	-1279
Стара Загора	6170	6562	-392
Ямбол	2267	2781	-514
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	38267	35290	2977
Благоевград	5021	6400	-1379
Кюстендил	2440	2893	-453
Перник	2342	2432	-90
София	4851	5115	-264
София (столица)	23613	18450	5163
Южен централен	29000	27724	1276
Кърджали	6107	3786	2321
Пазарджик	3104	4150	-1046
Пловдив	13165	11118	2047
Смолян	1655	2518	-863
Хасково	4969	6152	-1183

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

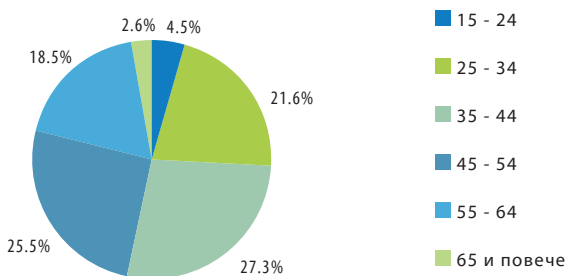
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

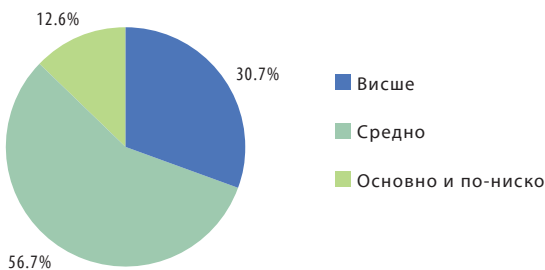
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2018 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2018 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	3365.9	3337.0	3264.0	3357.2	3326.0
По местоживеене					
В градовете	2636.7	2613.2	2563.6	2618.6	2595.2
В селата	729.2	723.8	700.4	738.6	730.8
По пол					
Мъже	1798.6	1781.7	1749.3	1796.7	1787.0
Жени	1567.3	1555.2	1514.7	1560.5	1539.0
По възрастови групи					
15 - 64	3308.7	3276.0	3199.6	3277.5	3239.6
15 - 24	200.3	182.8	161.1	170.7	149.3
25 - 34	767.7	758.2	732.2	740.9	719.9
35 - 44	941.0	925.0	904.8	919.6	908.1
45 - 54	821.0	829.4	822.5	842.1	847.8
55 - 64	578.7	580.5	579.0	604.2	614.6
65 и повече	57.2	61.0	64.4	79.7	86.3
По степени на образование					
Висше	997.1	1018.1	1013.5	1020.5	1020.9
Средно	1906.8	1889.6	1849.4	1920.7	1887.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1232.9	1197.3	1148.1	1151.2	1103.2
Основно и по-ниско	462.0	429.2	401.2	415.9	417.9

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

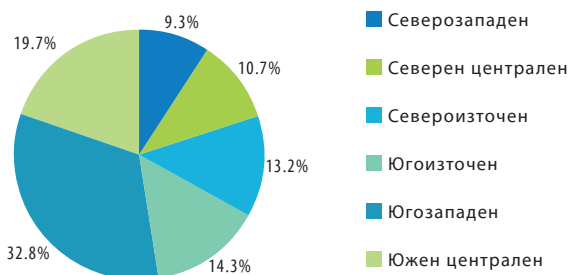
(Проценти)

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	69.0	69.3	68.7	71.3	71.5
По местоживеене					
В градовете	71.5	72.1	71.6	73.8	73.8
В селата	61.3	60.9	59.8	63.8	64.3
По пол					
Мъже	72.9	73.2	72.7	75.4	75.9
Жени	65.0	65.4	64.6	67.1	67.0
По възрастови групи					
15 - 24	27.2	26.0	23.9	26.3	23.7
25 - 34	78.3	78.3	76.5	79.1	78.8
35 - 44	87.4	86.5	85.4	87.4	87.1
45 - 54	83.7	84.3	83.7	86.0	86.5
55 - 64	56.6	58.0	58.8	61.8	63.7

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2018 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2018 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3239.6	71.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	300.7	66.4
Видин	37.0	73.4
Враца	62.1	60.7
Ловеч	50.8	67.5
Монтана	48.7	61.7
Плевен	102.2	70.1
Северен централен	347.1	69.3
Велико Търново	106.8	70.4
Габрово	46.3	70.4
Разград	46.4	63.2
Русе	101.0	71.4
Силистра	46.5	67.7
Североизточен	428.8	70.6
Варна	215.8	69.3
Добрич	80.2	71.4
Търговище	50.8	70.9
Шумен	82.1	73.4
Югоизточен	463.9	70.7
Бургас	190.0	71.1
Сливен	78.8	68.0
Стара Загора	145.2	72.7
Ямбол	49.9	68.0
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1062.7	75.8
Благоевград	152.1	74.6
Кюстендил	51.1	70.0
Перник	55.2	72.1
София	107.3	73.8
София (столица)	697.0	77.2
Южен централен	636.4	69.7
Кърджали	60.7	60.7
Пазарджик	110.8	67.0
Пловдив	313.2	72.5
Смолян	52.6	75.6
Хасково	99.1	68.1

Заетост

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства) или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

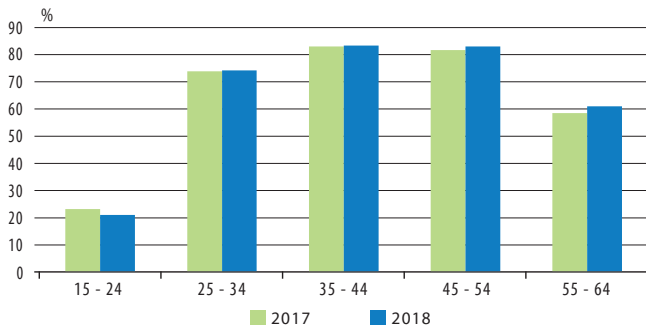
Наети са лицата, извършващи в обществения сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	2981.4	3031.9	3016.8	3150.3	3152.7
По местоживеене					
В градовете	2380.4	2417.5	2403.1	2485.2	2487.3
В селата	601.0	614.4	613.7	665.0	665.4
По пол					
Мъже	1577.1	1607.5	1607.6	1682.6	1685.3
Жени	1404.3	1424.3	1409.2	1467.7	1467.3
По възрастови групи					
15 - 64	2927.4	2973.5	2954.3	3073.4	3068.9
15 - 24	152.7	143.2	133.4	148.6	130.3
25 - 34	669.2	682.4	669.2	689.2	675.4
35 - 44	850.9	853.4	846.9	869.6	866.5
45 - 54	743.5	764.5	768.3	797.3	810.5
55 - 64	511.2	530.1	536.5	568.7	586.1
65 и повече	53.9	58.4	62.5	76.9	83.8
По степени на образование					
Висше	946.3	977.8	979.3	989.6	997.3
Средно	1703.8	1732.3	1725.1	1819.7	1802.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1107.7	1100.5	1073.5	1091.1	1052.4
Основно и по-ниско	331.3	321.7	312.3	340.9	353.2
По статус в заетостта					
Работодатели	113.5	108.3	107.3	114.8	117.2
Самостоятелно заети, без наети лица	238.1	236.8	228.3	235.3	226.6
Наети в частния сектор	1903.6	1968.2	1981.8	2101.8	2113.5
Наети в общественния сектор	705.5	699.0	681.1	673.6	671.9
Неплатени семейни работници	20.6	19.5	18.4	24.7	23.5

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

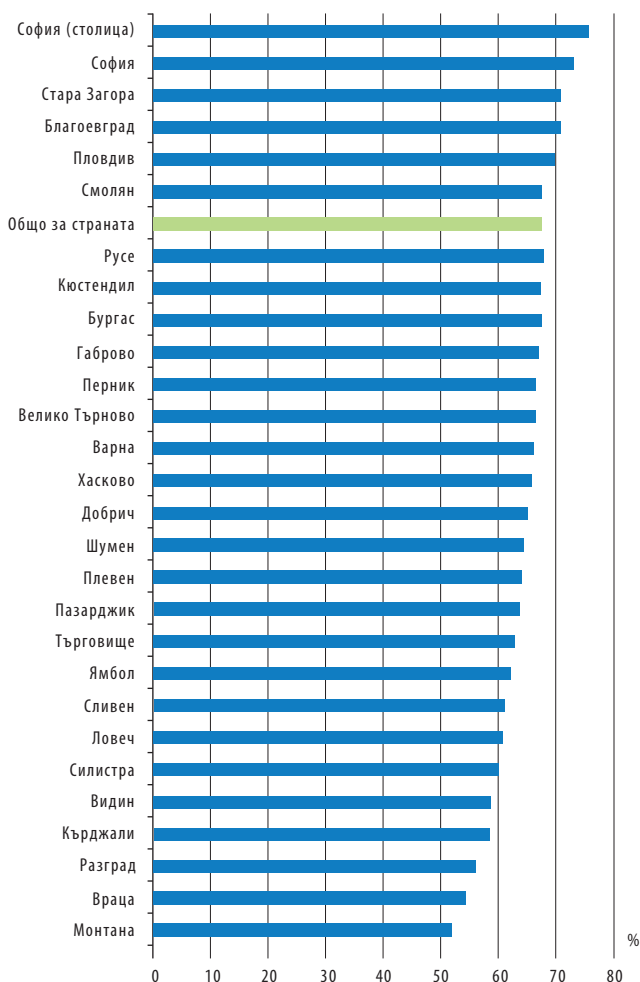
(Проценти)

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	61.0	62.9	63.4	66.9	67.7
По местоживеене					
В градовете	64.5	66.6	67.0	70.0	70.7
В селата	50.4	51.6	52.3	57.4	58.5
По пол					
Мъже	63.9	65.9	66.7	70.6	71.5
Жени	58.2	59.8	60.0	63.1	63.9
По възрастови групи					
15 - 24	20.7	20.3	19.8	22.9	20.7
25 - 34	68.3	70.4	69.9	73.6	73.9
35 - 44	79.0	79.8	79.9	82.7	83.1
45 - 54	75.8	77.7	78.2	81.4	82.7
55 - 64	50.0	53.0	54.5	58.2	60.7

Заетост по области

Заетите лица на 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2018 г.

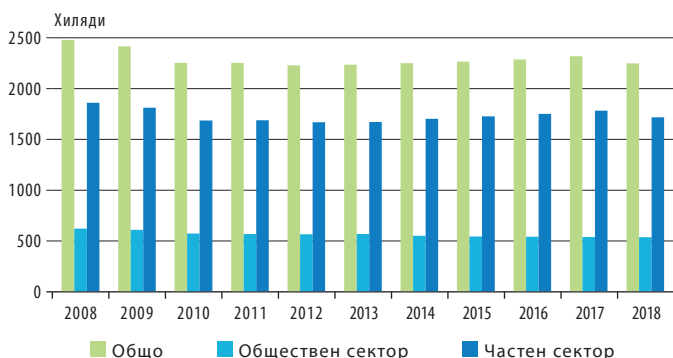
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2018 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	3068.9	67.7
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	266.3	58.8
Видин	29.6	58.8
Враца	55.8	54.5
Ловеч	45.8	60.9
Монтана	41.2	52.2
Плевен	93.8	64.4
Северен централен	323.7	64.6
Велико Търново	101.0	66.6
Габрово	44.2	67.2
Разград	41.3	56.2
Русе	95.7	67.7
Силистра	41.4	60.2
Североизточен	397.0	65.4
Варна	206.3	66.3
Добрич	73.3	65.3
Търговище	45.1	63.0
Шумен	72.2	64.6
Югоизточен	438.5	66.8
Бургас	179.9	67.4
Сливен	71.0	61.2
Стара Загора	141.8	71.0
Ямбол	45.8	62.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1034.3	73.8
Благоевград	144.8	71.0
Кюстендил	49.2	67.5
Перник	51.0	66.7
София	106.6	73.3
София (столица)	682.6	75.6
Южен централен	609.2	66.8
Кърджали	58.6	58.6
Пазарджик	105.6	63.8
Пловдив	301.8	69.9
Смолян	47.1	67.7
Хасково	96.0	66.0

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

Икономически дейности	(Среден годишен брой)					
	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Общо	2308129	2238402	533420	529341	1774709	1709061
Селско, горско и рибно стопанство	71340	69932	12044	11770	59296	58162
Добивна промишленост	21624	21399	7297	7350	14327	14049
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	90141	86041	..	..	..	..
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	111167	102452	232	277	110935	102175
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	33063	31515	170	161	32893	31354
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2405	1902	-	-	2405	1902

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Производство на химични продукти	13768	13609	-	-	13768	13609
Производство на лекарствени вещества и продукти	8600	8697	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	50206	49722	14	13	50192	49709
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	71363	68776	..	..	..	..
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	9751	10199	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	24514	26739	-	-	24514	26739
Производство на машини с общо и специално предназначение	32271	31575	-	-	32271	31575
Производство на превозни средства	28902	29151	-	-	28902	29151
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	45293	43541	1390	1267	43903	42274
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30205	29980	14649	14721	15556	15259
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36732	36316	22674	22221	14058	14095
Строителство	127493	119979	2257	2100	125236	117879
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	379830	380508	472	399	379358	380109
Транспорт, складиране и пощи	148623	139207	48197	47469	100426	91738
Хотелиерство и ресторантьорство	119137	110075	4350	4402	114787	105673
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	12736	12011	2995	2926	9741	9085
Далекосъобщения	20392	19310	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	57726	56236	816	720	56910	55516
Финансови и застрахователни дейности	56997	55740	2102	1996	54895	53744
Операции с недвижими имоти	24035	20723	2622	2438	21413	18285
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	44207	43369	1377	1249	42830	42120
Научноизследователска и развойна дейност	11244	11757	8419	8598	2825	3159
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	24082	22558	100	93	23982	22465
Административни и спомагателни дейности	112810	109466	14335	16258	98475	93208
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	111624	111595	111624	111595	x	x
Образование	162697	161567	152988	151949	9709	9618
Хуманно здравеопазване	108705	105174	74230	72213	34475	32961
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	29931	29366	26781	26616	3150	2750
Култура, спорт и развлечения	36911	33593	13943	13728	22968	19865
Други дейности, н.д.	37604	34622	1438	1374	36166	33248

Безработица

Безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

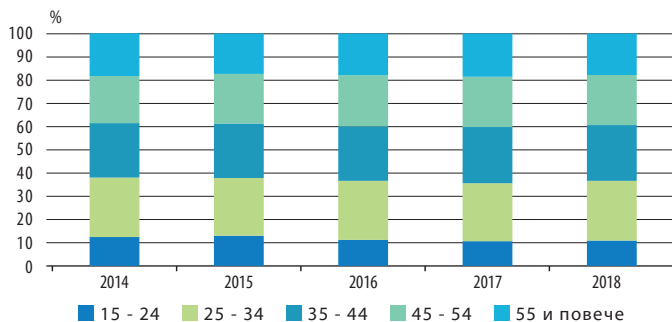
За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

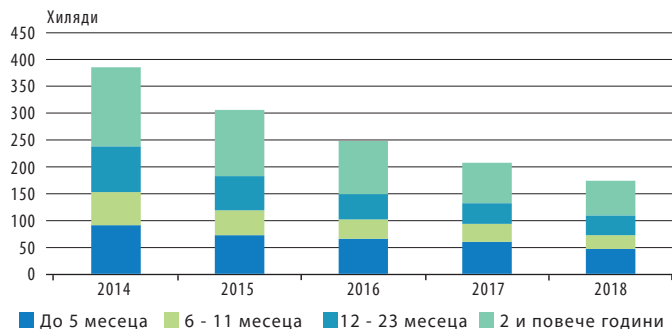
- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила. Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2014	2015	2016	2017	2018
Общо	384.5	305.1	247.2	206.9	173.3
По местоживеене					
В градовете	256.3	195.7	160.5	133.3	107.9
В селата	128.2	109.4	86.8	73.6	65.4
По пол					
Мъже	221.4	174.2	141.7	114.2	101.7
Жени	163.1	130.9	105.6	92.8	71.6
По възрастови групи					
15 - 64	381.3	302.5	245.3	204.1	170.8
15 - 24	47.6	39.6	27.7	22.1	18.9
25 - 34	98.5	75.8	62.9	51.6	44.5
35 - 44	90.2	71.7	57.9	50.0	41.6
45 - 54	77.5	65.0	54.3	44.8	37.3
55 и повече	70.7	53.1	44.4	38.4	31.1
По степени на образование					
Висше	50.8	40.3	34.1	30.9	23.6
Средно	203.0	157.3	124.2	101.0	85.0
в т.ч. с придобита професионална квалификация	125.2	96.8	74.6	60.1	50.8
Основно и по-ниско	130.7	107.5	88.9	75.0	64.7
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	90.5	72.1	65.2	59.6	46.1
6 - 11 месеца	61.6	46.0	35.9	33.5	25.7
12 - 23 месеца	85.2	63.9	47.4	38.3	36.9
2 и повече години	147.3	123.1	98.8	75.5	64.7
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	351.1	328.9	261.0	232.1	201.5

Безработица

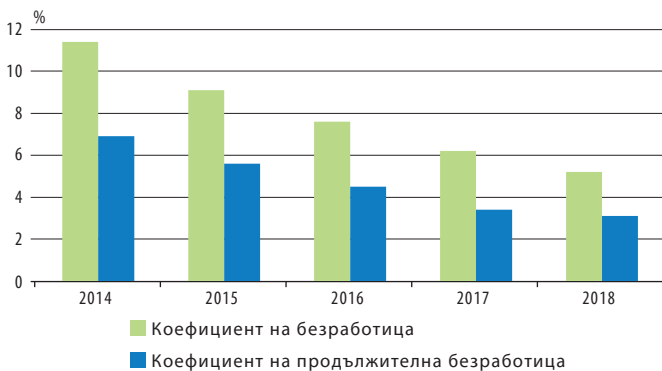
Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2018 г. коефициентът на безработица в страната намалява с 1.0 процентен пункт в сравнение с предходната година, като достига 5.2%. Продължително безработни (от една или повече години) са 58.6% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

	2014	2015	2016	2017	2018
	(Проценти)				
Общо	11.4	9.1	7.6	6.2	5.2
По местоживеене					
В градовете	9.7	7.5	6.3	5.1	4.2
В селата	17.6	15.1	12.4	10.0	8.9
По пол					
Мъже	12.3	9.8	8.1	6.4	5.7
Жени	10.4	8.4	7.0	5.9	4.7
По възрастови групи					
15 - 64	11.5	9.2	7.7	6.2	5.3
15 - 24	23.8	21.6	17.2	12.9	12.7
25 - 34	12.8	10.0	8.6	7.0	6.2
35 - 44	9.6	7.7	6.4	5.4	4.6
45 - 54	9.4	7.8	6.6	5.3	4.4
55 и повече	11.1	8.3	6.9	5.6	4.4
Коефициент на продължителна безработица	6.9	5.6	4.5	3.4	3.1

10. Обезкуражени лица

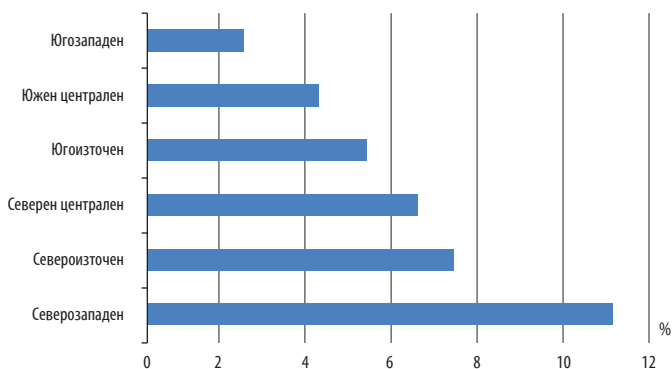
	2014	2015	2016	2017	2018
	(Хиляди)				
Общо	192.1	172.9	165.8	115.8	85.4
По местоживеене					
В градовете	100.1	81.2	76.1	56.4	44.4
В селата	92.0	91.6	89.7	59.4	41.0
По пол					
Мъже	107.8	93.7	91.5	60.7	44.3
Жени	84.3	79.1	74.3	55.2	41.0
По възрастови групи					
15 - 64	188.7	170.0	163.4	112.2	81.4
15 - 24	33.0	29.6	23.4	13.5	12.7
25 - 34	45.5	39.0	36.5	26.5	16.3
35 - 44	33.2	32.3	35.9	24.5	19.3
45 - 54	39.7	36.3	35.9	23.4	14.8
55 и повече	40.6	35.6	34.1	27.8	22.3
По степени на образование					
Висше	13.5	10.6	8.5	5.4	(3.2)
Средно	85.8	72.6	69.4	41.4	27.6
в т.ч. с придобита професионална квалификация	49.8	40.3	35.5	22.5	14.8
Основно и по-ниско	92.8	89.7	87.9	69.0	54.6

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2018 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2018 г.

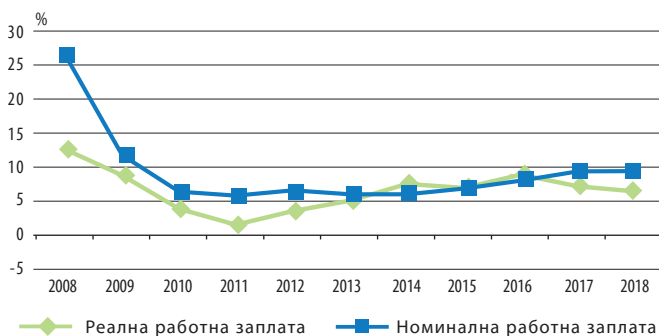
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	173.3	5.2	201.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	34.7	11.2	37.6
Видин	7.4	19.7	5.7
Враца	6.3	9.9	9.1
Ловеч	5.0	9.6	5.3
Монтана	7.5	15.1	7.4
Плевен	8.5	8.0	10.3
Северен централен	24.1	6.7	25.0
Велико Търново	5.9	5.4	6.2
Габрово	(2.1)	(4.4)	2.1
Разград	5.4	11.2	5.4
Русе	5.3	5.1	5.9
Силистра	5.3	11.1	5.6
Североизточен	32.4	7.4	27.3
Варна	9.7	4.4	9.2
Добрич	7.0	8.5	5.2
Търговище	5.8	11.1	5.3
Шумен	9.9	11.7	7.6
Югоизточен	25.8	5.4	27.8
Бургас	10.3	5.3	10.7
Сливен	7.8	9.7	7.6
Стара Загора	(3.4)	(2.3)	6.1
Ямбол	4.2	8.2	3.5
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	28.7	2.6	41.2
Благоевград	7.3	4.7	15.2
Кюстендил	(1.9)	(3.6)	4.6
Перник	4.3	7.5	2.8
София	(0.7)	(0.7)	6.5
София (столица)	14.5	2.0	12.1
Южен централен	27.6	4.2	42.5
Кърджали	(2.1)	(3.3)	5.7
Пазарджик	5.3	4.6	10.5
Пловдив	11.6	3.6	13.8
Смолян	5.6	10.3	5.7
Хасково	(3.0)	(3.0)	6.8

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на наетите.

Средната брутна годишна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Общо	12448	13621	12789	13979	12344	13508
Селско, горско и рибно стопанство	9983	10883	12335	13802	9500	10284
Добивна промишленост	18461	20318	21981	23860	16661	18459
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	10274	11224	..	..	10276	11224
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	7641	8347	8813	11159	7638	8339
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	9657	10699	9297	9902	9658	10703
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	29598	34232	-	-	29598	34232

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Производство на химични продукти	14960	15866	-	-	14960	15866
Производство на лекарствени вещества и продукти	14167	15054	..	..	13849	14716
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	11410	12599	9100	9743	11411	12599
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	12674	13443	..	..	12745	13711
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	16967	17632	..	..	16994	17652
Производство на електрически съоръжения	14766	16191	-	-	14766	16191
Производство на машини с общо и специално предназначение	13982	14999	-	-	13982	14999
Производство на превозни средства	11399	13032	-	-	11399	13032
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	11769	12815	12067	14009	11760	12779
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	21411	22171	24773	25942	18229	18531
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	10551	11200	9964	10773	11501	11879
Строителство	10044	10634	10515	11078	10035	10626
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	11211	12020	13620	16828	11208	12015
Транспорт, складиране и пощи	11181	12411	14032	15279	9803	10911
Хотелиерство и ресторантьорство	7328	8401	9069	10153	7261	8327
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	17311	18064	13855	14715	18383	19160
Далекосъобщения	21181	22410	..	..	21182	22409
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	35754	39181	18961	21694	35994	39406
Финансови и застрахователни дейности	21525	22843	25263	26827	21377	22692
Операции с недвижими имоти	12058	11761	9948	10834	12320	11886
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	16325	19445	13596	15409	16415	19571
Научноизследователска и развойна дейност	17234	19367	10102	11923	38998	40294
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	19957	21663	11327	12568	19994	21702
Административни и спомагателни дейности	9996	10843	6605	7251	10492	11478
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	13881	15232	13881	15232	x	x
Образование	12104	13450	12068	13389	12690	14441
Хуманно здравеопазване	14051	15390	13500	14625	15251	17105
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	7926	8795	7583	8532	10847	11380
Култура, спорт и развлечения	10437	12200	9737	10943	10867	13093
Други дейности, н.д.	8244	9593	8641	9404	8228	9601

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

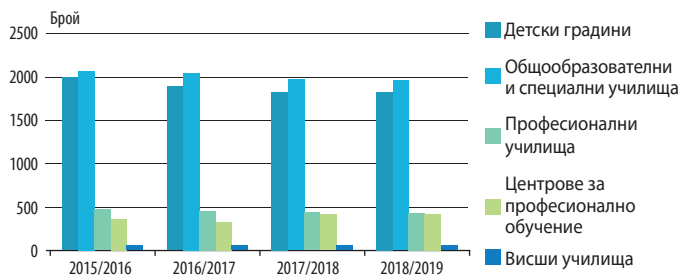
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища¹ (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VII клас), обединени (I - X клас), гимназии (VIII - XII клас), средни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. духовни училища).
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

¹ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 година).

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

(Брой)

	2015/2016		2016/2017		2017/2018 ¹		2018/2019	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	4964	581	4778	547	4711	633	4699	639
Детски градини	2002	92	1894	93	1834	98	1834	101
Общообразователни и специални училища	2078	70	2051	75	1979	76	1964	78
Начални (I - IV кл.)	152	7	146	8	137	6	131	4
Основни (I - VIII кл.)	1381	31	1345	31	х	х	х	х
Основни (I - VII кл.)	х	х	х	х	1203	27	1177	31
Прогимназии (V - VIII кл.)	7	1	4	-	х	х	х	х
Обединени (I - X кл.)	х	х	х	х	59	-	68	-
Гимназии (IX - XII кл.)	133	23	128	22	х	х	х	х
Гимназии (VIII - XII кл.)	х	х	х	х	117	18	115	18
Средни (I - XII кл.)	405	8	428	14	463	25	473	25
Професионални	469	50	454	46	434	38	430	33
Училища по изкуствата	22	1	22	1	22	1	21	-
Спортни училища	24	-	24	-	24	-	25	-
Професионални гимназии	387	15	373	12	359	10	359	10
Професионални колежи	36	34	35	33	29	27	25	23
Центрове за професионално обучение	361	352	325	316	410	404	417	410
Висши училища²	54	17	54	17	54	17	54	17
Университети и специализирани висши училища	50	13	50	13	50	13	50	13
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	18	-	17	-	17	-	17	-
Самостоятелни колежи	4	4	4	4	4	4	4	4

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

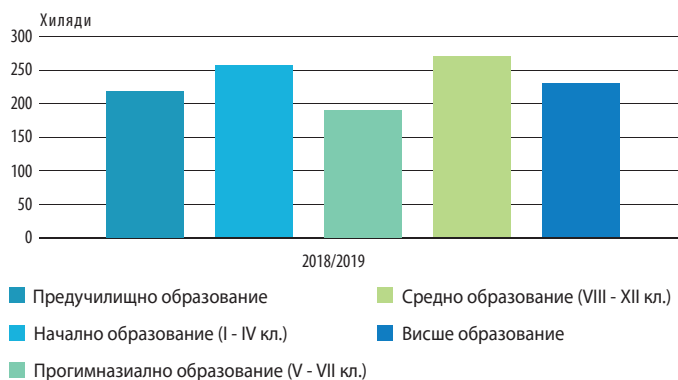
² Включва университети и специализирани висши училища и самостоятелни колежи.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО), ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4). Данните след учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г.).
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4).
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7).
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2015/2016		2016/2017		2017/2018 ¹		2018/2019	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1249109	57388	1225703	56056	1210704	64117	1186933	62888
Предучилищно образование (МСКО - 0)	232025	3333	224380	3838	220877	4007	218767	4606
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	261969	2860	264503	3432	262735	3885	256857	4292
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ²	477958	5213	474598	5480	466794	5901	460499	6260
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	4593	3357	5851	5018	10369	8513	9144	8586
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2109	1462	2834	2090	6313	5598	6170	5543
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2427	1814	2303	1341	6189	5181	5144	4336
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	1308	1161	1261	846	1047	611	830	634
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	13	-	36	33	45	45	58	58
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	266707	38188	249937	33978	236335	30376	229464	28573
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	11619	3354	10335	2375	8527	1622	8181	1501
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (МСКО - 6)	166746	24794	155237	22303	146564	20335	141505	19422
Образователно-квалификационна степен „магистър“ (МСКО - 7)	81592	9844	77627	9036	74680	8126	73311	7395
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	6750	196	6738	264	6564	293	6467	255

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

Преподаватели по степени на преподаване

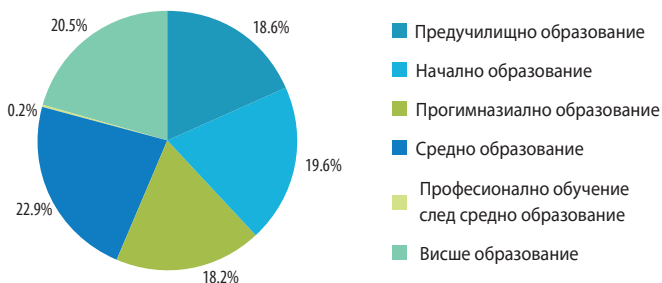
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове независимо дали са пълно, или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, заместник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове. Данните след учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2018/2019 година

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019
Общо	101294	102335	104374	106244
Предучилищно образование (МСКО - 0)	20420	19909	19617	19799
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	15050	17564	19412	20854
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ²	42860	42334	43205	43626
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	360	305	226	209
Висше образование (МСКО - 6, 7)	22604	22223	21914	21756
Колежи (МСКО - 6)	725	768	707	692
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	21879	21455	21207	21064

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

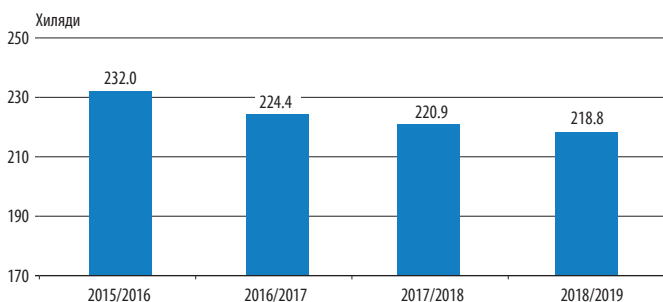
² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и групи за деца със специални образователни потребности. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2018/2019 година е 12, а средният брой деца в една група - 24.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

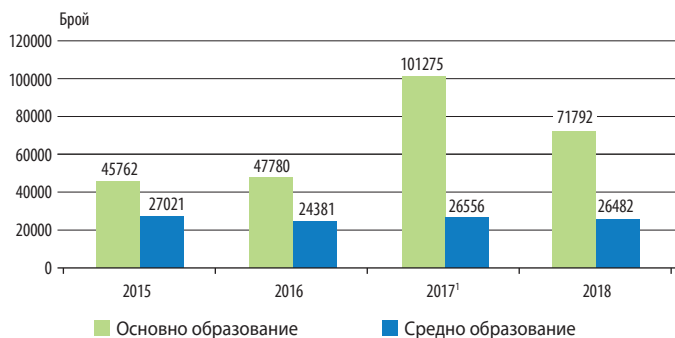
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
	Детски градини			
Общо	2002	1894	1834	1834
Постоянни	2002	1894	1834	1834
Целодневни	1998	1890	1831	1831
Полудневни	4	4	3	3
Сезонни	-	-	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	20420	19909	19617	19799
в т.ч. детски учители	19115	18666	18370	18544
В постоянни детски градини	20418	19907	19615	19796
В целодневни	19323	18853	18672	18889
В полудневни	1095	1054	943	907
В сезонни детски градини	2	2	2	3
	Деца			
Общо	232025	224380	220877	218767
В постоянни детски градини	231996	224356	220830	218740
В целодневни	212647	207000	205301	204147
В полудневни	19349	17356	15529	14593
В сезонни детски градини	29	24	47	27

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, хуманитарни и други). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискванията се според закона записвания и печати.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

¹ През 2017 г. основно образование придобиват всички завършили VII кл., завършилите в VIII кл. в непрофилирани паралелки и IX кл. в профилирани паралелки с прием след VII клас. Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

(Брой)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019
Общо	602277	605729	587836	581267
I - IV кл.	260557	263218	262476	256618
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	705	364	673	361
V - VIII кл.	212366	213488	x	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4836	4410	x	x
V - VII кл.	x	x	189459	190033
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	x	2877	2104
IX - XII кл. ²	129354	129023	x	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4466	4307	x	x
VIII - XII кл.	x	x	135901	134616
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	x	4054	3127

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

(Брой)

	2015	2016	2017 ¹	2018
Основно образование	45762	47780	101275	71792
Средно образование	27021	24381	26556	26482

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

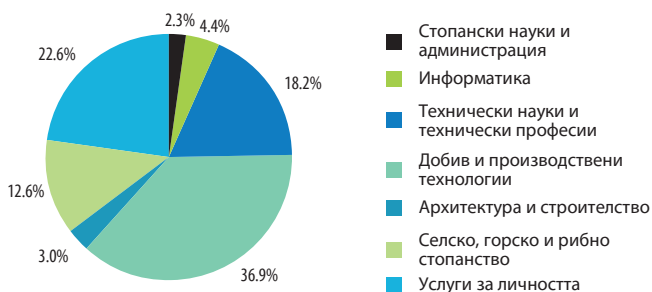
Професионално обучение - I степен

Обучението за придобиване на I степен професионална квалификация се осъществява в професионални паралелки с продължителност до 3 години.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според **Класификацията на областите на образование и обучение**, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 година.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2018/2019 година

7. Ученици в програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Общо	3259	3416	2436	2493
Стопански науки и администрация	-	15	18	57
Информатика	58	86	88	110
Технически науки и технически професии	652	725	456	453
Добив и производствени технологии	1521	1382	828	921
Архитектура и строителство	116	115	58	75
Селско, горско и рибно стопанство	417	543	317	313
Услуги за личността	495	550	671	564

8. Завършили програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015	2016	2017	2018
Общо	378	1011	413	530
Стопански науки и администрация	-	-	10	-
Информатика	5	71	13	14
Технически науки и технически професии	54	171	101	132
Добив и производствени технологии	222	381	147	177
Архитектура и строителство	6	39	-	17
Селско, горско и рибно стопанство	30	162	62	80
Услуги за личността	61	187	80	110

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните паралелки в общообразователните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2018/2019 година

9. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019
Общо	30081	28404	28875	25364
Изкуства	128	195	247	150
Стопански науки и администрация	2245	2193	2146	1857
Информатика	1016	975	968	988
Технически науки и технически професии	8476	7206	6968	5805
Добив и производствени технологии	3508	3290	3138	2742
Архитектура и строителство	1445	1594	1459	989
Селско, горско и рибно стопанство	6076	5809	5965	4887
Здравеопазване	33	51	115	181
Социални услуги	-	-	33	19
Услуги за личността	7006	6886	7598	7424
Транспортни услуги	148	205	238	322

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

10. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

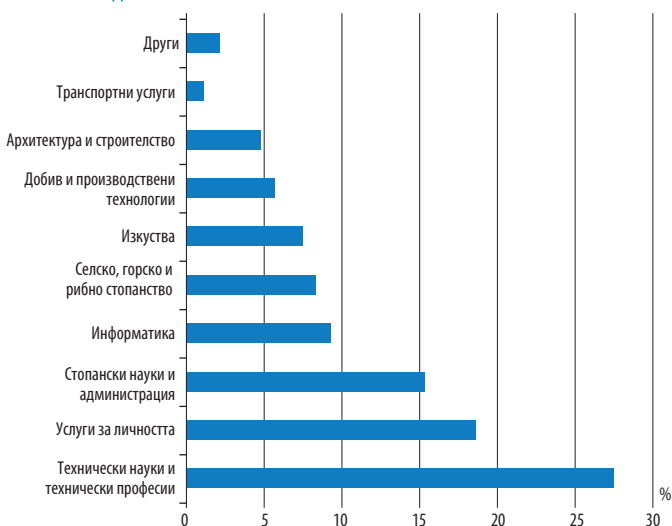
Тесни области на образованието	2015	2016	2017	2018
Завършили средно образование	4014	3376	3566	3560
Придобили професионална квалификация	3725	2938	2946	2518
Изкуства	13	21	11	10
Стопански науки и администрация	410	344	314	234
Информатика	122	139	153	147
Технически науки и технически професии	981	656	708	554
Добив и производствени технологии	470	343	256	244
Архитектура и строителство	102	85	97	62
Селско, горско и рибно стопанство	690	465	577	325
Услуги за личността	937	885	812	900
Транспортни услуги	-	-	18	42

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата, спортните училища и професионалните паралелки в общообразователните училища осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършен VII клас/VIII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2018/2019 година

11. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019
Общо	100930	98355	109663	107542
Изкуства	6559	6770	7440	8015
Хуманитарни науки	404	381	420	411
Журналистика, масова комуникация и информация	53	60	56	62
Стопански науки и администрация	17732	17257	17418	16439
Физически и химически науки	-	-	-	8
Информатика	7540	7960	9224	9950
Технически науки и технически професии	28791	28002	30438	29508
Добив и производствени технологии	5996	5523	6563	6088
Архитектура и строителство	5606	5071	5223	5085
Селско, горско и рибно стопанство	7656	7358	9258	8987
Ветеринарна медицина	885	864	936	868
Здравеопазване	55	125	199	238
Социални услуги	275	246	357	284
Услуги за личността	17922	17423	20603	20013
Транспортни услуги	901	882	1093	1172
Опазване на околната среда	542	430	395	342
Сигурност и безопасност	13	3	40	72

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

12. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

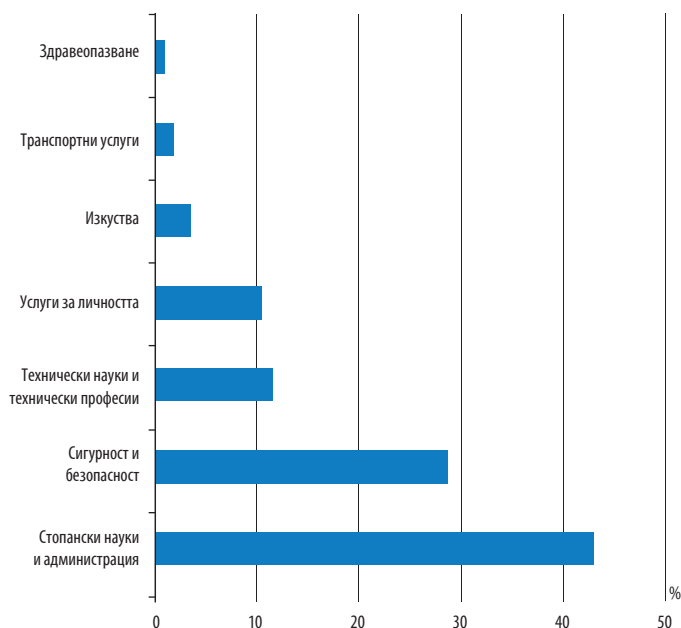
(Брой)

Тесни области на образованието	2015	2016	2017	2018
Завършили средно образование	19291	17202	18148	19445
Придобили професионална квалификация	14742	13076	13192	13364
Изкуства	921	856	990	975
Хуманитарни науки	33	58	70	32
Журналистика, масова комуникация и информация	-	5	10	10
Стопански науки и администрация	3205	2820	2697	2845
Информатика	1145	1051	1154	1222
Технически науки и технически професии	4149	3629	3289	3338
Добив и производствени технологии	654	583	690	539
Архитектура и строителство	800	700	611	575
Селско, горско и рибно стопанство	952	732	822	921
Ветеринарна медицина	139	129	167	137
Социални услуги	39	48	65	71
Услуги за личността	2347	2285	2454	2552
Транспортни услуги	203	113	106	88
Опазване на околната среда	155	61	64	58
Сигурност и безопасност	-	6	3	1

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2018/2019 година

13. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Общо	1308	1261	1047	830
Изкуства	32	49	30	29
Хуманитарни науки	48	-	-	-
Стопански науки и администрация	623	482	312	356
Технически науки и технически професии	125	104	101	96
Здравеопазване	5	13	13	8
Услуги за личността	244	130	82	87
Транспортни услуги	1	5	5	16
Сигурност и безопасност	230	478	504	238

14. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2015	2016	2017	2018
Общо	661	711	691	783
Изкуства	16	17	8	16
Хуманитарни науки	30	-	-	-
Стопански науки и администрация	304	262	291	123
Технически науки и технически професии	49	52	48	31
Здравеопазване	4	3	4	4
Услуги за личността	140	102	79	35
Сигурност и безопасност	118	275	261	574

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

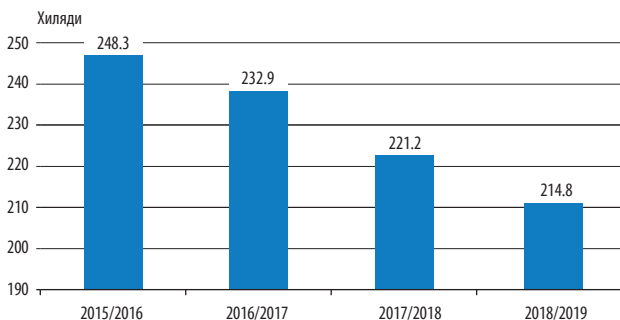
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

15. Студенти, обучаващи се във висшите училища

(Брой)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Общо	259957	243199	229771	222997
В университети и специализирани висши училища	248338	232864	221244	214816
В колежи	11619	10335	8527	8181

16. Завършили висше образование¹

(Брой)

	2015	2016	2017	2018
Общо	61276	58919	55428	53115
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	2535	2418	2175	1869
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“	31623	30895	28926	27831
Образователно-квалификационна степен „магистър“	27118	25606	24327	23415

¹ Без образователна и научна степен доктор.

17. Докторанти във висшите училища и научните организации

(Брой)

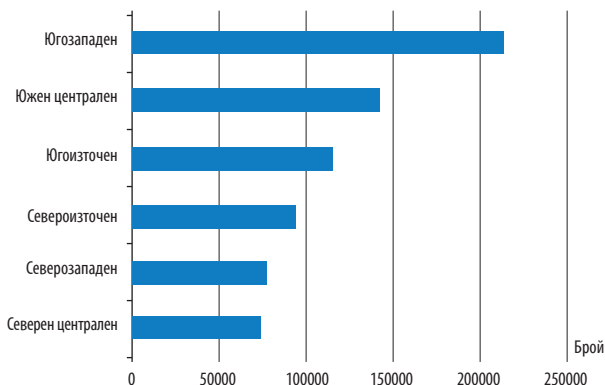
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Обучаващи се	6750	6738	6564	6467
в т.ч. редовно обучение	3488	3421	3359	3481
Придобили образователна и научна степен „доктор“	1442	1464	1423	1365
в т.ч. редовно обучение	548	614	613	594

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със Заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2018/2019 година по статистически райони

18. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2018/2019 година по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2394	64689	718186
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1294	32662	362022
Северозападен	320	7236	77617
Видин	32	721	8343
Враца	69	1594	17264
Ловеч	54	1157	13490
Монтана	60	1202	13119
Плевен	105	2562	25401
Северен централен	290	7148	74292
Велико Търново	85	2197	21780
Габрово	31	847	9892
Разград	59	1150	11898
Русе	70	1980	20124
Силистра	45	974	10598
Североизточен	311	8857	94248
Варна	127	4376	49514
Добрич	69	1560	15992
Търговище	50	1092	11029
Шумен	65	1829	17713
Югоизточен	373	9421	115865
Бургас	137	3624	45920
Сливен	71	1731	21567
Стара Загора	121	3016	34678
Ямбол	44	1050	13700
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	1100	32027	356164
Югозападен	585	18965	213500
Благоевград	126	3080	34626
Кюстендил	41	978	10990
Перник	40	1082	11125
София	97	2155	24134
София (столица) ²	281	11670	132625
Южен централен	515	13062	142664
Кърджали	72	1526	15085
Пазарджик	111	2573	26158
Пловдив	193	5715	67854
Смолян	62	1268	9951
Хасково	77	1980	23616

¹ Без висшите училища.

² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

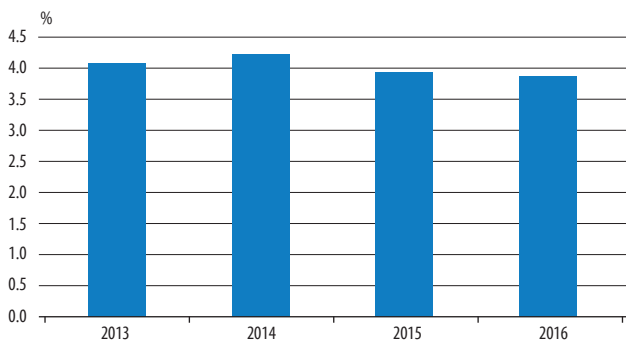
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование

Показателят „групов нетен коефициент на записване“ цели да покаже степента на обхват на образователната система сред децата и младежите, принадлежащи към определена възрастова група, съответстваща на дадено образователно ниво.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 навършени години, завършили най-много основно образование и неучастващи в образование и обучение през последните 4 седмици, от населението на същата възраст.

Публичните разходи за образование са изчислени по единна методология, прилагана от ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат.

Фиг. 12. Публични разходи за образование като дял от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методология на Евростат (UOE - финансови таблици).

19. Групови нетни коефициенти¹ на записване на населението по степени на образование според МСКО 2011

	(Проценти)			
	2015/2016	2016/2017	2017/2018 ²	2018/2019
Предучилищно образование (МСКО - 0)	81.0	79.4	78.4	78.4
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	93.2	92.1	90.8	88.4
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII кл., МСКО - 2, 3) ³	79.9	79.3	82.6	82.5
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.2	0.1	0.1	0.1
Висше образование (МСКО - 6, 7)	41.4	41.4	41.7	42.0

¹ Груповите нетни коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 18, 19 - 20 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

³ Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

20. Рано напуснали образование и обучение по пол¹

	(Проценти)			
	2015	2016	2017	2018
Общо	13.4	13.8	12.7	12.7
Мъже	13.3	13.7	12.0	12,6
Жени	13.4	13.9	13.5	12.8

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

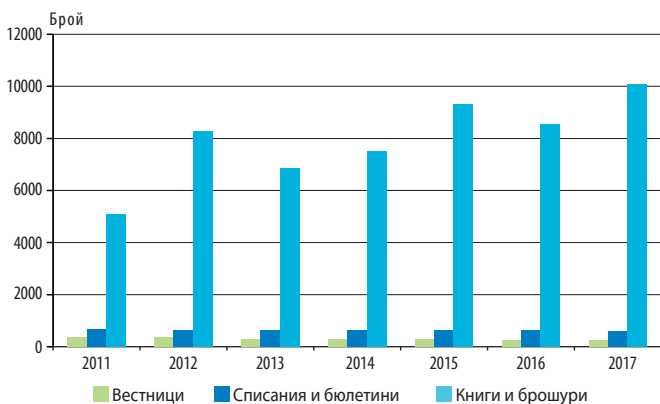
V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

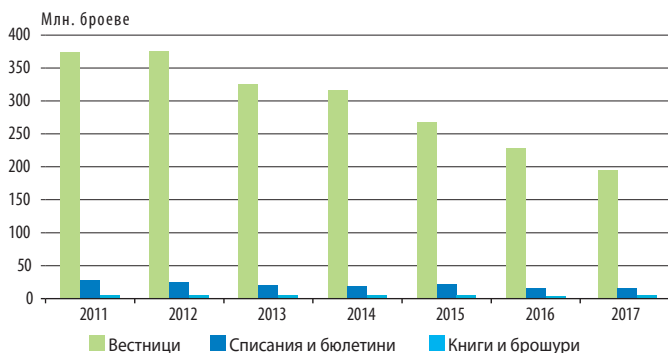
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2013	2014	2015	2016	2017
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	6853	7515	9320	8530	10068
Тираж - млн. бр.	4.4	4.0	4.9	4.5	6.7
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	622	635	635	634	603
Годишен тираж - млн. бр.	20.1	18.4	21.4	17.3	17.0
	Вестници				
Заглавия - бр.	307	295	283	262	245
Годишен тираж - млн. бр.	324.3	315.7	267.3	229.0	196.3

2. Книги и брошури през 2017 г. по предназначение

Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	10068	6710	8640	4974	1428	1735
Обществено-политическа	136	67	120	64	16	4
Научна литература	1912	415	1865	408	47	7
Популярна литература за възрастни	1613	928	1487	863	126	64
Научнопопулярна за възрастни	1613	928	1487	863	126	64
Професионална	68	32	64	30	4	3
Професионално-производствена	68	32	64	30	4	3
Учебна литература	1461	2030	1322	1533	139	497
Висши училища	794	128	776	125	18	3
Професионални гимназии и училища по изкуствата	2	1	2	1	-	-
Общобразователни и специални училища	387	1617	291	1144	96	472
Учебно-методична	278	285	253	263	25	22
Художествена литература за възрастни	3292	1540	3093	1499	199	42
Литература за деца и юноши	1262	1564	404	456	858	1109
Художествена литература за деца и юноши	639	636	280	283	359	353
Научнопопулярна литература за деца и юноши	623	928	124	173	499	755
Официално-документална литература	139	51	137	51	2	0
Справочна литература	185	83	148	72	37	10

Сценични изкуства и кина

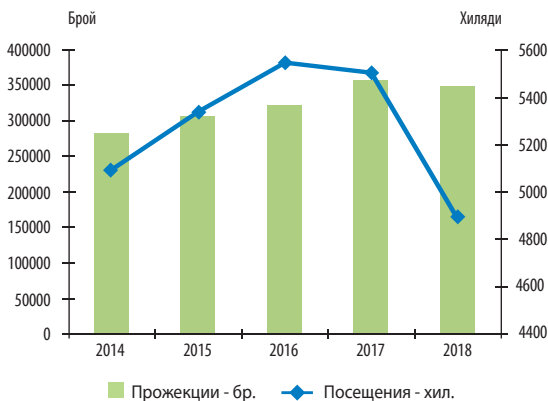
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2015 г. - 55, 2018 г. - 69) се увеличава. През 2018 г. броят на екраните е 226 и остава непроменен спрямо предходната година.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2015	2016	2017	2018
Театри - бр.	75	75	74	75
Места - хил.	30.0	29.1	29.4	29.9
Представления - хил.	14.2	15.2	15.3	15.2
Посещения - млн.	2.2	2.3	2.2	2.4

4. Кина

	2015	2016	2017	2018
Кина - бр.	55	59	68	69
Прожекции - бр.	305989	321842	356385	348959
Посещения - хил.	5341	5548	5506	4885

5. Произведени филми

(Брой)

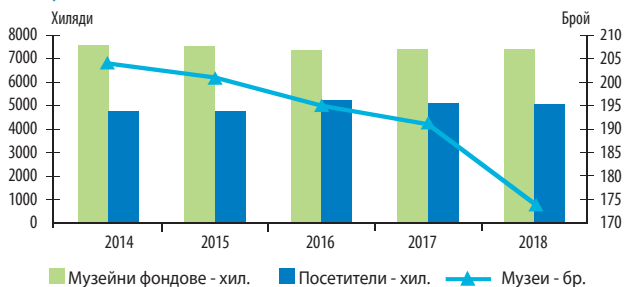
Видове филми	2015	2016	2017	2018
Произведени филми	116	106	106	77
в т.ч. телевизионни	71	45	51	30
Пълнометражни	26	35	25	30
Игрални (художествени)	16	22	16	19
Документални	9	12	8	10
Други	1	1	1	1
Късометражни и среднометражни	90	71	81	47
Игрални	10	8	13	13
Документални и образователни	71	46	56	28
Анимационни	9	17	12	6
Други (кинолетописи и други)	-	-	-	-

Музеи и читалища

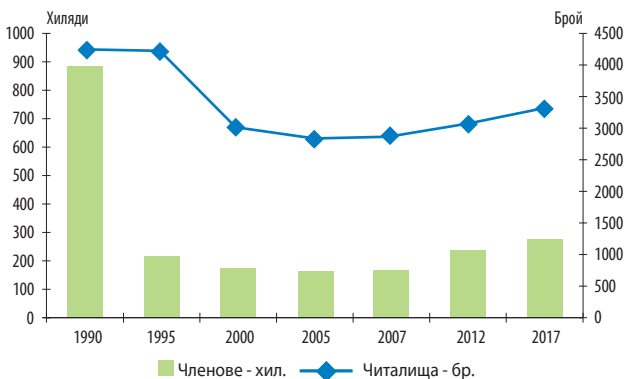
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и други. За последната година музейните фондове (движими културни ценности), които формират основен фонд, фонд за научно-спомогателни материали и обменен фонд, се увеличават с 0.2%, а посетителите намаляват с 0.5% в сравнение с 2017 г.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2015	2016	2017	2018
Музеи - бр.	201	195	191	174
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7540	7360	7406	7419
Електронни единици - хил. бр.	328	334	343	368
Посетители - хил. бр.	4763	5230	5109	5084
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	1247	1223	1221	1025
Персонал - бр.	3021	3150	3224	3296
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	1003	1037	1009	1058

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2018 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	68879	63275	3296	2859
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	5013	4608	265	253
Северен централен	10888	10531	585	541
Североизточен	8281	7236	506	334
Югоизточен	9310	8486	390	367
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	26401	23805	1096	946
Южен централен	8987	8608	454	418

8. Читалища

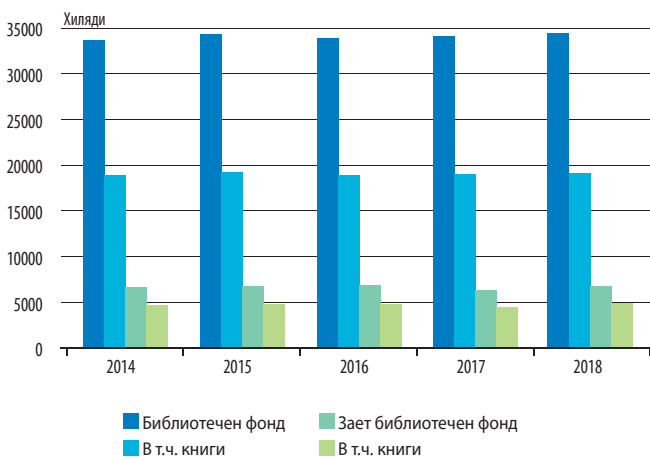
	2005	2007	2012	2017
Читалища - бр.	2838	2895	3075	3321
В градовете	539	548	587	663
В селата	2299	2347	2488	2658
Членове - хил.	164	168	238	273
В градовете	68	67	96	111
В селата	96	101	142	162

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2018 г. библиотеките са 47 на брой и имат 34 320 хил. библиотечен фонд. Читателите са 239 хиляди. В сравнение с предходната година през 2018 г. книгите в библиотеките се увеличават с 0.4%.

През периода 2015 - 2018 г. се увеличават посещенията в наблюдаваните библиотеки с 9.1% (2015 г. - 4 184 хил., 2018 г. - 4 563 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2015	2016	2017	2018
Библиотеки - бр.	48	47	47	47
Библиотечен фонд - хил.	34224	33823	34054	34320
в т.ч. книги	19145	18823	18895	18971
Зает библиотечен фонд - хил.	6739	6816	6233	6676
в т.ч. книги	4733	4713	4349	4978
Читатели - хил.	235	239	248	239

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. през 2018 г.

Библиотеки по вид	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	47	34320	18971	239	6676	4978
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	8193	1840	13	428	128
Регионални библиотеки	26	11899	10083	131	3587	2866
Читалищни общински библиотеки	4	1017	952	9	247	176
Библиотеки към висши училища	12	6697	4668	77	2268	1747
Специални библиотеки	4	6514	1429	9	146	60

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. по статистически зони и статистически райони през 2018 г.

Статистически зони Статистически райони	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посещение - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.
Общо за страната	47	34320	239	4563	6676
<i>Северна и Югоизточна България</i>					
Северозападен	5	1471	13	260	474
Северен централен	9	3397	43	903	1522
Североизточен	6	2889	35	566	725
Югоизточен	7	2565	27	395	829
<i>Югозападна и Южна централна България</i>					
Югозападен	13	20706	80	2048	2393
Южен централен	7	3292	42	392	733

Радиопрограмна и телевизионна дейност

За периода 2015 - 2018 г. броят на радиостанциите в страната намалява с един брой (84 през 2015 г. и съответно 83 през 2018 г.). През 2018 г. делът на излъчените реклами е 5.0% от всички предавания.

В сравнение с 2017 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2018 г. намалява с 0.9%. През 2018 г. делът на телевизионните реклами е 7.8% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2015	2016	2017	2018
Радиостанции - бр.	84	84	85	83
Програми - часове	704584	676002	723559	727001
Телевизионни станции - бр.	116	120	117	116
Програми - часове	731207	806938	749598	742841

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2015	2016	2017	2018
Общо предавания	704584	676002	723559	727001
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	82507	79160	87180	86040
Информационно-тематични	82822	79462	79643	75512
Актуални	33000	31661	29761	33502
Информационно-забавни	34577	33174	23250	21772
Изкуство и култура	15374	14750	15670	14277
Образователни	9340	8961	9882	9025
Научни	2702	2592	2074	2204
Религиозни	1239	1189	1387	1467
Драматични	425	408	611	577
Спортни	15345	14723	11115	10867
Забавни	21460	20589	20866	19447
Музикални	326414	313173	360929	381613
Сериозна музика (класическа)	27732	26607	22015	20850
Лека забавна музика	196211	188252	254066	269550
Други музикални програми	102471	98314	84848	91213
Детско-младежки	6096	5849	5929	6538
Регионални	12201	11706	14854	13997
Рекламни	39872	38255	38800	36005
Анонси (промоции)	5430	5210	5369	4374
Некласифицирани	15780	15140	16239	9784

14. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2015	2016	2017	2018
Общо предавания	731207	806938	749598	742841
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	61696	68086	68786	72091
Информационни предавания	50280	55487	40859	38713
Преки включвания от Парламента	2997	3307	4488	4304
Информационно-забавни	38912	42942	41812	38589
Актуални предавания	22572	24910	26203	25352
Човешки истории	5015	5534	3586	5939
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	13508	14907	12045	13177
Образователни предавания	9232	10188	9580	11996
Религиозни предавания	6027	6651	5908	5683
Спортни предавания	44296	48884	67767	65522
Художествени предавания	171203	188934	186761	166177
Игрални филми	81973	90463	82506	71253
Телевизионни или видеофилми	89230	98471	104255	94924
Забавни предавания	14544	16050	19413	23026
Музикални предавания	105331	116240	102321	92184
Детски предавания	14724	16249	10852	10740
Младежки предавания	3613	3987	5069	4969
Документални предавания	41758	46083	44784	43040
Регионални предавания	7520	8299	4179	4598
Реклами	47355	52260	47865	57589
Телевизионен пазар	11596	12797	11074	14689
Некласифицирани	59028	65141	36246	44463

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведения за болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2018 г. здравната мрежа в страната разполага с 56 408 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2018 г. лечебните заведения за болнична помощ са 346 с 53 103 легла.

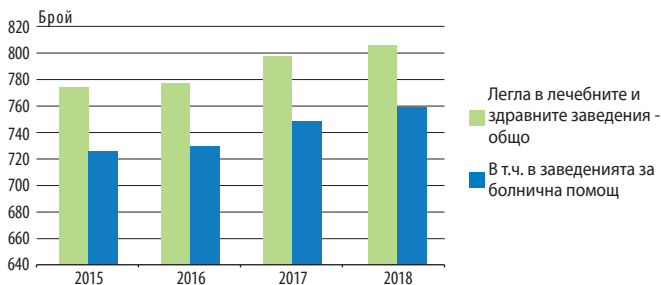
Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2018 г. е 806 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 759 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Практикуващите лекари към края на 2018 г. са 29 965, а лекарите по дентална медицина - 8 396. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2018 г. са съответно 42.8 и 12.0 на 10 000 души.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2016		2017		2018	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	345	51816	346	52744	346	53103
Болници	321	49589	322	50519	322	50857
Многопрофилни болници	181	36083	184	37051	185	37506
Специализирани болници	140	13506	138	13468	137	13351
Центрове за кожно-венерически заболявания	5	50	5	50	5	50
Комплексни онкологични центрове	7	1145	7	1153	7	1174
Центрове за психично здраве	12	1032	12	1022	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2029	1163	2043	1263	2062	1231
Диагностично-консултативни центрове	112	272	112	297	114	311
Медицински центрове	702	825	716	905	733	858
Дентални центрове	50	13	55	18	52	4
Медико-дентални центрове	50	53	50	43	50	58
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1115	-	1110	-	1113	-
Други лечебни и здравни заведения	140	2193	144	2179	145	2074
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	27	-	27	-	27	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	45	1079	47	1143	47	1163
Домове за медико-социални грижи за деца	17	1114	16	1034	13	909

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2015	2016	2017	2018
Лекари	29073	29539	30078	29965
На 10 000 души от населението	40.6	41.6	42.7	42.8
Лекари по дентална медицина	7512	8011	8355	8396
На 10 000 души от населението	10.5	11.3	11.9	12.0
Медицински специалисти по здравни грижи	47428	46930	46702	46330
На 10 000 души от населението	66.3	66.1	66.2	66.2
В т.ч. медицински сестри	31397	30976	30955	30587
На 10 000 души от населението	43.9	43.6	43.9	43.7

¹ По основно трудово правоотношение.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

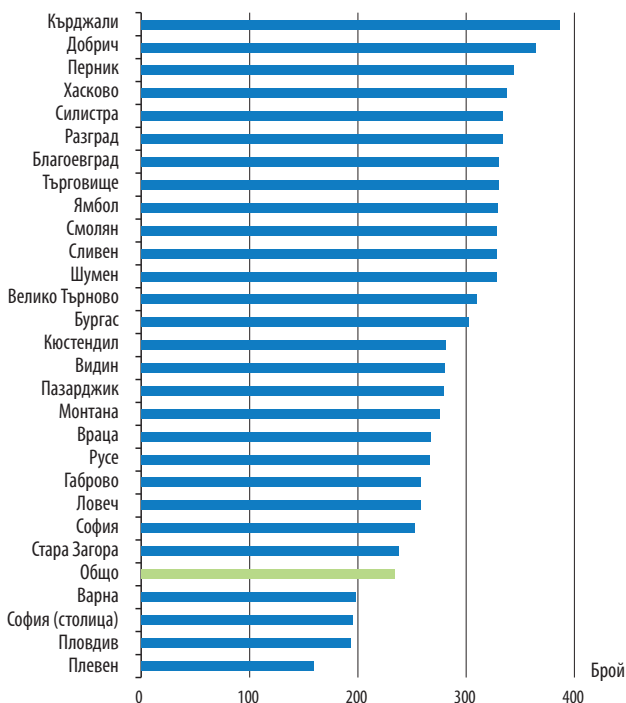
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2018 г. е 234 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив, Варна и Стара Загора.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Кърджали (386 души) и Добрич (364).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2018 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Общо за страната¹	240	234	234	887	844	834
<i>Северна и Югоизточна България</i>	268	261	261	1105	1069	1056
Северозападен	230	221	220	1197	1151	1106
Видин	286	280	280	838	805	779
Враца	262	250	268	1232	1158	1098
Ловеч	248	250	258	1154	1114	1058
Монтана	283	278	275	1403	1363	1296
Плевен	178	167	159	1292	1252	1226
Северен централен	307	298	294	1176	1124	1130
Велико Търново	323	317	310	1154	1117	1122
Габрово	254	263	258	1031	984	995
Разград	381	355	334	1443	1404	1336
Русе	279	268	267	1054	993	1007
Силистра	342	321	334	1513	1436	1477
Североизточен	259	248	250	964	936	925
Варна	207	201	198	767	741	748
Добрич	370	368	364	1231	1167	1144
Търговище	351	326	330	1579	1679	1550
Шумен	324	292	328	1237	1210	1149
Югоизточен	286	286	285	1138	1111	1106
Бургас	314	313	302	1221	1166	1172
Сливен	308	328	328	1385	1417	1392
Стара Загора	234	230	238	968	944	930
Ямбол	345	336	329	1092	1076	1091
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	237	232	232	742	700	693
Югозападен	228	224	224	753	701	687
Благоевград	330	325	331	991	933	925
Кюстендил	282	272	281	1029	985	960
Перник	366	367	344	759	737	720
София	261	252	252	1446	1387	1309
София (столица)	199	196	195	646	597	587
Южен централен	252	245	245	727	700	702
Кърджали	365	379	386	1143	1057	1012
Пазарджик	286	276	280	970	959	994
Пловдив	202	195	194	562	543	553
Смолян	340	322	328	793	766	722
Хасково	343	342	338	1019	964	927

¹ Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвени по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

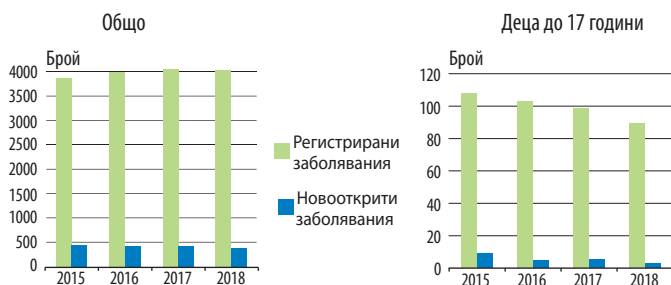
Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 3 961 през 2015 г. на 4 060 през 2018 година. Заболеваемостта е 345 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 89 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 3 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2018 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 53 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболяемост - 18 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболяемост са съответно 25 и 2 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

(Брой)

	2015	2016	2017	2018
	От злокачествени новообразувания			
	Общо			
Общо	284355	287682	292721	285251
в т.ч. новооткрити	32097	31041	30057	24266
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1283	1227	1177	1065
в т.ч. новооткрити	94	61	69	31
	На 100 000 души от населението			
Общо	3961	4036	4137	4060
в т.ч. новооткрити	447	435	425	345
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	108	103	99	89
в т.ч. новооткрити	9	5	6	3
	От активна туберкулоза			
	Общо			
Общо	4509	4306	3988	3753
в т.ч. новооткрити ³	1572	1544	1415	1293
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	375	371	351	298
в т.ч. новооткрити ³	146	160	135	94
	На 100 000 души от населението			
Общо	63	60	56	53
в т.ч. новооткрити ³	22	22	20	18
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	32	31	29	25
в т.ч. новооткрити ³	12	13	11	2

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.³ Вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

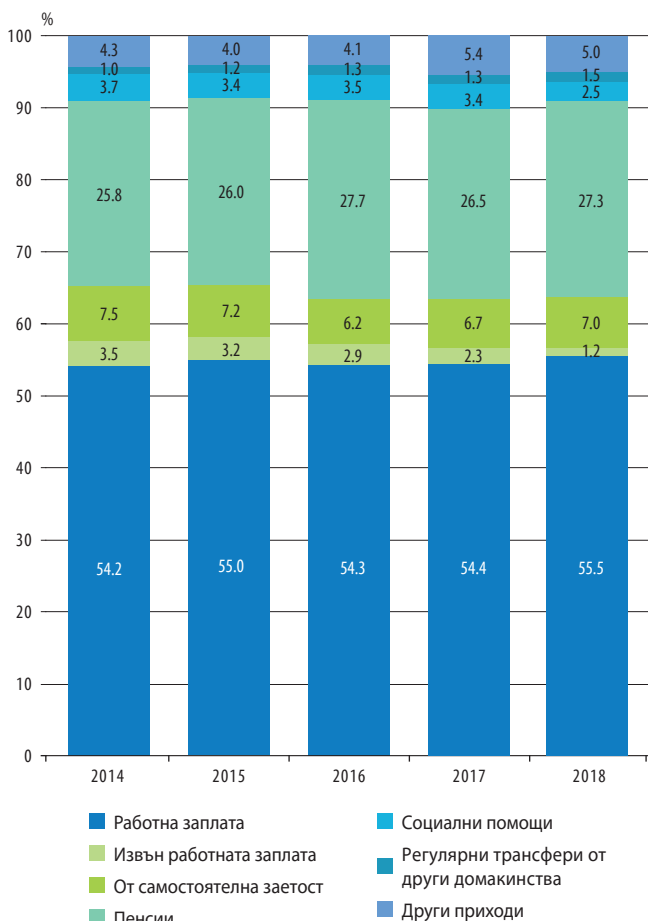

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойностени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

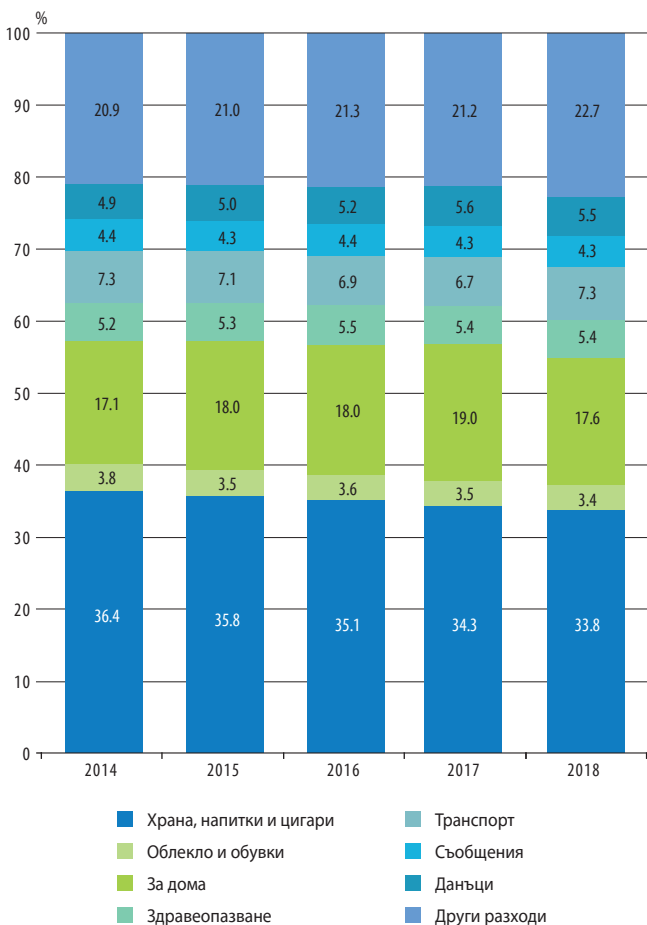
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

Източници на доход	2014	2015	2016	2017	2018
	Средно на лице - левове				
Общо	5018	5147	5404	5861	6363
Общ доход	4813	4953	5167	5586	6013
Брутен общ доход	4643	4788	4989	5336	5747
Работна заплата	2610	2726	2807	3038	3336
Извън работната заплата	166	158	150	129	70
От самостоятелна заетост	360	358	319	377	420
От собственост	39	27	36	51	30
Пенсии	1242	1286	1432	1479	1645
Обезщетения за безработни	26	20	20	20	20
Семейни добавки за деца	42	46	40	39	79
Други обезщетения и помощи	109	105	119	128	57
Регулярни трансфери от други домакинства	50	60	65	74	89
Приходи от продажби	32	30	31	41	23
Други приходи	137	135	147	209	244
Изтеглени спестявания	144	147	179	210	241
Заеми и кредити	61	47	57	65	109
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	96.5	96.7	96.6	95.5	95.6
Работна заплата	54.2	55.0	54.3	54.4	55.5
Извън работната заплата	3.5	3.2	2.9	2.3	1.2
От самостоятелна заетост	7.5	7.2	6.2	6.7	7.0
От собственост	0.8	0.5	0.7	0.9	0.5
Пенсии	25.8	26.0	27.7	26.5	27.3
Обезщетения за безработни	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3
Семейни добавки за деца	0.9	0.9	0.8	0.7	1.3
Други обезщетения и помощи	2.3	2.1	2.3	2.3	0.9
Регулярни трансфери от други домакинства	1.0	1.2	1.3	1.3	1.5
Приходи от продажби	0.7	0.6	0.6	0.7	0.4
Други приходи	2.9	2.7	2.9	3.7	4.1

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

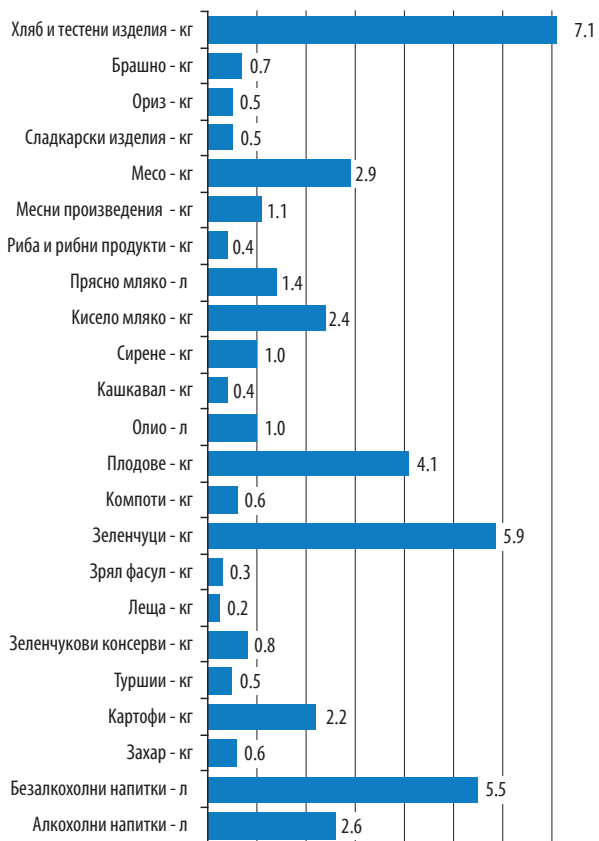
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

Групи разходи	2014	2015	2016	2017	2018
	Средно на лице - левове				
Общо	4803	4965	5106	5653	6211
Общ разход	4509	4666	4755	5217	5772
Потребителски общ разход	3760	3888	3926	4280	4692
Храна и безалкохолни напитки	1458	1463	1464	1573	1714
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	186	204	206	219	236
Облекло и обувки	171	165	172	183	196
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	606	666	681	770	787
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	166	173	175	217	230
Здравеопазване	235	248	263	280	313
Транспорт	331	331	326	352	419
Съобщения	198	202	211	224	248
Свободно време, културен отдих и образование	211	227	226	230	279
Разнообразни стоки и услуги	198	209	202	232	270
Данъци	219	231	247	290	318
Социални осигуровки	284	297	310	358	420
Регулярни трансфери към други домакинства	56	57	55	63	58
Други разходи	190	193	216	227	284
Влог	110	131	195	282	305
Изплатен дълг и даден заем	184	168	156	154	134
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	83.4	83.3	82.6	82.0	81.3
Храна и безалкохолни напитки	32.3	31.4	30.8	30.1	29.7
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.1	4.4	4.3	4.2	4.1
Облекло и обувки	3.8	3.5	3.6	3.5	3.4
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	13.4	14.3	14.3	14.8	13.6
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.7	3.7	3.7	4.2	4.0
Здравеопазване	5.2	5.3	5.5	5.4	5.4
Транспорт	7.3	7.1	6.9	6.7	7.3
Съобщения	4.4	4.3	4.4	4.3	4.3
Свободно време, културен отдих и образование	4.7	4.9	4.8	4.4	4.8
Разнообразни стоки и услуги	4.4	4.5	4.2	4.5	4.7
Данъци	4.9	5.0	5.2	5.6	5.5
Социални осигуровки	6.3	6.4	6.5	6.9	7.3
Регулярни трансфери към други домакинства	1.2	1.2	1.2	1.2	1.0
Други разходи	4.2	4.1	4.5	4.4	4.9

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2018 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

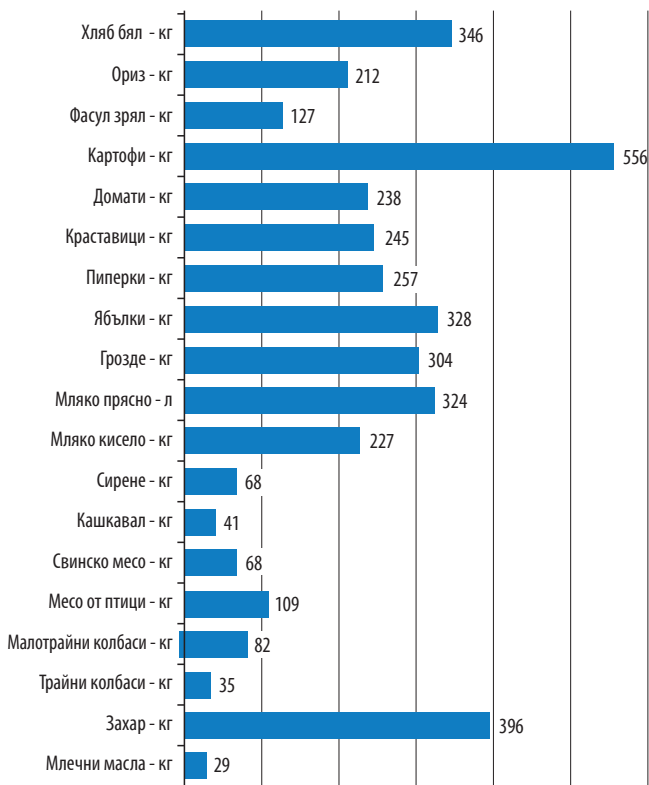
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2014	2015	2016	2017	2018
Хляб и тестени изделия - кг	93.2	89.5	88.0	87.1	85.3
Брашно - кг	8.9	8.7	8.9	8.7	8.6
Ориз - кг	6.4	6.0	6.1	5.9	5.8
Други зърнени продукти и храни - кг	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.1	6.0	5.9	6.1	6.0
Месо - кг	32.5	32.6	32.5	32.8	34.3
Месни произведения - кг	14.0	13.7	13.1	13.4	13.6
Риба и рибни продукти - кг	5.7	5.2	5.0	4.9	5.2
Прясно мляко - л	18.8	18.5	17.3	17.2	16.8
Кисело мляко - кг	26.9	25.8	27.5	27.6	29.3
Сирене - кг	12.1	11.7	11.8	11.5	11.8
Кашкавал - кг	3.7	3.9	3.9	4.0	4.2
Яйца - бр.	140	135	140	143	146
Олио - л	12.8	12.3	12.4	12.1	12.0
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.5	1.3	1.1	1.0	0.9
Млечни масла - кг	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
Плодове (пресни и замразени) - кг	50.5	47.6	49.0	50.7	49.5
Компоти - кг	10.1	8.7	8.3	7.7	7.3
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	70.9	68.4	70.0	68.0	70.7
Зрял фасул - кг	4.2	4.1	4.2	4.1	4.0
Леща - кг	2.8	2.6	2.6	2.7	2.6
Зеленчукови консерви - кг	12.4	11.2	10.6	10.5	9.8
Зеленчукови нектари и сокове - л	1.0	0.8	0.6	0.5	0.6
Туршии - кг	6.9	6.3	5.6	5.9	5.8
Картофи - кг	28.5	28.1	27.5	26.6	26.6
Захар - кг	7.5	7.0	7.2	6.9	6.9
Захарни изделия - кг	1.9	1.8	1.7	1.7	1.7
Шоколадови изделия - кг	1.5	1.4	1.4	1.4	1.5
Сол - кг	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8
Оцет - л	1.6	1.6	1.6	1.5	1.3
Безалкохолни напитки - л	61.1	59.5	58.8	65.3	66.5
Алкохолни напитки - л	28.4	29.2	27.3	28.9	31.0
Цигари - бр.	603	647	639	656	674

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2018 г.

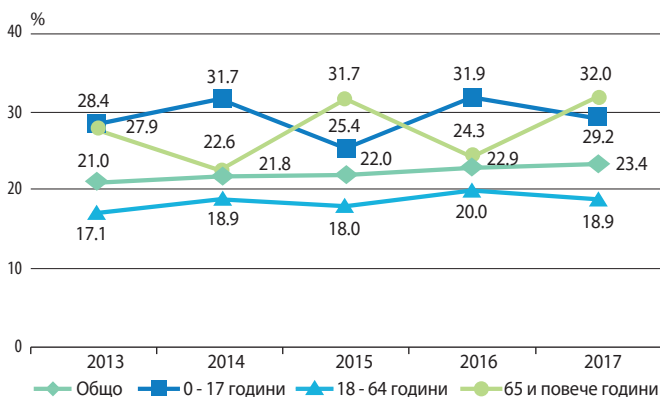
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2014	2015	2016	2017	2018
	Хранителни стоки				
Хляб бял - кг	3646	3817	3988	4218	4155
Ориз - кг	2061	2070	2163	2382	2550
Фасул зрял - кг	1060	1172	1358	1421	1527
Картофи - кг	5386	5959	5736	6209	6675
Домати - кг	2693	2699	2745	2834	2856
Краставици - кг	2756	2627	2820	3003	2941
Пиперки - кг	3078	2926	3272	3329	3078
Ябълки - кг	3618	3674	3867	4004	3934
Грозде - кг	3338	3817	3521	4004	3645
Мляко прясно - л	3362	3417	3595	3785	3883
Мляко кисело - кг	2347	2407	2515	2657	2725
Сирене - кг	787	808	806	810	817
Кашкавал - кг	412	440	458	468	489
Свинско месо - кг	631	699	741	756	819
Месо от птици - кг	985	1040	1115	1217	1311
Малотрайни колбаси - кг	810	856	892	932	989
Трайни колбаси - кг	374	388	397	410	425
Яйца - бр.	22571	22209	24310	23025	23764
Захар - кг	3139	3541	3191	3454	4753
Млечни масла - кг	409	421	432	385	346
	Нехранителни стоки				
Мъжки обувки - чф.	113	112	109	116	119
Дамски обувки - чф.	125	131	130	134	144
Детски обувки - чф.	175	191	189	197	207
Мъжки костюми - бр.	36	29	30	34	33
Дамски костюми - бр.	52	57	63	72	72
Въглища - т	19	18	19	20	19
Телевизори - бр.	9	8	9	12	12

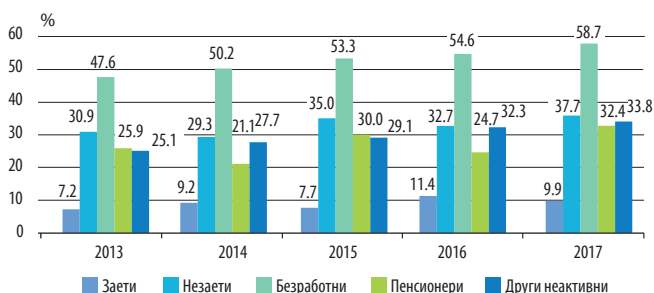
Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете на възраст под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем (нетен) доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2014	2015	2016	2017
Общо	21.8	22.0	22.9	23.4
0 - 17	31.7	25.4	31.9	29.2
18 - 64	18.9	18.0	20.0	18.9
65 и повече	22.6	31.7	24.3	32.0

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2014	2015	2016	2017
Общо	21.8	22.0	22.9	23.4
Домакинства без деца	16.7	21.7	19.1	22.0
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	19.2	23.9	28.8	25.7
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	39.8	53.4	44.2	55.0
Едно лице в домакинството - жена	36.6	50.4	44.1	51.4
Едно лице в домакинството - мъж	22.8	25.8	28.9	31.2
Двама възрастни под 65 години	13.2	15.1	16.0	12.6
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	16.3	21.8	12.7	20.0
Трима или повече възрастни	12.0	12.7	10.8	12.2
Домакинства със зависими деца	26.5	22.3	26.7	24.8
Един родител със зависими деца	42.9	35.2	47.4	35.7
Двама възрастни с едно зависимо дете	16.2	12.9	12.4	12.0
Двама възрастни с две зависими деца	24.1	14.5	22.7	21.7
Двама възрастни с три или повече зависими деца	78.9	66.1	70.5	65.0
Три или повече възрастни със зависими деца	26.0	24.8	28.8	28.2

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

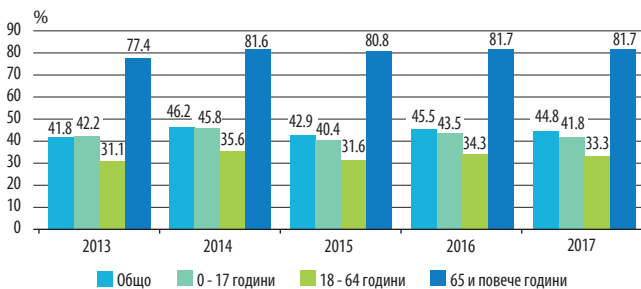
Икономическа активност	2014	2015	2016	2017
Заети	9.2	7.7	11.4	9.9
Незаети	29.3	35.0	32.7	37.7
Безработни	50.2	53.3	54.6	58.7
Пенсионери	21.1	30.0	24.7	32.4
Други неактивни	27.7	29.1	32.3	33.8

8. Неравенство в разпределението на дохода

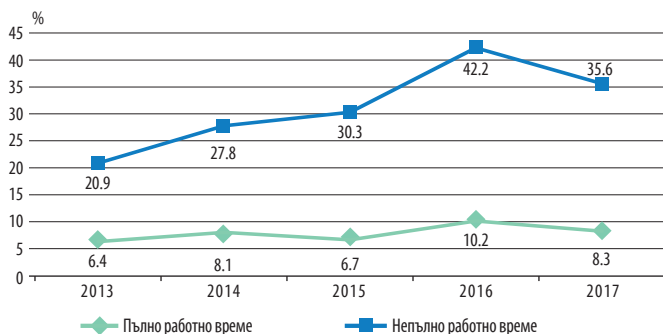
	2014	2015	2016	2017
S80/S20 ¹	6.8	7.1	7.7	8.2
Коефициент на Джини	35.4	37.0	37.7	40.1

¹ Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно, или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

По данни на НСИ през 2018 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 24 119.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2015		2016		2017		2018	
	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица	прес-тъл-ления	осъ-дени лица
Общо	26423	27787	28119	28301	26753	25800	24119	23285
в това число:								
Престъпления против личността	1757	1477	1770	1464	1745	1509	1592	1389
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	120	132	97	101	90	102	76	83
Причинени телесни повреди	758	701	766	739	836	789	789	772
Разврат	251	208	260	220	247	211	328	226
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	55	51	66	61	44	47	56	58
Престъпления против брака, семейството и младежта	857	817	826	785	749	699	634	602
Престъпления против собствеността	6523	8041	6345	7431	5692	6427	4757	5330
от тях:								
Кражби	4593	6054	4281	5346	3752	4443	3075	3630
Грабежи	576	706	574	668	605	703	581	662
Присвоявания	115	116	133	126	134	138	109	110
Престъпления против стопанството	2133	2154	2349	2410	2009	2023	1813	1875
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	180	151	135	121	141	136	89	83
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	2699	3577	2401	2689	1681	1732	1301	1273
Документни престъпления	957	644	1276	868	1035	830	853	724
Престъпления против реда и общественото спокойствие	524	567	566	561	597	595	507	515
в т.ч. хулиганство	383	402	414	401	421	355	365	327
Общопасни престъпления	10490	10093	12201	11737	12837	11582	12516	11432
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	8116	7960	9473	9273	9731	8979	9015	8689
Противозаконно отнемане на МПС	180	182	177	172	181	190	149	153
Престъпления, свързани с наркотици	1739	1570	2079	1906	2402	1991	2220	1870
Военни престъпления	1	-	8	5	4	5	3	3

¹ Според влезлите в сила присъди.

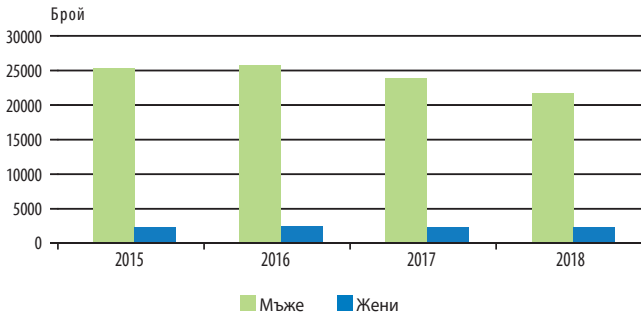
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

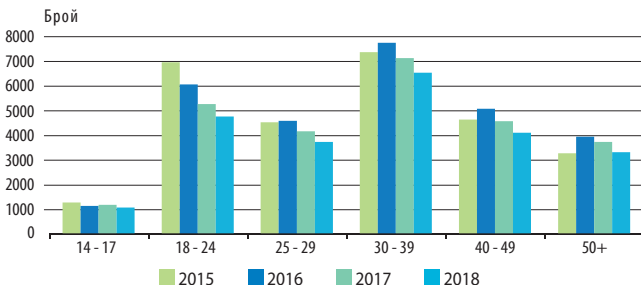
Данните за осъдените лица са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

През 2018 г. броят на осъдените лица е 23 285.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2015	2016	2017	2018
	Брой			
Общо	27787	28301	25800	23285
Мъже	25446	25778	23662	21329
Жени	2341	2523	2138	1956
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	91.6	91.1	91.7	91.6
Жени	8.4	8.9	8.3	8.4

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2015	2016	2017	2018
	Брой			
Общо	27787	28301	25800	23285
14 - 17	1243	1108	1152	1045
18 - 24	6909	6014	5224	4721
25 - 29	4486	4546	4125	3695
30 - 39	7317	7697	7076	6486
40 - 49	4595	5030	4527	4061
50 и повече	3237	3906	3696	3277
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	4.5	3.9	4.5	4.5
18 - 24	24.9	21.2	20.2	20.3
25 - 29	16.1	16.1	16.0	15.9
30 - 39	26.3	27.2	27.4	27.9
40 - 49	16.5	17.8	17.5	17.4
50 и повече	11.6	13.8	14.3	14.1

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на Европейската система за сметки 2010 (ЕСС 2010) - издание на Евростат, и на Системата на националните сметки 2008 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

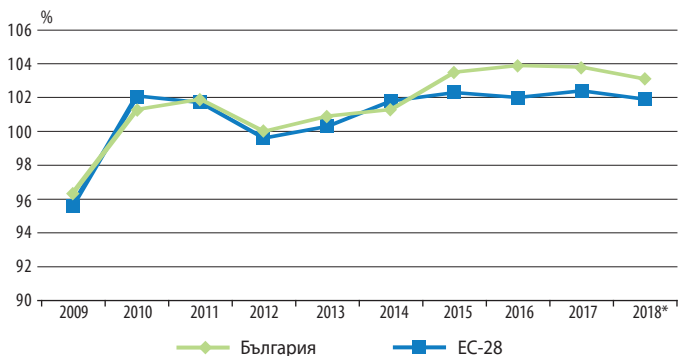
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-28

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2015	2016	2017	2018*
В левове	12340	13206	14280	15311
В евро	6309	6752	7301	7829
В щатски долари	6994	7468	8231	9237
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.764	1.768	1.735	1.658

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2015	2016	2017	2018*
Селско, горско и рибно стопанство	3664	3817	4114	3937
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	18013	19813	21318	21642
Строителство	3322	3179	3606	3996
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	16884	17970	19384	21129
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4053	5018	5351	5753
Финансови и застрахователни дейности	5355	5867	5839	6390
Операции с недвижими имоти	7535	7777	8819	9770
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	4819	5091	5306	5645
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	11037	10837	11963	13217
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1868	1849	1935	2033
Брутна добавена стойност по базисни цени	76550	81218	87634	93513
Корективи	12025	12912	13408	14412
Данъци върху продуктите	12929	13826	14453	15553
Субсидии върху продуктите	904	913	1044	1141
БВП по пазарни цени	88575	94130	101043	107925

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2018* г.

3. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на брутната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2015	2016	2017	2018*
Селско, горско и рибно стопанство	93.2	105.3	108.9	98.9
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	103.6	105.9	104.0	100.8
Строителство	102.8	93.2	104.4	104.0
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	106.1	102.2	102.6	102.0
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	101.3	116.7	106.0	103.0
Финансови и застрахователни дейности	98.5	107.4	101.0	106.7
Операции с недвижими имоти	102.3	105.7	107.5	109.3
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	107.3	101.7	101.6	102.8
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	101.4	96.9	104.9	103.5
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	105.3	98.3	105.2	101.1
Брутна добавена стойност по базисни цени	102.9	103.4	104.2	103.0
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	107.5	107.2	101.5	103.8
БВП по пазарни цени	103.5	103.9	103.8	103.1

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

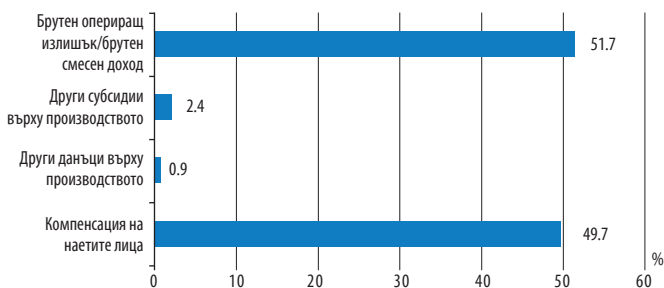
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2018* г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на брутната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2015	2016	2017	2018*
Компенсация на наетите лица	36573	39388	43664	46504
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-1229	-1681	-1505	-1347
Операщ излишък и смесен доход, бруто	41206	43511	45474	48356
Потребление на основен капитал	12754	13460	14272	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	28453	30050	31202	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	76550	81218	87634	93513
Корективи	12025	12912	13408	14412
БВП по пазарни цени	88575	94130	101043	107925

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

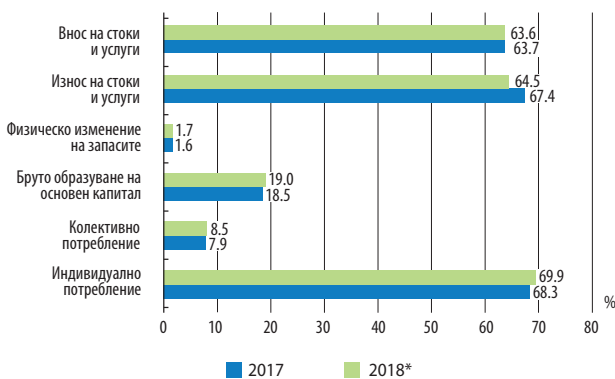
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени
(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018*
Брутен вътрешен продукт	88575	94130	101043	107925
Крайно потребление	69676	72049	77047	84648
Индивидуално потребление	62563	64707	69048	75464
Колективно потребление	7113	7342	7999	9184
Бруто капиталобразуване	18768	18020	20295	22363
Бруто образуване на основен капитал	18612	17484	18716	20549
Физическо изменение на запасите	156	536	1579	1814
Външнотърговско салдо (износ - внос)	131	4060	3700	915
Износ на стоки и услуги	56781	60223	68071	69606
Внос на стоки и услуги	56650	56163	64371	68691
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2015	2016	2017	2018*
Брутен вътрешен продукт	103.5	103.9	103.8	103.1
Крайно потребление	103.8	103.3	104.3	106.0
Индивидуално потребление	103.9	103.4	104.3	106.0
Колективно потребление	103.0	102.5	104.4	106.3
Бруто капиталобразуване	.	.	.	.
Бруто образуване на основен капитал	102.7	93.4	103.2	106.5
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	105.7	108.1	105.8	99.2
Внос на стоки и услуги	105.4	104.5	107.5	103.7
Статистическа разлика	.	.	.	.

Производителност на труда

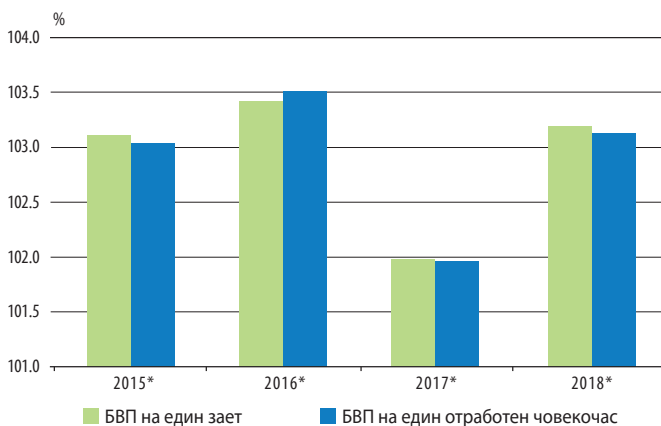
Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас

(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2015*	2016*	2017*	2018*
БВП на един зает	25702	27179	28662	30646
БВП на един отработен човекочас	15.6	16.5	17.4	18.6

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2016*	2017*	2018*	2016*	2017*	2018*
Аграрен сектор	6107	6187	6305	4.1	4.2	4.3
Индустрия	26258	28208	28583	15.5	16.6	16.8
Услуги	24644	26227	28057	14.8	15.7	16.8
Общо за икономиката	21707	22944	24334	13.2	14.0	14.8

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2016*	2017*	2018*	2016*	2017*	2018*
Аграрен сектор	109.4	102.3	105.3	109.2	102.4	105.6
Индустрия	104.2	103.2	99.7	104.2	103.1	99.8
Услуги	100.6	102.9	101.7	100.9	102.8	101.7
Общо за икономиката	102.8	102.2	102.3	102.9	102.2	102.2

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление” и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари”, включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции” включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден.

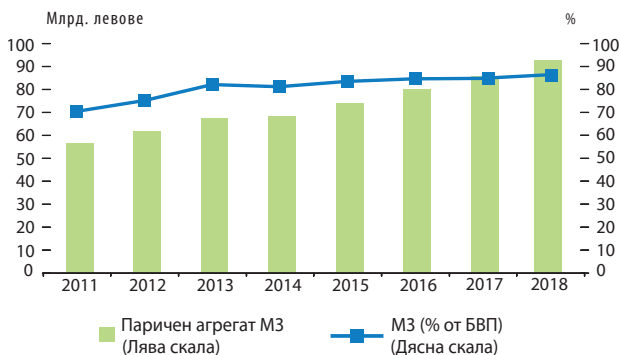
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/ дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

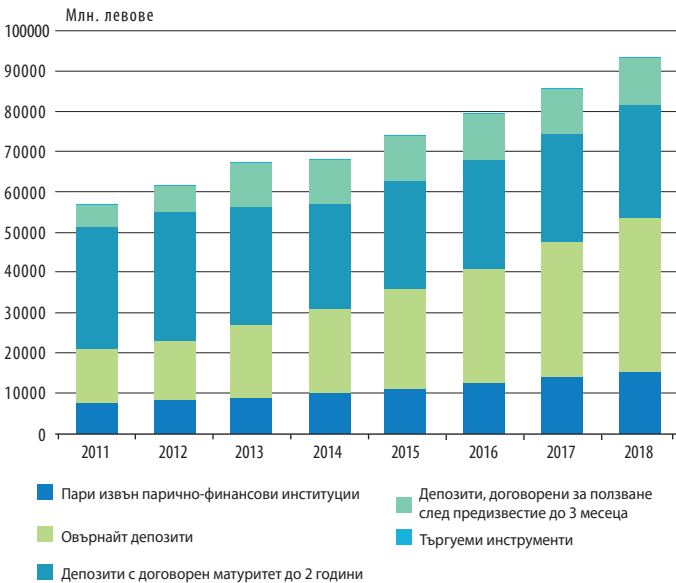
(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Широки пари МЗ	73961.4	79595.4	85727.1	93255.6
Пари М1	35970.0	40834.6	47734.4	53557.2
Пари извън парично-финансови институции	11377.8	12761.6	14148.5	15560.8
Овърнйт депозити	24592.2	28073.0	33585.9	37996.4
Пари М2 (М1 + квазипари)	73891.2	79503.4	85655.0	93255.1
Квазипари	37921.2	38668.8	37920.6	39697.9
Депозити с договорен матуритет до 2 години	26989.3	27225.9	26710.2	28184.6
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	10931.9	11442.9	11210.4	11513.3
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	70.2	92.0	72.1	0.5

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на ЕЦБ.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Вземания от сектор „Държавно управление“	2431.6	-723.6	357.7	-400.9
Централно държавно управление (нето)	2138.0	-1034.7	35.5	-770.2
Вземания	9194.0	10736.2	10956.1	9847.3
ДЦК	8589.5	10163.0	10462.3	9301.1
Репо-сделки	124.7	74.0	8.8	0.0
Кредити	479.9	499.2	485.0	546.2
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	7056.0	11770.9	10920.6	10617.5
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	293.6	311.1	322.2	369.3
Ценни книжа, различни от акции	63.1	100.8	106.6	98.2
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	230.5	210.3	215.6	271.1
Вземания от неправителствения сектор	50772.9	51676.3	54025.2	58857.8
Нефинансови предприятия	30938.0	31060.4	31511.8	33524.8
Репо-сделки	140.8	155.8	197.1	224.0
Кредити	30473.7	30511.8	31002.7	32686.0
Ценни книжа, различни от акции	95.6	165.9	129.1	400.4
Акции и други капиталови инструменти	227.8	226.9	182.9	214.4
Финансови предприятия	1693.1	2107	2884.6	3503.7
Репо-сделки	102.0	146.0	108.8	110.4
Кредити	1190.8	1513.5	2297.4	2840.8
Ценни книжа, различни от акции	36.1	33.8	27.4	47.6
Акции и други капиталови инструменти	364.1	413.7	451.0	504.9
Домакинства и НТООД	18141.9	18508.9	19628.8	21829.3
Репо-сделки	1.4	1.4	2.2	1.7
Кредити	18140.4	18507.5	19626.6	21827.6

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, които се изчисляват като средноаритметични величини.

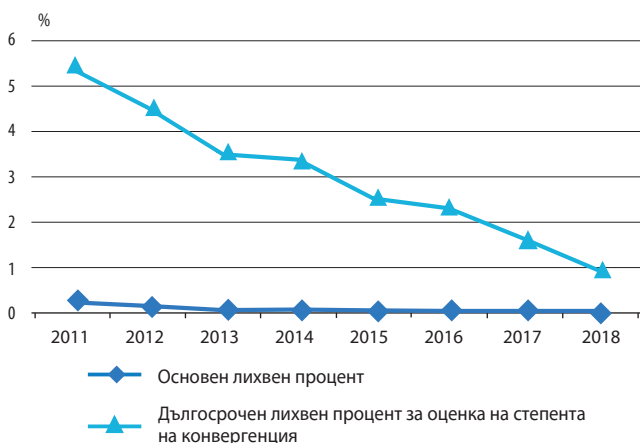
Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

	2015	2016	2017	(Проценти) 2018
Основен лихвен процент	0.01	0.00	0.00	0.00
Междубанков паричен пазар	0.02	-0.06	-0.30	-0.49
Доходност на дългосрочни ДЦК	1.50	0.93	0.67	0.54
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	2.49	2.27	1.60	0.89
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	1.30	0.58	0.22	0.17
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.20	4.17	5.71	7.07
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.22	5.80	4.89	4.93
Годишен процент на разходите	9.85	8.90	7.82	7.94
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.15	0.04	0.02	0.01
Депозити с договорен матуритет	1.72	0.95	0.44	0.26
Овърдрафт ⁴	7.02	5.97	5.07	4.65
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.96	5.47	5.97	6.97
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	7.37	6.14	5.27	5.05

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

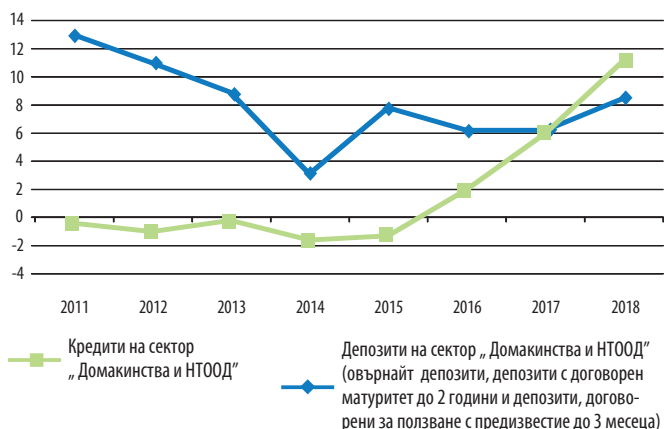
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестиято, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условиата по кредитите (фиксиращи от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	40474.2	43003.1	45681.7	49557.0
В левове	23463.1	25811.2	28253.2	31140.1
Депозити с договорен матуритет до 2 години	10518.2	10773.0	11332.1	11911.7
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	6759.7	7147.2	7163.6	7487.0
Овърнайт депозити	6185.2	7891.0	9757.5	11741.4
В чуждестранна валута ²	17011.1	17191.9	17428.5	18416.9
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18140.4	18507.3	19626.7	21827.6
В левове	12703.4	14180.1	16331.0	19103.9
Овърдрафт	1321.5	1233.7	1197.3	1234.5
Потребителски кредити	6077.2	6425.9	7116.9	8641.3
Жилищни кредити	4809.8	5671.6	6947.1	8421.1
Други кредити	494.9	848.9	1069.7	807.0
В чуждестранна валута ³	5437.0	4327.2	3295.7	2723.7

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

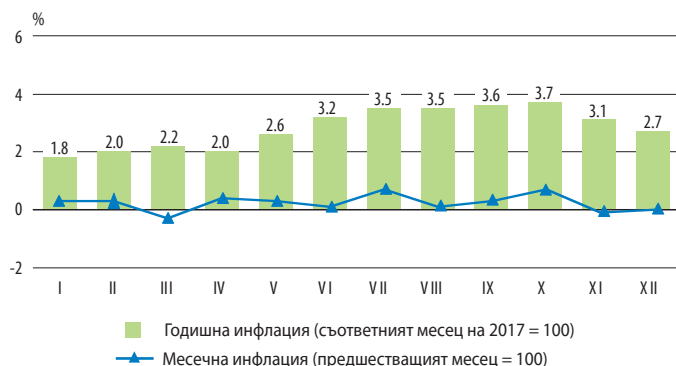
Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 г.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2018 г. (Годишна и месечна инфлация)

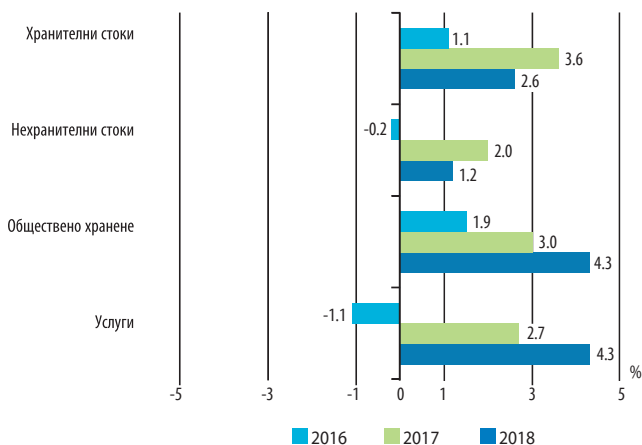

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2015	2016	2017	2018
Общ ИПЦ	-0.4	0.1	2.8	2.7
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	0.5	1.3	3.8	2.6
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.8	2.4	1.8	3.7
Облекло и обувки	0.8	-1.6	-0.5	-1.8
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	-0.2	0.1	5.4	4.6
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	0.0	-2.0	0.6	1.2
Здравеопазване	-0.8	-0.2	0.4	0.4
Транспорт	-7.6	-0.6	3.3	0.0
Съобщения	-0.6	-4.8	-0.7	3.9
Развлечения и култура	0.4	-0.6	0.6	4.5
Образование	2.8	3.4	4.0	2.3
Ресторанти и хотели	1.8	1.8	2.8	4.6
Разнообразни стоки и услуги	0.5	-1.3	0.3	3.2

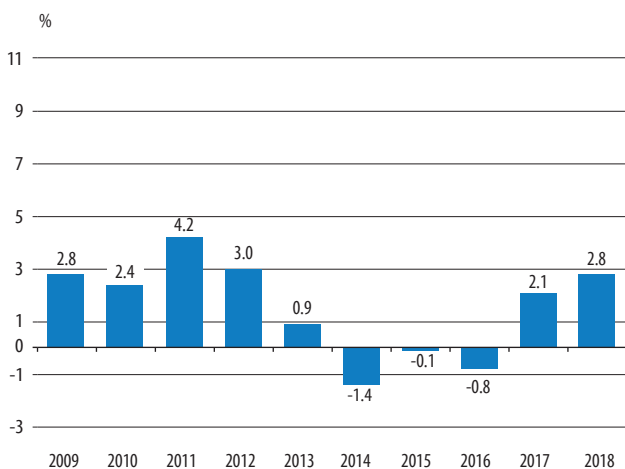
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

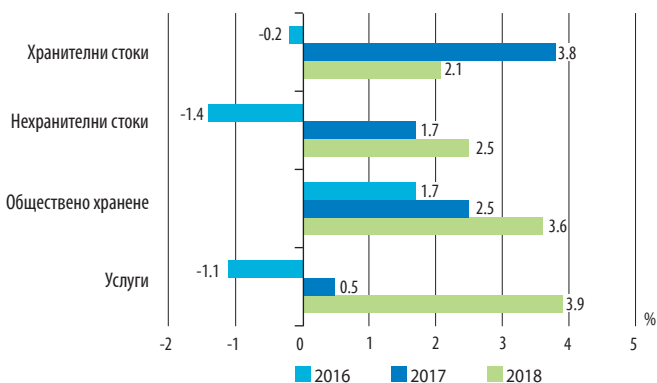
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2015	2016	2017	2018
Общ ИПЦ	6550.41	6498.09	6632.06	6818.72

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

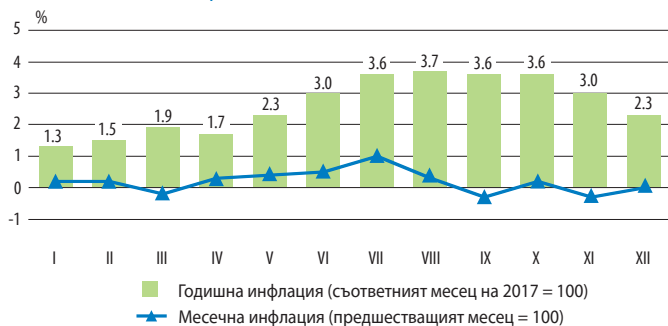
Потребителски групи	2015	2016	2017	2018
Общ ИПЦ	-0.1	-0.8	2.1	2.8
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	0.3	-0.2	4.0	2.2
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.8	2.0	1.5	3.4
Облекло и обувки	0.6	-0.5	-1.4	-1.4
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	3.4	0.0	3.2	4.6
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-0.4	-1.5	-0.3	1.6
Здравеопазване	-1.6	-0.2	0.2	0.2
Транспорт	-9.1	-6.4	3.7	4.9
Съобщения	-3.1	-3.7	-2.6	2.6
Развлечения и култура	2.8	-0.5	-2.5	3.5
Образование	2.7	2.7	4.5	3.0
Ресторанти и хотели	1.1	1.4	2.5	4.5
Разнообразни стоки и услуги	-0.2	-1.2	0.3	2.0

Хармонизиран индекс на потребителските цени

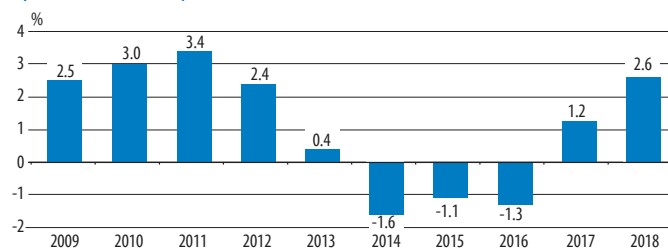
Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2018 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2015 = 100)

	2015	2016	2017	2018
Общ ХИПЦ	100.00	98.68	99.85	102.48

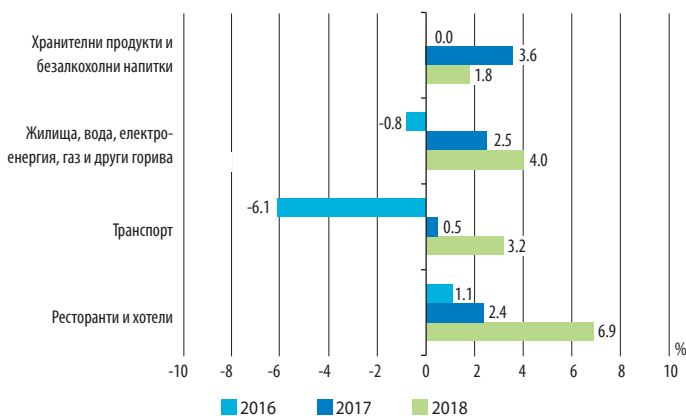
5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2015	2016	2017	2018
Общ ХИПЦ	-1.1	-1.3	1.2	2.6
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	0.6	0.0	3.6	1.8
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	0.8	1.7	1.1	3.2
Облекло и обувки	0.7	-0.1	-1.3	-0.9
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	3.3	-0.8	2.5	4.0
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	0.0	-1.1	0.0	0.9
Здравеопазване	-1.2	0.0	0.2	0.3
Транспорт	-8.1	-6.1	0.5	3.2
Съобщения	-3.1	-3.9	-3.0	1.4
Развлечения и култура	0.7	-1.1	-1.7	2.1
Образование	2.7	2.3	4.4	3.0
Ресторанти и хотели	1.4	1.1	2.4	6.9
Разнообразни стоки и услуги	0.1	-1.1	1.8	4.1

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

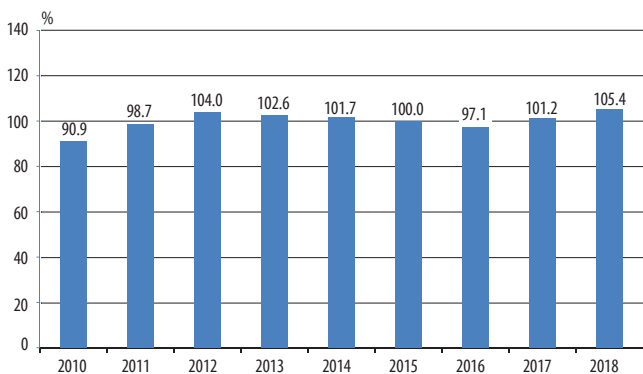
Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Информация за изчисляване на индексите се получава от месечното наблюдение на цените на производител, при което се сравняват цените на конкретни специфични продукти с еднакво качество и в двата периода и се правят необходимите корекции при промяна на качеството на наблюдаваните конкретни продукти.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база, или индексите на цените на различните нива на агрегация се получават като претеглени средни чрез възходяща система за претегляне, определена от структурата на Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008).

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2015 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2016	2017	2018	2016	2017	2018
		2010 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		97.1	101.2	105.4	97.1	104.2	104.1
Добивна промишленост	В	95.3	104.2	105.2	95.3	109.4	100.9
Преработваща промишленост	С	98.1	101.3	103.8	98.1	103.3	102.4
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	СА	100.6	102.1	103.0	100.6	101.5	100.8
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	СВ	101.0	102.1	103.7	101.0	101.1	101.5
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	СС	99.9	101.3	104.6	99.9	101.4	103.3
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	СD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	СЕ	95.9	98.4	101.5	95.9	102.6	103.2
Производство на лекарствени вещества и продукти	СF	101.4	102.2	104.3	101.4	100.8	102.0
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	СG	99.9	100.0	100.1	99.9	100.1	100.1
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	СH	98.2	104.0	106.2	98.2	106.0	102.1
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	СI	103.0	103.1	102.7	103.0	100.2	99.5
Производство на електрически съоръжения	СJ	98.6	102.6	104.1	98.6	104.1	101.5
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	СK	101.8	101.9	103.6	101.8	100.1	101.7
Производство на превозни средства	СL	100.2	101.2	103.4	100.2	101.0	102.2
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	СM	101.1	102.6	104.8	101.1	101.5	102.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	95.6	100.6	108.0	95.6	105.2	107.3

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

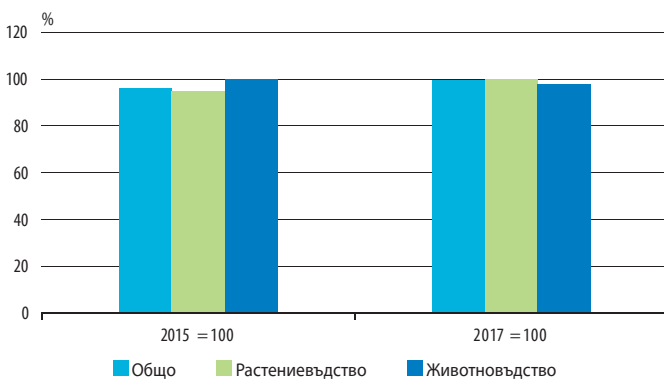
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2018 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2018 г.

	2018 в % към	
	2015	2017
Общо	95.8	99.5
Растениевъдство	94.5	100.2
Зърнени култури	100.4	104.0
Технически култури	83.7	94.2
Фуражни култури	94.2	90.6
Картофи	101.6	104.9
Зеленчуци	104.6	98.7
Плодове	101.6	107.3
Други растителни продукти	114.8	80.8
Животновъдство	100.2	97.4
Живи животни	90.5	92.5
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	90.1	101.2
Живи животни от рода на свинете	91.7	89.7
Живи животни от рода на овцете и козите	93.9	94.3
Домашни птици	88.3	93.5
Животински продукти	107.3	100.8
Сурово мляко	111.0	100.3
Краве мляко	113.8	100.2
Други видове мляко	102.6	104.6
Яйца	104.3	103.5
Други животински продукти	77.9	99.4

Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

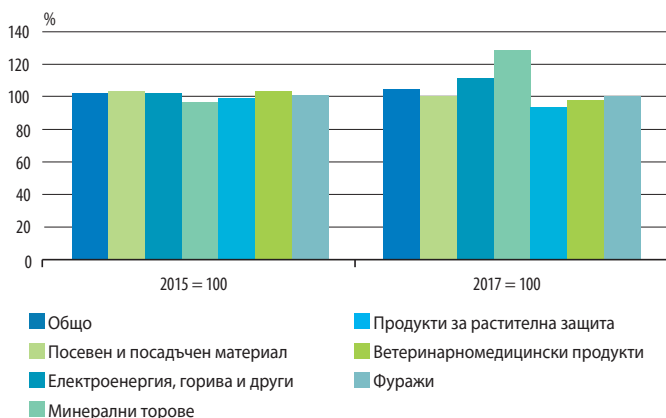
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2018 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2018 г.

	2018 в % към	
	2015	2017
Общо	102.6	104.6
Посевен и посадъчен материал	103.7	100.2
Електроенергия, горива и други	102.4	112.0
Минерални торове	96.8	128.9
Преки торове	96.9	129.4
Азотни торове	101.8	126.7
Фосфорни торове	85.7	146.5
Калиеви торове	56.7	124.4
Смесени торове	95.9	110.6
Продукти за растителна защита	99.0	93.7
Фунгициди	102.1	94.8
Инсектициди	95.5	89.8
Хербициди	98.2	94.0
Ветеринарномедицински продукти	103.7	98.2
Фуражи	101.3	100.3
Преки фуражи	99.2	101.4
Смесени фуражи	102.3	99.8
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	112.8	90.3
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	103.3	102.3
Други стоки и услуги	104.9	103.1

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия със стоки“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Статистика на туризма и бизнес наблюдения“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2018 г.

	2018 в % към	
	2015	2017
Общо	95.3	107.3
Материали	95.6	105.3
Селскостопански машини	96.8	104.9
Транспортно оборудване	83.3	108.8
Селскостопански сгради	94.5	110.6

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2018 г.

	2018 в % към	
	2015	2017
Общо	102.1	104.8

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

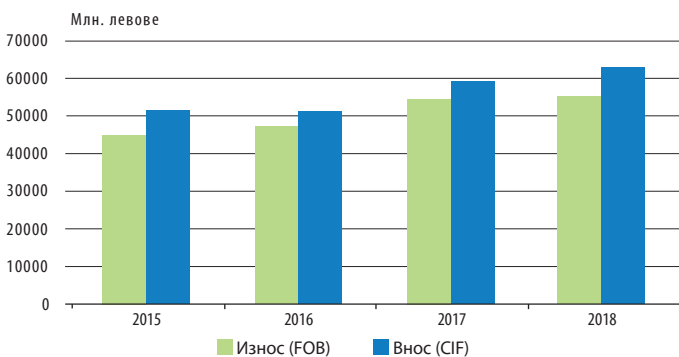

Външнотърговски стокообмен

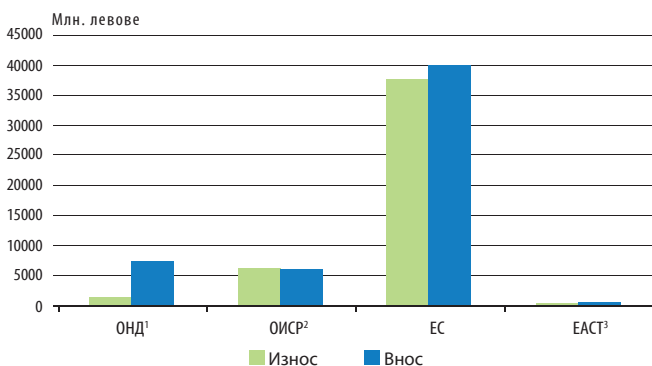
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията с държави - членки на ЕС, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е Европейският съюз, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните от ЕС.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2018 г.

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

1. Външнотърговски стокообмен

	2015	2016	2017	2018
Стокообмен - млн. лв.	96498.5	98392.6	113831.9	118163.3
Износ (FOB)	44949.5	47186.3	54598.5	55246.9
Внос (CIF)	51549.0	51206.2	59233.4	62916.4

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2015	2016	2017	2018
Стокообмен	210	207	208	209
Износ	208	203	205	207
Внос	172	174	173	166

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Износ	44949.5	47186.3	54598.5	55246.9
от него:				
ОНД ¹	1431.1	1334.7	2119.7	1455.1
ОИСР ²	5466.7	5378.2	6741.4	6242.0
ЕС	29049.4	31157.6	34546.6	37697.5
ЕАСТ ³	224.2	338.0	404.5	380.3
Внос	51549.0	51206.2	59233.4	62916.4
от него:				
ОНД ¹	7308.1	5610.4	7205.2	7295.2
ОИСР ²	4576.3	4774.8	5410.0	6031.5
ЕС	33157.2	33989.3	37807.8	39903.8
ЕАСТ ³	413.5	433.0	477.4	550.6

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан и Украйна.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

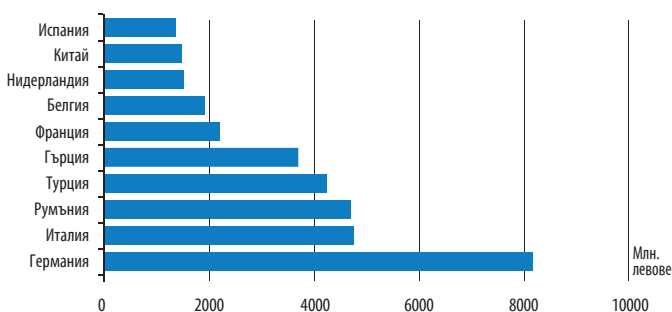
³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, за които изнасяме стоки.

Разпределението на износа по Стандартната външнотърговска класификация показва най-голям дял на артикули, класифицирани главно според вида на материала, следвани от машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2018 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2018 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2015	2016	2017	2018
Общо	44949.5	47186.3	54598.5	55246.9
в това число:				
Австрия	804.0	898.7	961.3	991.0
Алжир	127.7	437.4	228.9	129.5
Белгия	1658.0	1264.5	2195.1	1921.2
Германия	5659.6	6291.2	7023.1	8163.8
Гибралтар	48.4	43.9	131.0	317.9
Грузия	316.4	323.1	351.5	342.5
Гърция	2954.7	3228.4	3362.5	3695.6
Дания	245.5	283.3	315.0	404.5
Египет	738.3	567.2	927.6	447.9
Израел	189.2	172.7	212.9	128.9
Испания	1038.3	1295.7	1533.8	1366.3
Италия	4180.2	4245.3	4326.8	4759.4
Кипър	299.5	160.4	157.3	200.3
Китай	1049.5	914.5	1329.0	1463.0
Либия	151.8	154.9	116.0	107.7
Ливан	159.1	288.1	166.7	132.0
Нидерландия	1057.1	1248.0	1293.4	1514.3
Обединено кралство	1146.4	1156.2	1272.7	1363.2
Обединени арабски емирства	416.7	457.4	321.5	193.7
Полша	1035.0	1145.7	1231.7	1274.1
Португалия	185.2	200.6	230.2	194.6
Република Северна Македония	754.6	769.1	796.3	824.5
Румъния	3691.8	4048.3	4261.9	4696.0
Руска федерация	783.6	765.3	1448.9	745.6
Словакия	330.7	321.9	404.9	424.6
Словения	360.7	386.6	404.0	407.9
Сингапур	664.5	355.8	471.6	493.2
Съединени американски щати	718.2	693.5	797.6	929.9
Сърбия	820.0	743.4	927.2	1034.1
Турция	3923.8	3694.9	4853.3	4228.9
Украйна	313.9	278.5	294.4	361.4
Унгария	685.4	764.6	902.6	973.6
Франция	1908.8	2079.8	2137.1	2203.5
Хърватия	187.1	218.7	223.3	363.4
Чешка република	769.8	787.2	1069.1	1182.4
Швейцария	174.7	266.5	322.8	298.1
Швеция	297.3	355.4	426.8	494.4

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

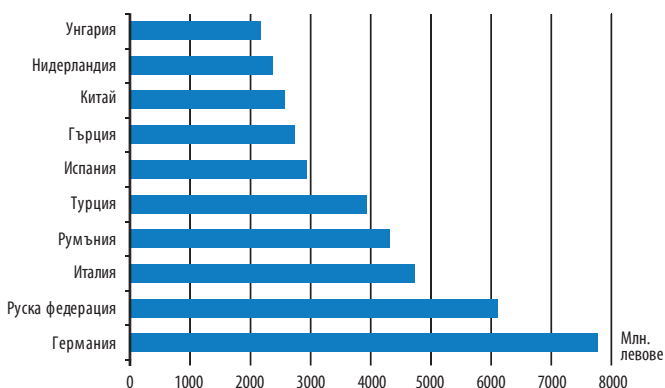
	2015	2016	2017	2018
Общо	44949.5	47186.3	54598.5	55246.9
Храни и живи животни	4857.3	5399.5	5612.7	5863.3
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	823.9	810.9	720.9	633.5
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	2953.8	3134.3	3347.7	3496.3
Минерални горива, масла и подобни продукти	4859.4	4275.4	5415.0	4963.1
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	471.6	483.4	585.7	612.1
Химични вещества и продукти	4437.3	4732.6	5420.7	5569.8
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9968.6	9595.8	12792.7	12814.8
Машини, оборудване и превозни средства	9400.8	10163.4	11443.0	12489.2
Разнообразни готови продукти, н.д.	7058.2	8466.4	9113.2	8649.3
Стоки и сделки, н.д.	118.4	124.6	146.9	155.5

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2018 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на СИТС, рев. 4, за 2018 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2015	2016	2017	2018
Общо	51549.0	51206.2	59233.4	62916.4
В това число:				
Австрия	1389.9	1412.4	1426.1	1571.3
Белгия	1186.5	1188.4	1248.1	1247.7
Германия	6640.6	6694.1	7243.7	7783.7
Грузия	446.9	280.7	585.5	644.6
Гърция	2479.7	2462.4	2605.9	2737.6
Дания	243.6	233.9	271.4	288.4
Египет	201.4	709.7	1098.8	1025.7
Индия	275.5	238.9	273.9	381.2
Ирландия	159.1	192.1	223.7	268.8
Испания	2362.9	2031.1	3117.8	2930.6
Италия	3902.5	4049.5	4290.1	4737.0
Йордания	111.8	38.0	51.2	8.6
Китай	1894.6	2034.9	2171.2	2575.6
Нидерландия	1727.3	1868.3	2174.0	2386.2
Обединено кралство	942.4	1174.1	930.1	962.7
Полша	1608.7	2066.2	2136.8	2092.1
Република Корея	165.6	218.1	222.2	297.6
Република Северна Македония	507.7	505.2	641.7	628.3
Руска федерация	6201.9	4570.0	6068.2	6121.7
Румъния	3494.3	3548.7	4174.7	4314.7
Словакия	741.0	686.5	762.6	770.3
Словения	341.3	396.2	432.0	463.1
Съединени американски щати	474.7	408.3	454.4	568.3
Сърбия	696.8	761.7	1183.4	1235.1
Тайван	216.4	219.7	197.8	222.9
Турция	2924.9	3179.5	3733.9	3935.4
Украйна	916.2	801.5	896.4	934.6
Унгария	1909.4	1948.9	2085.1	2172.3
Франция	1629.8	1611.8	1705.4	1722.8
Хърватия	116.5	123.0	155.5	186.3
Чешка република	1095.2	1086.9	1335.5	1494.9
Швейцария	377.3	384.2	414.4	478.4
Швеция	318.0	322.8	378.7	400.6
Япония	165.3	186.0	205.9	273.4

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Общо	51549.0	51206.2	59233.4	62916.4
Храни и живи животни	3981.0	4149.8	4616.9	4626.8
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	733.1	786.2	807.6	930.3
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	4230.3	3696.8	5386.3	5755.3
Минерални горива, масла и подобни продукти	8042.6	6377.6	8393.6	8533.0
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	177.9	181.7	194.3	201.3
Химични вещества и продукти	7238.4	7609.5	8411.1	8818.2
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	8722.6	9177.5	10100.3	10789.0
Машини, оборудване и превозни средства	14006.3	14319.5	15999.4	17674.5
Разнообразни готови продукти, н.д.	4137.9	4608.4	5007.0	5249.2
Стоки и сделки, н.д.	279.2	299.2	316.9	338.8

Износ и внос на някои стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането на стоковите потоци по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2015	2016	2017	2018
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	2.2	3.3	3.9	6.1
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	34.7	35.4	39.5	40.1
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	16.8	15.7	17.4	14.9
Домати (пресни или охладени) - хил. т	4.4	4.3	6.2	10.7
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	6.9	11.1	5.9	8.7
Царевица - хил. т	1178.4	1342.4	990.3	1418.9
Консервирани домати - хил. т	3.8	3.0	4.4	3.8
Други консервирани зеленчуци - хил. т	24.2	25.0	25.7	24.2
Суров или необработен тютюн - хил. т	34.0	41.2	29.8	26.8
Цигари - хил. т	16.5	13.1	12.2	9.4
Паста за зъби - хил. т	9.0	9.6	9.2	9.0
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	2.6	2.5	3.7	2.8
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	539.5	592.4	519.0	441.1
Мъжки ризи - млн. лв.	84.1	88.9	72.5	71.7
Кожени обувки - хил. чф.	6115.5	5286.6	4808.5	3944.0
Помпи за течности - млн. лв.	171.4	196.1	226.4	261.8
Стругове - хил. т	3.8	4.0	4.0	4.0
Електрически акумулатори - млн. лв.	268.0	288.1	297.9	330.5
Мебели - млн. лв.	257.1	291.1	316.4	319.8

9. Внос на някои стоки

Стоки	2015	2016	2017	2018
Банани - хил. т	39.9	42.4	46.8	52.7
Портокали - хил. т	35.0	38.2	32.9	41.4
Лимони - хил. т	21.4	23.8	24.0	34.2
Грейпфрути - хил. т	14.2	16.3	11.8	18.1
Маслини - хил. т	20.0	17.4	17.4	17.7
Кафе на зърна - хил. т	34.0	38.8	35.9	37.8
Пипер (черен или бял) - т	898.5	737.0	856.3	884.6
Ориз - хил. т	40.9	28.4	27.6	36.5
Маргарин - хил. т	9.8	7.9	9.7	7.4
Шоколад - хил. т	20.5	22.3	26.4	29.7
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	17.5	19.7	20.0	22.0
Захар - хил. т	246.8	226.1	196.3	214.5
Соев шрот - хил. т	119.3	108.7	115.0	114.3
Сол - хил. т	213.5	253.0	357.5	259.6
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	806.3	516.2	587.4	505.1
Антрацит - хил. т	293.5	270.8	339.8	339.9
Кокс - хил. т	76.2	93.6	62.7	60.9
Целулоза - хил. т	20.3	32.7	15.6	10.1
Вестникарска хартия - хил. т	44.1	41.0	31.9	28.4
Цигарена хартия - хил. т	4.8	6.2	6.6	5.8
Памук (вкл. линтер) - хил. т	5.2	6.8	6.8	4.9
Обувки (кожени) - хил. чф.	6572.8	3740.1	3515.9	3019.9
Тръби от чугун и стомана - хил. т	151.0	253.0	84.7	87.6
Хладилници - хил. бр.	76.5	66.7	51.4	81.5
Перални машини - хил. бр.	181.7	194.1	185.3	218.6
Прахосмукачки - хил. бр.	253.2	359.8	366.6	377.9
Телевизори - хил. бр.	907.3	720.6	692.5	705.5
Битови шевни машини - хил. бр.	34.7	4.2	3.6	8.2
Зърнокомбайни - бр.	907	626	668	842
Пътнически автомобили - хил. бр.	76.0	85.8	99.3	102.6
Товарни автомобили - хил. бр.	9.6	10.0	12.2	13.3
Автобуси и тролейбуси - бр.	491	597	649	734
Велосипеди - хил. бр.	32.3	34.4	36.2	34.3
Мотоциклети - хил. бр.	4.4	16.4	21.5	23.6
Трактори - хил. бр.	9.6	27.5	8.3	10.4
Мотокултиватори - бр.	138	142	217	970
Фотоапарати - млн. лв.	2.3	0.8	0.2	0.5
Битови часовници - хил. бр.	1443.5	1188.9	1076.3	1079.9

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция” (МВФ, 2008) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България¹

(Млн. евро)

	2015	2016	2017	2018
Текуща и капиталова сметка	1407.0	2314.9	2108.5	3145.0
Текуща сметка	-15.4	1244.0	1578.2	2547.5
Стоки и услуги, нето	381.2	2076.0	2092.5	1143.3
Търговски баланс ²	-2622.4	-984.4	-765.8	-2264.1
Услуги, нето	3003.6	3060.4	2858.4	3407.4
Първичен доход, нето	-2036.9	-2416.5	-2368.5	-547.2
Вторичен доход, нето	1640.4	1584.6	1854.2	1951.4
Капиталова сметка³	1422.4	1070.9	530.3	597.5
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	122.6	80.0	96.7	94.4
Капиталови трансфери, нето	1299.8	990.9	433.6	503.2
Финансова сметка³	3079.5	4135.0	1153.1	1989.0
Преки инвестиции, нето ⁴	-2241.1	-615.4	-1998.9	-1416.1
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	-581.6	-630.4	2615.5	1416.3
Финансови деривати, нето	15.8	-16.5	-23.8	44.4
Други инвестиции, нето	2156.8	1929.9	659.2	582.8
Резервни активи на БНБ ⁶	3729.7	3467.3	-98.9	1361.6
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметки	1407.0	2314.9	2108.5	3145.0
Салдо по финансовата сметка	3079.5	4135.0	1153.1	1989.0
Нето грешки и пропуски ⁷	1672.5	1820.1	-955.5	-1156.0

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-ото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ на МВФ. Предварителни данни към 22 март 2019 година.

² Предварителни данни за 2018 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният (+) - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и от фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за приватизация и други. Данните за 2018 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁵ На базата на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор „Държавно управление“ и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

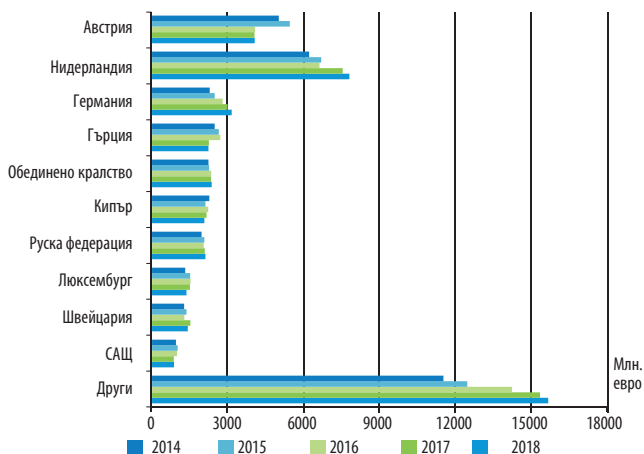
⁷ Размерът на статия „Нето грешки и пропуски“ показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2015	2016	2017	2018
Общо	2399.1	1003.3	2314.1	1744.2
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	435.3	477.5	339.6	135.6
Финансови и застрахователни дейности	460.3	179.2	294.6	583.5
Преработваща промишленост	551.9	236.9	1099.5	1281.8
Строителство	178.9	23.2	175.9	-96.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	74.8	15.0	-206.9	-109.9
Некласифицирани	477.8	79.3	380.8	12.6
Операции с недвижими имоти	-41.6	-41.9	345.7	-148.9
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	84.6	19.4	-243.1	45.5
Административни и спомагателни дейности	11.6	82.1	45.7	48.5
Транспорт, складиране и пощи	53.8	8.0	5.5	10.4
Добивна промишленост	-67.4	-22.6	-21.4	11.2
Култура, спорт и развлечения	14.2	6.1	22.1	-3.8
Образование	1.8	11.6	4.7	0.1
Хуманно здравеопазване и социална работа	1.4	0.9	3.3	1.2
Други дейности	0.6	0.8	0.3	5.5
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	11.6	-34.8	34.2	-37.5
Хотелиерство и ресторантьорство	12.1	24.9	-18.3	-14.1
Професионални дейности и научни изследвания	160.6	-49.1	56.8	14.1
Селско, горско и рибно стопанство	-22.9	-13.2	-4.9	4.8

¹ Източник: БНБ.

Предварителни данни към 22 март 2019 г.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

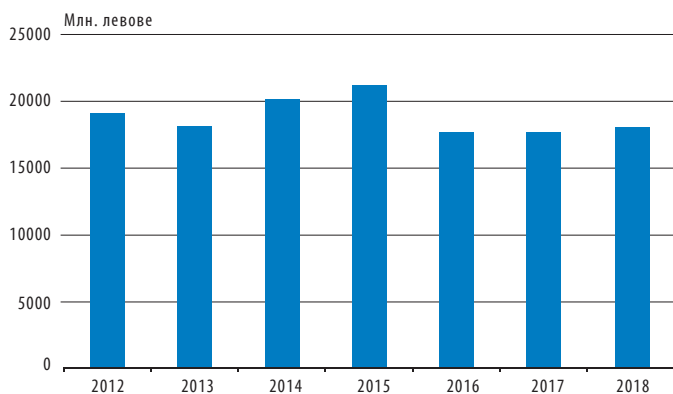

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2015	2016	2017	2018
Общо	21191026	17671830	17628630	18012358
Земя	1415858	1537108	1336832	968939
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8615447	5616058	6058777	6637997
Машини, оборудване и транспортни средства	8894282	8647328	8197836	9500024
Други разходи	2265439	1871336	2035185	905398

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

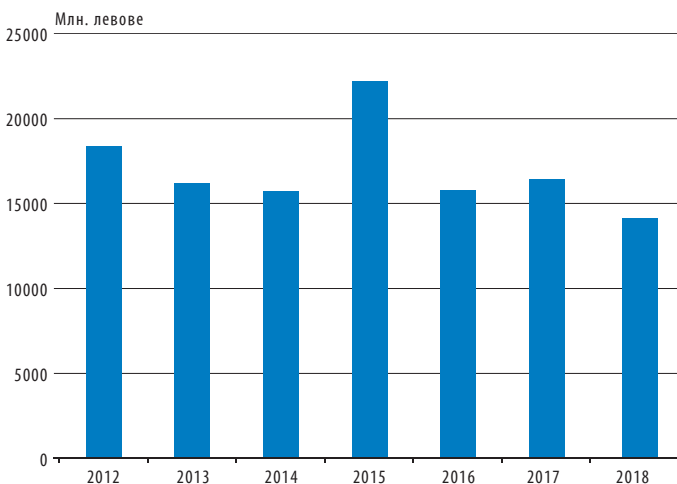
Икономически дейности	2016	2017	2018
Общо	17671830	17628630	18012358
Селско, горско и рибно стопанство	1315656	1451728	1110602
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5692090	5483668	5794098
Строителство	1074825	1120730	920307
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4744915	4571993	4271575
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	673383	580836	557184
Финансови и застрахователни дейности	407260	293933	421084
Операции с недвижими имоти	1552160	1865705	1459305
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	966536	1068252	1273572
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	978850	938235	2061879
Други услуги	266155	253550	142752

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2015	2016	2017	2018
Общо	22169139	15790217	16786340	14051777
Земя	1415858	1537108	1336832	968939
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8305060	5014032	5830530	4087506
Машини, оборудване и транспортни средства	10124047	7724566	8278754	8468003
Други разходи	2324174	1514511	1340224	527329

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2016	2017	2018
Общо	15790217	16786340	14051777
Селско, горско и рибно стопанство	1201414	1294944	1046504
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	4728005	4752849	4704215
Строителство	987588	932689	734357
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4324462	5163981	3402518
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	546808	944361	495658
Финансови и застрахователни дейности	376795	252936	423727
Операции с недвижими имоти	1370456	1305933	791772
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	961066	1000143	1200776
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	997961	904840	1147599
Други услуги	295662	233664	104651

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО**

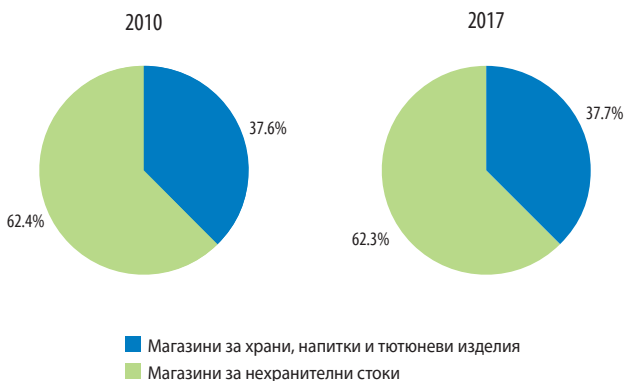
Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанциите и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2017 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2010 г. през 2017 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 13.7 и 13.9%.

През 2017 г. в сравнение с 2010 г. намалението на дела на магазините за нехранителни потребителски стоки е с 0.1 пункта и достига 62.3%.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2015	2016	2017	2016	2017
Магазини и павилиони - общо	115936	113621	112225	-2.0	-1.2
За храни, напитки и тютюневи изделия	43166	41685	42300	-3.4	1.5
Специализирани	15006	15419	14811	2.8	-3.9
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	28160	26266	27489	-6.7	4.7
За нехранителни стоки	72770	71936	69925	-1.1	-2.8
Специализирани	58353	56873	54053	-2.5	-5.0
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	14417	15063	15872	4.5	5.4
Бензиностанции	2622	2613	2605	-0.3	-0.3
Газостанции	452	438	460	-3.1	5.0

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

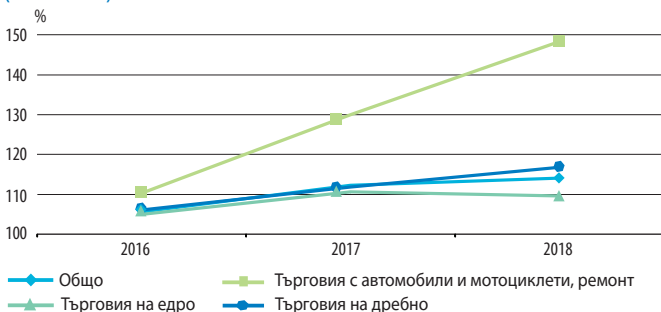
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство” по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2015 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2018 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално бележи увеличение от 1.6% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общото нарастване е с 4.4%. В търговията на едро намаляването от 1.0% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава ръст от 14.1%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2018 г. по съпоставими цени намалява с 0.7% в сравнение с 2017 г., което се дължи предимно на спада в дейност „Хотелиерство“ - с 15.4%. В дейност „Ресторантьорство“ се наблюдава ръст от 13.4%.

Фиг. 2. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2015 = 100)

2. Оборот в секторите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2015	2016	2017	2018
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	104210	107098	116540	120535
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	7463	7884	8970	9800
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	70161	71610	77608	78500
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	8762	9134	8630	6821
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	15999	16890	18266	19555
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	10771	11507	12265	12135
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	2345	2467	2684	2816
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	4159	3780	4072	4392
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	22411	21096	23570	24340
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	26586	27604	29962	32235
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	9803	10538	11324	12483
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	1116	1159	1280	1294
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	5020	4543	5016	5458
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	2645	2919	3100	3530
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	1274	1390	1498	1473
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	3070	3161	3369	3562
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	2956	3088	3396	3431
Хотелиерство и ресторантьорство	3856	4358	4776	5239
Хотелиерство	1563	1827	1982	1954
Ресторантьорство	2293	2531	2794	3285

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

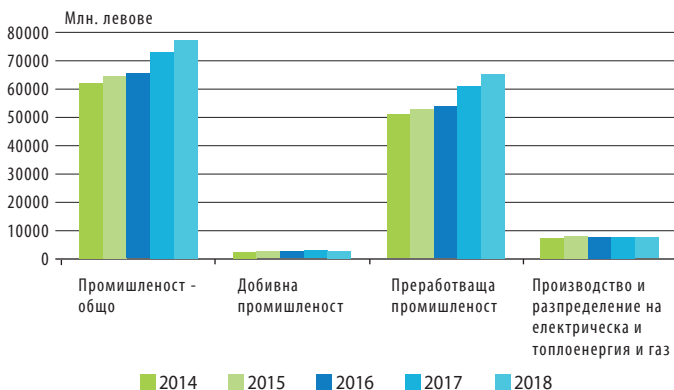
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2016	2017	2018
Общо	65352612	72979700	77079450
Добивна промишленост	2496478	2851938	2796522
Преработваща промишленост	53747760	60892649	65086068
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7626465	7681625	7432370
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1481909	1553488	1764490

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

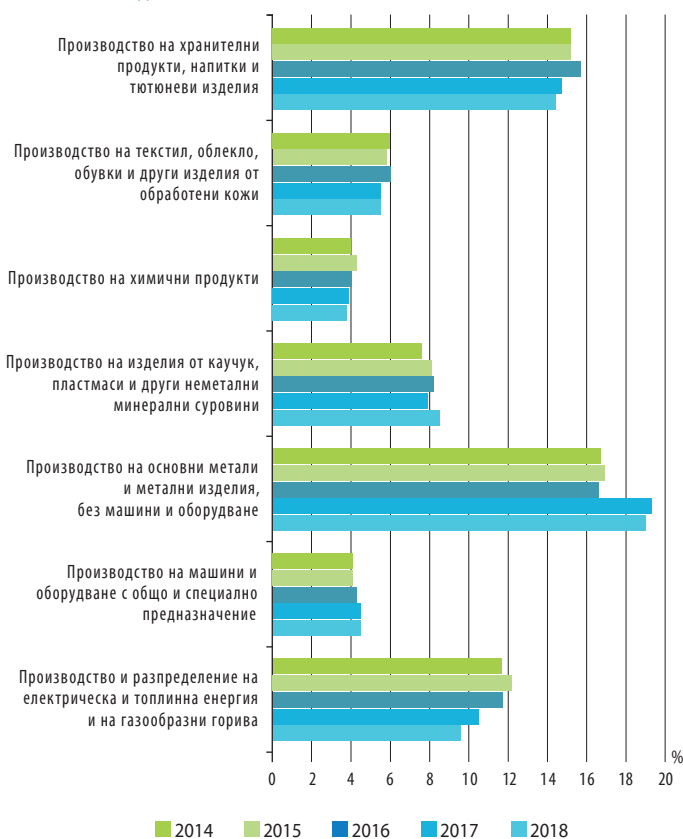
(Хил. левове)

Икономически дейности	2016	2017	2018
Общо	65352612	72979700	77079450
Добивна промишленост	2496478	2851938	2796522
Преработваща промишленост	53747760	60892649	65086068
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	10241629	10700206	11102985
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3892453	3986612	4272784
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2829568	2984194	3202842
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	2622988	2834162	2930827
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	5381932	5777748	6535358
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	10870309	14095908	14676069
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	977833	1178681	1279030
Производство на електрически съоръжения	2887534	3245706	3578331
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	2789235	3253612	3470632
Производство на превозни средства	2520206	2664457	3192216
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	2773946	3033151	3395029
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7626465	7681625	7432370
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1481909	1553488	1764490

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства дялът на производството на изделия от каучук и пластмаси и други неметални минерални суровини и на производството на превозни средства, докато относителният дял на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и на производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни икономически дейности

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2016	2017	2018
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	3.8	3.9	3.6
Преработваща промишленост	82.2	83.5	84.5
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	15.7	14.7	14.4
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	6.0	5.5	5.5
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	4.3	4.1	4.2
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	4.0	3.9	3.8
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	8.2	7.9	8.5
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	16.6	19.3	19.0
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.5	1.6	1.7
Производство на електрически съоръжения	4.4	4.4	4.6
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4.3	4.5	4.5
Производство на превозни средства	3.9	3.7	4.1
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4.2	4.2	4.4
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	11.7	10.5	9.6
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.3	2.1	2.3

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставими цени.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цените на производител, получен като средна претеглена от индексите на цените на производител на вътрешния пазар и индексите на цените на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2016	2017	2018
Общо	103.9	106.8	102.3
Добивна промишленост	101.8	105.2	96.6
Преработваща промишленост	104.8	108.6	103.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	98.1	95.3	91.6
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.8	102.0	109.5

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Предшестващата година = 100)

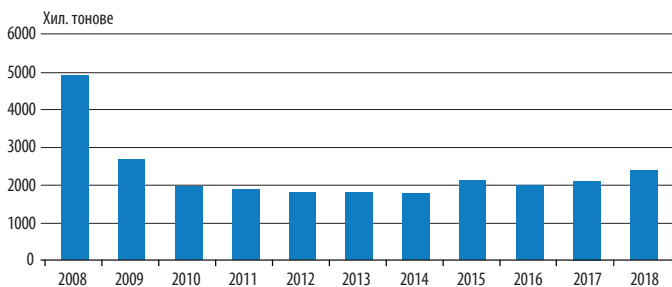
Икономически дейности	2016	2017	2018
Общо	103.9	106.8	102.3
Добивна промишленост	101.8	105.2	96.6
Преработваща промишленост	104.8	108.6	103.7
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	104.7	103.0	102.5
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	105.1	99.8	104.7
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	101.9	102.4	103.1
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	112.0	106.3	89.4
Производство на химични продукти	103.6	107.7	100.9
Производство на лекарствени вещества и продукти	98.8	106.0	107.8
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	102.1	107.1	111.7
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	101.1	118.3	101.4
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	110.6	121.9	110.6
Производство на електрически съоръжения	108.9	109.4	109.0
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	104.3	114.2	105.6
Производство на превозни средства	107.0	105.2	118.9
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	108.8	108.0	110.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	98.1	95.3	91.6
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.8	102.0	109.5

Промислени продукти в натурално изражение

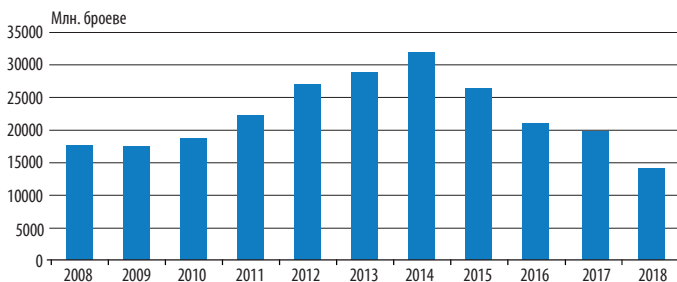
Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Събира се информация за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлема, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Фиг. 3. Цимент - хил. т

Фиг. 4. Цигари, съдържащи тютюн, или смеси от тютюн и заместители на тютюна

6. Производство на основни видове промишлени изделия

Промишлени изделия	2015	2016	2017	2018
Медни руди и техните концентрати - хил. т	30589	30158	30550	31258
Оловни, цинкови и калаени руди и техните концентрати - хил. т	682	754	793	868
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без трошен варовик, използван като добавъчен материал за бетон или за настилка на пътища и декоративни варовици) - хил. т	6051	6007	6272	5298
Естествен пясък - хил. т	7619	6146	6084	5353
Олово, рафинирано, недеформирано (необработено) - хил. т	82	81	84	..
Полиспасты с електрически двигател (без специално предназначение за повдигане на превозни средства) - бр.	13741	14597	16233	16323
Електрокари с височина на подема >= 1 м - бр.	99	115	121	188
Мотокари, снабдени с подемно устройство - бр.	167	157	132	162
Стругове (вкл. стругови центри), хоризонтални без цифровопрограмно управление - бр.	658	716	770	739
Велосипеди (вкл. велосипеди на три колела за пренасяне на товари) без двигател - хил. бр.	940	918	770	732
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	2970	3346	2677	2695
Асансьори и товароподемници - бр.	825	839	1172	1539
Електрически бойлери и бързовари - хил. бр.	892	912	1052	1088
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - хил. бр.	532	435	419	376
Бои и лакове на базата на синтетични полимери или химически модифицирани естествени полимери, диспергирани или разтворени във водна среда - хил. т	46	43	46	41
Перилни и почистващи препарати, п.п.д. (без органични повърхностноактивни вещества, сапуни и повърхностноактивни препарати и продукти за миене на кожата, течни или под формата на крем) - т	85780	94886	101522	9886
Паста за зъби - хил. бр.	75084	82669	80263	79506
Шампоани - т	5040	5711	5562	4625
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	2114	1994	2117	2331
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1484	1530	1506	1548

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение)

Промислени изделия	2015	2016	2017	2018
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	558	560	619	605
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	3624	2145	2187	3020
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	108	113	114	114
Тоалетна хартия - хил. т	26.6	28.9	27.9	27.1
Памучни прежди - хил. т	4.1	3.4	3.2	2.3
Вълнени прежди - хил. т	3.1	2.7	2.3	2.3
Памучни тъкани (без специалните) - млн. м ²	8.5	9.7	7.5	7.4
Вълнени тъкани - млн. м ²	1.9	1.6	1.2	1.0
Тъкани от коприна - млн. м ²	1.2	1.7	1.9	1.0
Чорапогащи - млн. бр.	5.8	5.2	6.4	6.2
Чорапи - млн. чф.	44.2	49.4	52.4	49.7
Спално бельо, тъкано, от памук - т	1098	1105	1289	1111
Обувки (вкл. ботуши) с горна част от естествена кожа, с външно ходило от каучук, пластмаси или кожа (без спортни обувки и без тези със защитно метално бомбе) - хил. чф.	3881	3878	3821	3530
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	171	184	185	207
Колбаси - хил. т	100	97	100	100
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	10	11	12	11
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	81	87	79	75
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	70	72	74	70
Масло, мазнини и паста за мазане ¹ - хил. т	1	1	1	1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	51	53	58	58
Кашкавал ¹ - хил. т	20	21	24	26
Обработено мляко, прясно, течно ¹ - хил. л	74493	65296	70860	71750
Кисело мляко ¹ - хил. т	128	134	146	132
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически променени - хил. т	129	121	135	127
Майонеза, готови сосове и други препарати за сосове; комбинирани подправки - хил. т	15	15	14	15
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	503	517	491	476
Ориз - хил. т	19	36	45	27

6. Производство на основни видове промишлени изделия

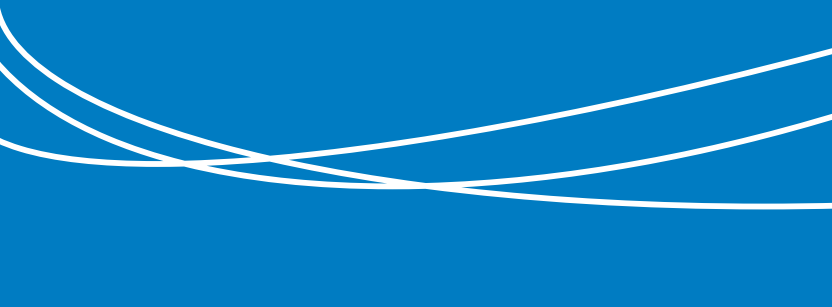
(Продължение и край)

Промишлени изделия	2015	2016	2017	2018
Готови храни за селскостопански животни (без премикси) - хил. т	774	831	777	849
Макарони, юфка и подобни макаронени изделия - т	11522	10287	8801	8778
Конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от citrusови плодове и хомогенизирани продукти от плодове) - хил. т	12	12	13	12
Спиртни напитки от дестилати от вино и/или гроздови джибри - хил. л алк. 100%	7405	8388	11058	7736
Вина тихи, вкл. със защитено географско указание (ЗГУ), и сортови вина (без тези със защитено наименование за произход (ЗНП), и гроздова мъст, чиято ферментация е прекъсната чрез прибавка на алкохол - млн. л	132	158	134	133
Пиво от малц (без безалкохолно пиво и пиво със съдържание на алкохол $\leq 0.5\%$ обемни) - млн. л	485	515	499	527
Цигари, съдържащи тютюн или смеси от тютюн и заместители на тютюна - млн. бр.	26493	21087	19733	14242

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

XVII. СТРОИТЕЛСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

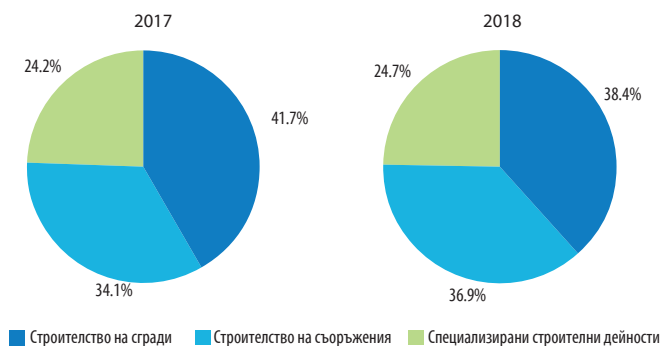

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство“ се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради“, „Строителство на съоръжения“ и „Специализирани строителни дейности“.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2015	2016	2017	2018
Общо	17852816	11570990	13451734	14827407
Сградно строителство	5220381	4466943	5612305	5694888
Строителство на съоръжения	9186903	4259889	4584485	5472506
Специализирани строителни дейности	3445532	2844158	3254944	3660013

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2018 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2018 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

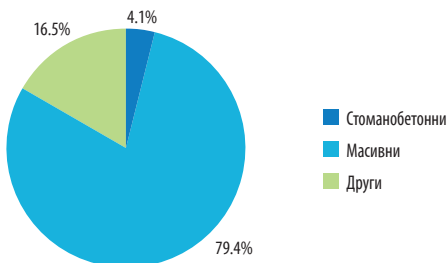
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2018 г.

2. Жилищен фонд

	2015	2016	2017	2018
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3935	3944	3952	3959
Полезна площ - хил. м ²	287933	288690	289385	290094
в т.ч. жилищна площ	218401	218881	219316	219771
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2613	2621	2628	2634
Полезна площ - хил. м ²	193400	194012	194561	195107
в т.ч. жилищна площ	145534	145920	146261	146611
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1322	1323	1324	1325
Полезна площ - хил. м ²	94533	94678	94824	94987
в т.ч. жилищна площ	72867	72961	73055	73160

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2015	2016	2017	2018
	Общо			
Общо	2072	2073	2075	2077
Стоманобетонни	79	81	83	85
Масивни	1651	1650	1650	1650
Други	342	342	342	342
	В градовете			
Общо	777	778	779	780
Стоманобетонни	52	53	54	55
Масивни	667	667	667	667
Други	58	58	58	58
	В селата			
Общо	1295	1295	1296	1297
Стоманобетонни	27	28	29	30
Масивни	984	983	983	983
Други	284	284	284	284

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не се включва площта на кухните. В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им. Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

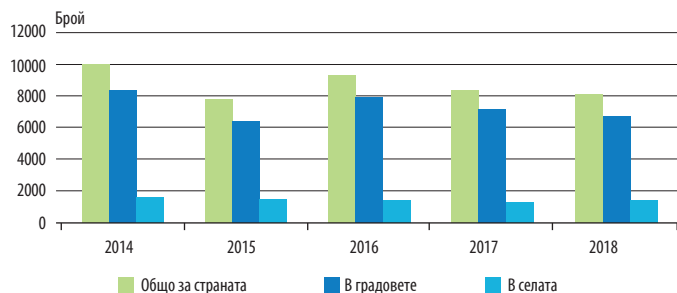
4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2015	2016	2017	2018
Жилищни сгради - бр.	4310	4514	5562	5774
в тях жилища - бр.	17264	18157	24969	35526
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2317	2428	3216	4471
Административни сгради - бр.	157	163	127	128
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	173	285	219	504
Други сгради - бр.	4382	4685	5460	4826
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2482	2767	3163	3087

5. Въведени в експлоатация жилища

	2015	2016	2017	2018
	Общо			
Жилища - бр.	7806	9342	8384	8136
Полезна площ - хил. м ²	723	786	732	751
в т.ч. жилищна площ	444	500	461	484
	В градовете			
Жилища - бр.	6382	7939	7134	6722
Полезна площ - хил. м ²	539	630	574	575
в т.ч. жилищна площ	325	399	359	370
	В селата			
Жилища - бр.	1424	1403	1250	1414
Полезна площ - хил. м ²	184	156	158	176
в т.ч. жилищна площ	119	101	102	114

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс (ОЕБ) е съвкупност от енергийните баланси на всички енергийни продукти, които се потребяват в страната, в единна обща мерна единица.

Производство на първична енергия е производството на базата на суровини, добити на територията на страната. Включва производството на въглища (отчита се пречистеното производство), суров нефт, природен газ, ядрена енергия, енергия от възобновяеми източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална и топлина от околната среда), биомаса, биогазове, течни биогорива и невъзобновяеми горива.

Към *възстановени и рециклирани продукти* се отнасят шламът и шистите от каменни въглища, възстановени от мините, а нефтопродуктите и използваните смазочни масла са за преработка.

Внос (вкл. пристиганията) и *износ* (вкл. изпращанията) включват количествата, преминали политическите граници на страната, независимо дали е имало митническо оформяне, или не. Транзитът не се отчита (с изключение на електроенергията). В енергийния баланс като износ се отчитат само енергийни продукти, произведени в страната.

Изменение на запасите е разликата между запасите в началото и в края на годината при производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите.

Международна морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите, плаващи под всякакъв флаг по море или реки (пристанището на тръгване и пристанището на пристигане са в различни държави).

Брутно вътрешно потребление е резултативен показател - от *Брутна налична енергия* се изваждат количествата за *Международна морска бункеровка*. Съгласно новата методология (в сила от 2017 отчетна година) показателят включва топлината от околната среда.

Вложено за преобразуване са количествата горива и енергия, които се влагат за производство на други видове енергийни продукти.

Получено от преобразуване са вторичните енергийни продукти, получени в резултат на отделните преобразователни процеси: производство на електрическа и топлинна енергия, брикетирание, коксово и доменно производство, производство на нефтопродукти. Включва се цялата произведена топлинна енергия от централите за обществено ползване и само продадената от заводските централи.

1. Общ енергиен баланс за 2017 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища и твърди горива от тях	Произведени газове	Торф и продукти от торф	Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	Нефт и нефтени продукти ¹
Производство на първична енергия	11673.9	5669.5	-	-	-	24.3
Възстановени и рециклирани продукти	42.8	29.2	-	-	-	13.6
Внос	13312.3	582.5	-	-	-	9588.0
Износ	5813.3	9.3	-	-	-	4880.1
Изменение на запасите	-237.3	-149.2	-	-	-	-108.9
Международна морска бункеровка	80.1	-	-	-	-	80.1
Брутно вътрешно потребление	18898.3	6122.8	-	-	-	4556.8
Вложено за преобразуване	20108.0	6038.6	-	-	-	8228.9
Получено от преобразуване	13336.6	359.3	-	-	-	7827.8
Енергиен сектор	1126.3	0.6	-	-	-	394.2
Загуби при разпределение	486.5	5.5	-	-	-	1.8
Налично за крайно потребление	10276.2	437.5	-	-	-	3521.7
Крайно неенергийно потребление	476.6	48.0	-	-	-	150.6
Крайно енергийно потребление	9738.3	371.6	-	-	-	3370.5
Статистическа разлика	61.2	17.8	-	-	-	0.6

1. Общ енергиен баланс за 2017 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Природен газ	Възобновяеми и биогорива	Невъзобновяеми отпадъци	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	66.3	1938.1	35.1	3940.7	-	-
Възстановени и рециклирани продукти	-	-	-	-	-	-
Внос	2723.0	100.2	-	-	-	318.6
Износ	26.8	107.3	-	-	-	789.8
Изменение на запасите	-0.2	21.0	-	-	-	-
Международна морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	2762.2	1951.9	35.1	3940.7	-	-471.2
Вложено за преобразуване	1054.4	751.0	0.1	3940.7	12.7	81.6
Получено от преобразуване	-	172.7	-	-	1054.9	3922.0
Енергиен сектор	34.1	0.7	-	-	202.0	494.6
Загуби при разпределение	11.2	-	-	-	169.2	298.9
Налично за крайно потребление	1662.5	1372.8	35.0	-	671.1	2575.6
Крайно неенергийно потребление	278.0	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1352.7	1378.2	35.0	-	658.6	2571.7
Статистическа разлика	32	-5	-	-	13	4

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

	2014	2015	2016	2017
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища и твърди горива от тях	45.3	48.6	45.3	48.6
Нефт и нефтени продукти ¹	0.2	0.2	0.2	0.2
Природен газ	1.4	0.7	0.7	0.6
Възобновяеми и биогорива	16.9	17.6	17.8	16.6
Невъзобновяеми отпадъци	0.2	0.2	0.3	0.3
Ядрена енергия	35.9	32.6	35.7	33.8

¹ Данните за производството на нефт са изготвени по оценка на информация от „Бюлетин за състоянието и развитието на енергетиката на Република България“ на Министерството на енергетиката.

Потреблението на енергийния сектор отразява крайното потребление на енергия и горива (в резултат на което не се получават други енергийни продукти) за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергийни продукти.

Загуби при разпределението включва загубите при разпределението на природния газ и на топлоенергията, при преноса на електроенергията и при транспортирането на другите горива.

Налично за крайно потребление са количествата енергийни продукти, налични за крайно използване, в резултат на което не се получават други енергопродукти. Този показател се изчислява като: *Общо доставена енергия - Вложено за преобразуване + Получено от преобразуване - Потребление на енергийния сектор - Загуби при разпределението.*

Крайното потребление се дели на: неенергийно и енергийно.

Крайното неенергийно потребление показва количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти.

Крайно енергийно потребление е разходът на горива/енергия, при чието изгаряне/използване не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията, които са я произвели.

Статистическа разлика е разликата между *Налично за крайно потребление* и *Крайно* (неенергийно + енергийно) *потребление.*

Информацията по общия енергиен баланс е показана в хиляди тонове нефтен еквивалент. В световната практика се използват джаулът и неговите кратни като обща енергийна единица. За преминаване от един в друг вид мерна единица се използва следната зависимост:

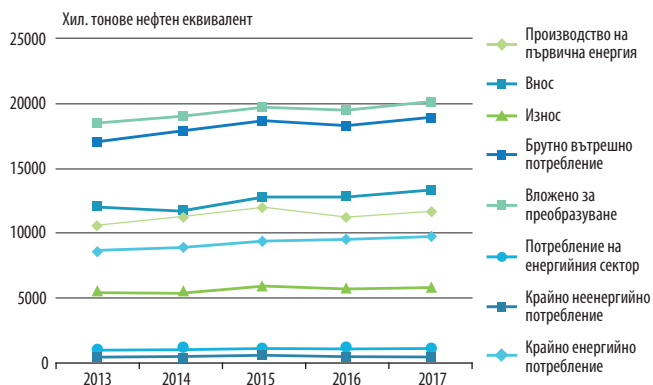
$$1 \text{ ГДж} = 278 \text{ кВтч} = 0.0239 \text{ т н.е.}$$

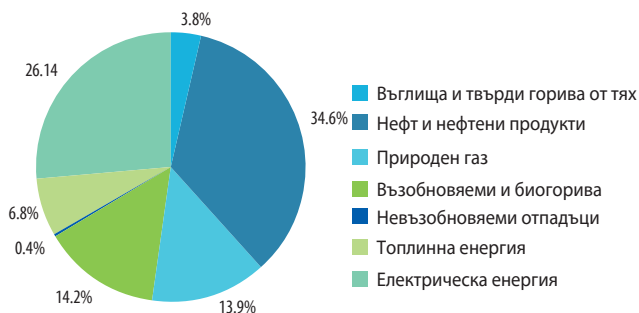
3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2015	2016	2017	2017 в % към 2016
	хил. т н.е.			
Общо	9389.6	9517.5	9738.3	102.3
Индустриален сектор	2713.3	2641.5	2721.3	103.0
Черна металургия	110.5	111.1	118.7	106.8
Химическа и нефтохимическа промишленост	873.9	836.3	881.2	105.4
Цветна металургия	133.8	130.2	162.4	124.7
Неметални минерали	535.2	560.2	567.7	101.3
Транспортно оборудване	17.6	17.1	18.8	109.9
Машини, метални изделия и оборудване	124.7	132.8	139.5	105.0
Добивна промишленост (без енергийните суровини)	116.4	116.5	122.0	104.7
Храни, напитки и тютюн	248.6	237.2	227.7	96.0
Целулозно-хартиена и полиграфическа промишленост	244.6	242.4	220.5	91.0
Дървен материал и изделия от него (без мебели)	61.9	57.8	62.3	107.8
Строителство	85.8	61.4	55.9	91.0
Текстил и кожи	66.6	66.8	66.6	99.7
Други в индустрията	93.8	71.5	78.0	109.1
Транспортен сектор	3211.6	3267	3325.2	101.8
Железопътен транспорт	39.5	36.7	39.7	108.2
Автомобилен транспорт	3009.8	3065.1	3092.2	100.9
Вътрешни полети	13.4	19.5	20.6	105.6
Вътрешно корабоплаване	-	-	-	-
Тръбопроводен транспорт	149.0	145.8	172.7	118.4
Други в транспорта	-	-	-	-
Други сектори	3464.7	3609.1	3691.8	102.3
Търговия и обществени услуги, и други неупоменати	1086.0	1171.7	1199.5	102.4
Домакинства	2192.9	2252.1	2318.7	103.0
Селско и горско стопанство	185.6	185.1	173.2	93.6
Рибно стопанство	0.2	0.2	0.3	150.0
Невключени никъде другаде (други)	-	-	-	-

Фиг. 1. Енергийни потоци

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2017 г.

4. Баланс на електрическата енергия

(ГВтч)

	2014	2015	2016	2017
Ресурси	51804.5	53476.5	49845.7	49318.2
Получено от преобразуване	47485.5	49225.5	45277.7	45612.8
Внос	4319.0	4251.0	4568.0	3705.4
Потребление	51804.5	53476.5	49845.7	49318.2
Енергиен сектор	6285.0	6520.0	6389.0	6702.0
Индустриален сектор	8706.0	8946.0	8910.0	9405.2
Транспортен сектор	306.0	352.0	354.0	377.6
Домакинства	10590.0	10644.0	10733.0	11137.5
Селско, горско и рибно стопанство	241.0	221.0	223.0	222.4
Други	7831.0	8163.0	8678.0	8765.9
Износ	13774.0	14826.0	10940.0	9185.8
Загуби при пренос и разпределение	4013.0	3785.0	3577.0	3475.9
Статистическа разлика	58.5	19.5	41.7	45.9

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутно производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електроенергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

Производството на топлоенергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

В дейност „Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода“ са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електро- и топлоенергия.

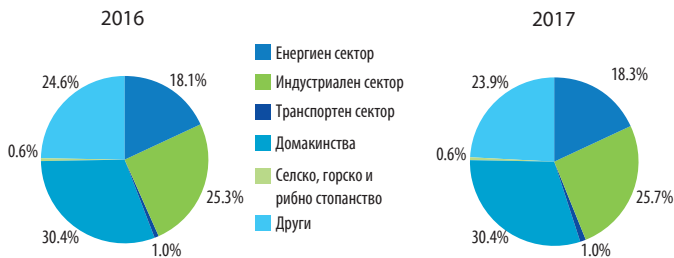

5. Баланс на топлинната енергия

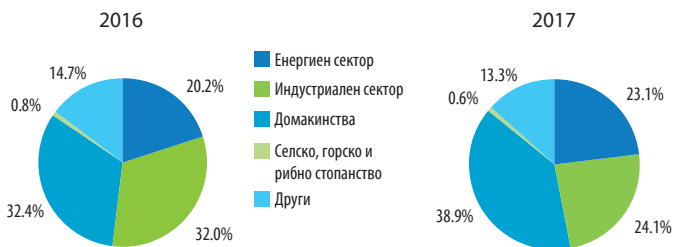
(ГВтч)

	2014	2015	2016	2017
Ресурси	15049.7	13984.7	13389.5	12268.7
Получено от преобразуване	14592.8	13526.9	12854.2	11756.4
От химични процеси	456.9	457.8	535.3	512.3
Потребление	15049.7	13984.7	13389.5	12268.7
Енергиен сектор	2960.3	2711.1	2345.8	2349.4
Индустриален сектор	5633.3	4439.7	3719.5	2451.1
Домакинства	3613.9	3868.9	3775.3	3951.8
Селско, горско и рибно стопанство	109.2	31.9	92.2	57.9
Други	1185.0	1308.6	1706.7	1346.5
Загуби при разпределение	1542.5	1623.9	1758.6	1967.2
Статистическа разлика	5.6	0.6	-8.6	145.0

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

XIX. ТРАНСПОРТ

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата еднопосочна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2015	2016	2017	2018
Дължина на железопътните линии - км	5486	5486	5468	5470
в т.ч. текущ път - км	4019	4029	4030	4030
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	71.1	71.2	71.2	71.2
Междуселищни автобусни линии - бр.	2826	3039	3039	3137
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	417.1	447.9	434.2	434.6
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	12	10	10	10
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	454	408	400	396
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	146	137	137	131
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	37	38	38	38

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2015	2016	2017	2018
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	481740	494393	457740	473809
Товарни автомобили	396582	405217	372851	387186
Специални автомобили	37349	37516	34493	35481
Влекачи	47809	51660	50396	51142
Регистрирани автобуси - бр.	23470	22928	20628	20442
Тролейбуси - бр.	540	437	392	376
Пътнически места - бр.	60429	48708	43868	41110
Трамваи - бр.	280	280	311	301
Пътнически места - бр.	59078	56818	62958	60853
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	208	208	208	208
Пътнически места - бр.	64064	64064	64064	64064
Морски товарни кораби - бр.	3	3	3	3
Пълна товароподемност - хил. т	14	12	12	12
Морски пътнически кораби - бр.	9	10	2	2
Пътнически места - бр.	561	482	156	156
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	114	110	112	111
Товароподемност - хил. т	193	186	189	187
Речни пътнически кораби - бр.	1	1	1	1
Пътнически места - бр.	243	243	243	243

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

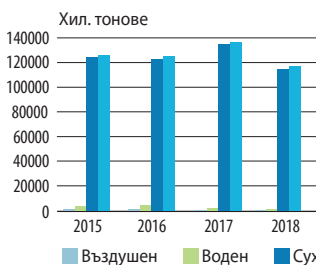
Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

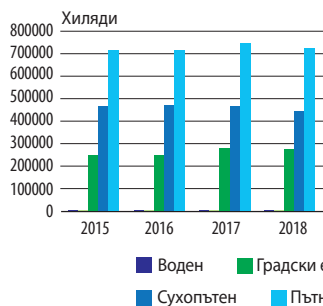

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2015	2016	2017	2018
	Превозени товари - хил. т			
Общо	125498	124358	136685	116642
Сухопътен транспорт ¹	123626	121910	134385	114429
Воден транспорт ²	1867	2443	2291	2190
Въздушен транспорт	5	5	9	23
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	37789	41546	42532	32922
Сухопътен транспорт ¹	36677	40263	41306	31950
Воден транспорт ²	1107	1278	1218	956
Въздушен транспорт	5	5	8	16

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2015	2016	2017	2018
	Превозени пътници - хил.			
Общо	715206	716412	748496	721584
Сухопътен транспорт ¹	464770	469054	466535	443869
Воден транспорт ²	115	119	109	114
Въздушен транспорт	2240	2337	2198	2470
Градски електротранспорт	248081	244902	279654	275131
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	18513	18663	17045	16992
Сухопътен транспорт ¹	13809	13668	11991	11365
Воден транспорт ²	2	5	5	4
Въздушен транспорт	3644	3869	3637	4200
Градски електротранспорт	1058	1121	1412	1423

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

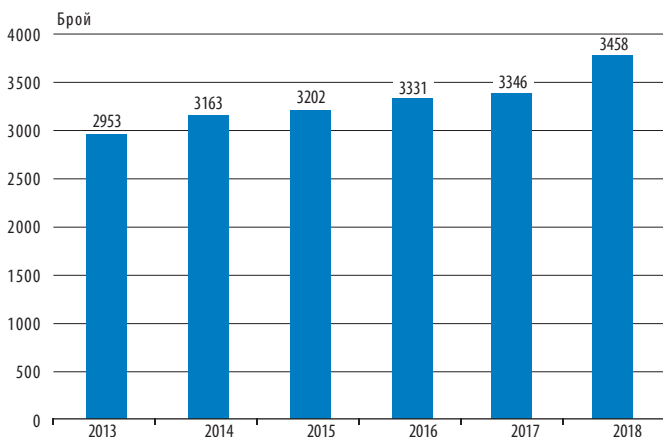
Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2018 г. в страната са функционирали 3 458 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2015	2016	2017	2018
Места за настаняване - бр.	3202	3331	3346	3458
Легла - хил. бр.	322.4	328.3	348.7	335.6
Легладенонощия - хил. бр.	62394	65169	66468	68223
Използваемост на легладенонощията - %	34.3	38.6	39.2	39.3
Реализирани нощувки - хил. бр.	21398	25186	26054	26845
в т.ч. от чужденци	13352	16151	17106	17749
Приходи от нощувки - млн. лв.	1033.5	1229.1	1340.9	1455.7
Хотели - бр.	2180	2158	2110	2102
Легла - хил. бр.	279.1	281.9	293.5	286.2
Легладенонощия - хил. бр.	53140	56188	57287	58514
Използваемост на легладенонощията - %	37.0	41.5	42.0	42.3
Реализирани нощувки - хил. бр.	19655	23319	24071	24750
в т.ч. от чужденци	13096	15865	16733	17327
Приходи от нощувки - млн. лв.	998.1	1191.3	1298.8	1407.0
Къмпинги - бр.	8	11	9	10
Легла - хил. бр.	0.3	0.8	0.7	0.7
Легладенонощия - хил. бр.	173	119	112	106
Използваемост на легладенонощията - %	23.0	47.9	52.1	60.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	40	57	58	63
в т.ч. от чужденци	2	3	3	2
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.4	0.4	0.4	0.5
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1014	1162	1227	1346
Легла - хил. бр.	43.0	45.6	54.5	48.7
Легладенонощия - хил. бр.	9081	8862	9069	9603
Използваемост на легладенонощията - %	18.8	20.4	21.2	21.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	1703	1810	1925	2032
в т.ч. от чужденци	254	283	370	420
Приходи от нощувки - млн. лв.	35.0	37.4	41.7	48.2

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

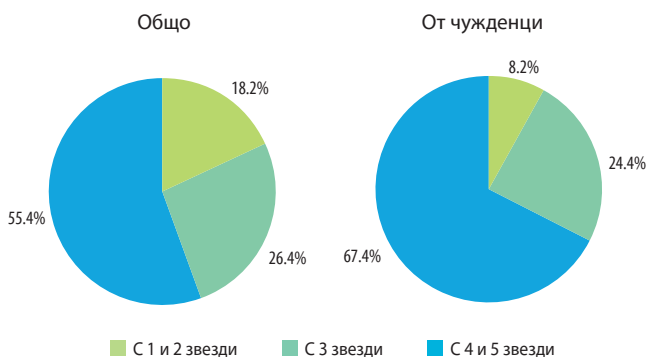
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2018 г. в сравнение с 2017 г. се увеличават със 790.9 хил. (3.0%) до 26 845.0 хиляди.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (17 748.9 хил.) във всички места за настаняване през 2018 г. се увеличават с 3.8% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 97.4%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 2.6%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2018 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (67.4%), следван от тези с три звезди (24.4%) и с една и две звезди (8.2%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2018 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в местата за настаняване през 2018 г. по страни и категории

(Брой)

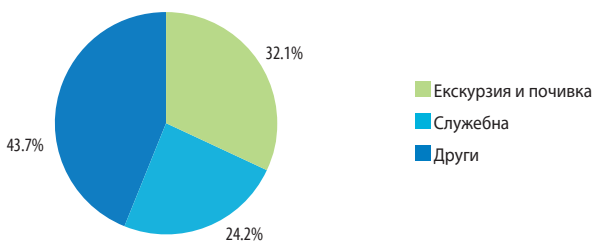
Страни	Общо	Категория на местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	17748925	1453687	4333481	10086369	1875388
ЕС	12946620	751461	3024435	7927375	1243349
Австрия	195815	4895	23802	134131	32987
Белгия	297577	10297	29515	206214	51551
Германия	3527558	65551	552645	2563559	345803
Гърция	257227	20273	57058	141575	38321
Дания	177336	13351	42264	103266	18455
Естония	126023	8584	35595	70959	10885
Ирландия	105349	23624	25779	45476	10470
Испания	112646	10166	21479	57891	23110
Италия	213729	19016	55052	108147	31514
Кипър	28755	2057	5202	15780	5716
Латвия	77782	8274	21776	39823	7909
Литва	148128	9438	31891	90347	16452
Люксембург	16535	222	665	12796	2852
Малта	10115	388	1501	6603	1623
Нидерландия	218229	13663	47008	137363	20195
Обединено кралство	1632816	179473	340378	951073	161892
Полша	1847172	69814	547999	1102359	127000
Португалия	30250	1941	5330	17470	5509
Румъния	1883016	128617	518541	1064491	171367
Словакия	228312	22244	78501	115815	11752
Словения	40735	4883	17579	14326	3947
Унгария	198134	14778	85966	86246	11144
Финландия	168719	18732	45482	85888	18617
Франция	441569	29458	89257	269633	53221
Хърватия	32931	2019	8138	19346	3428
Чешка република	737979	54867	287643	359767	35702
Швеция	192183	14836	48389	107031	21927
Други европейски страни	2760613	536857	813512	1148728	261516
Норвегия	328251	36351	66955	199908	25037
Република Северна Македония	275740	18173	63266	162233	32068
Руска федерация	1255018	319177	394604	419526	121711
Сърбия	146123	22187	41445	71266	11225
Турция	235726	39395	57205	111438	27688
Украйна	459716	97938	179083	152821	29874
Швейцария	60039	3636	10954	31536	13913
Други страни	785045	31794	119257	430964	203030
Израел	612384	20147	91731	353307	147199
Съединени американски щати	144883	10070	22833	63115	48865
Япония	27778	1577	4693	14542	6966
Останал свят	1256647	133575	376277	579302	167493

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

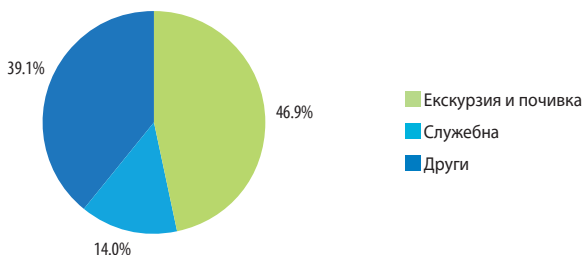
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на регулярно провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещенията през 2018 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещенията през 2018 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни (Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2017	2018	2017	2018
Общо	6227623	6698526	11596167	12368363
ЕС	3762392	3993584	6867671	7250365
Австрия	202970	221638	216986	217541
Белгия	90433	105830	152739	170146
Германия	402111	422268	1046219	1063502
Гърция	1341192	1402560	1272997	1290313
Дания	28868	28943	67502	57405
Ирландия	12117	11256	31617	39322
Испания	170944	181412	89155	96100
Италия	229506	242301	177250	181770
Кипър	13834	13722	24969	25517
Малта	12834	11237	3984	4964
Нидерландия	63565	71339	183755	193362
Обединено кралство	170367	178589	352054	424384
Полша	66836	73849	424724	474984
Португалия	20030	20126	17440	17603
Румъния	480980	523058	1943436	2035606
Словакия	34303	39185	81318	101887
Словения	36854	36738	25178	22666
Унгария	65124	68995	111405	102956
Финландия	4260	5084	33533	39669
Франция	141913	148953	231348	260099
Хърватия	32129	36222	29331	31459
Чешка република	96212	101917	209218	236265
Швеция	18699	19577	56739	60178
Други страни от ЕС	26311	28785	84774	102667
Други европейски страни	2276496	2533595	3601426	3883209
Норвегия	8323	8469	51142	62317
Република Северна Македония	396450	416448	583026	609591
Руска федерация	53868	59080	565754	522085
Сърбия	462953	493950	541303	632902
Турция	1311252	1515894	1437276	1534809
Украйна	24131	21507	388645	487400
Швейцария	19519	18247	34280	34105
Други страни	46965	46973	319380	367676
Израел	19083	19545	209304	245567
Канада	6680	7363	19113	20889
Съединени американски щати	21202	20065	90963	101220
Останал свят	141770	124374	807690	867113

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

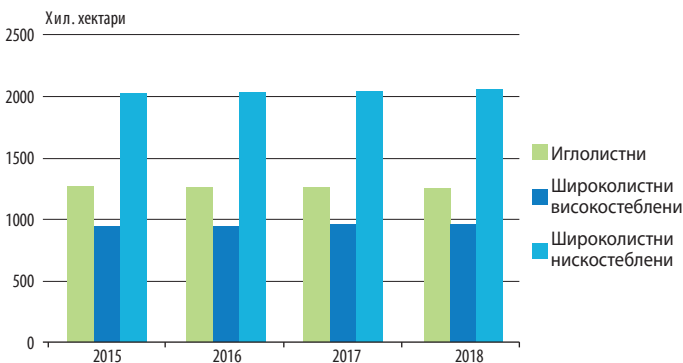
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2015	2016	2017	2018
	(Хил. хектари)			
Площ по видове гори	4223	4231	4243	4257
Иглолистни	1261	1259	1254	1251
Широколистни	2962	2972	2989	3006
Високостеблени	938	942	952	954
Нискостеблени	2024	2030	2037	2052
В т.ч. залесена горска площ²	3858	3865	3877	3893
Иглолистни	1134	1131	1125	1122
Широколистни	2724	2734	2752	2770
Високостеблени	878	880	892	895
Нискостеблени	1846	1854	1860	1875

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	2015	2016	2017	2018
	(Хектари)			
Подготовка на почвата за залесяване	2025	1763	1584	1278
Залесяване	1592	1987	1745	1503
Ново залесяване	703	1130	975	853
В зрели невъзобновени насаждения	843	782	716	612
Попълване на редини	48	75	54	36
Създаване на интензивни култури	787	766	677	651
Попълване на култури	298	318	571	694
Отглеждане на култури	8574	9247	10708	10987

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

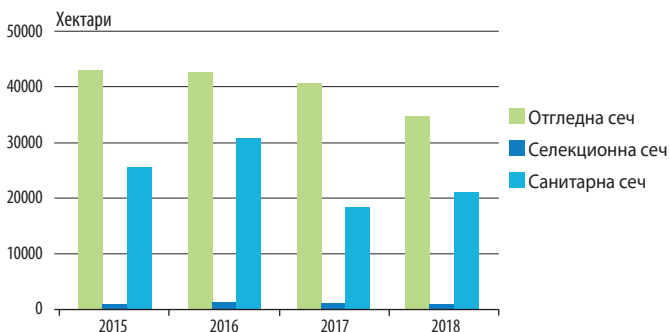
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

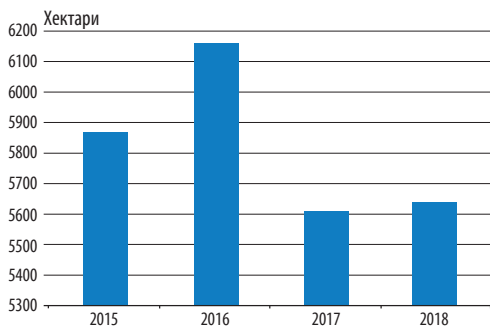
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

(Хектари)

	2015	2016	2017	2018
Отгледна сеч	42955	42578	40615	34821
Иглолистни	20512	18534	15980	14007
Широколистни високостеблени	14783	16526	16893	14048
Издънкови	7660	7518	7742	6766
Селекционна сеч	895	1275	1060	1154
Иглолистни	400	333	317	238
Широколистни високостеблени	470	537	603	640
Издънкови	25	405	140	276
Санитарна сеч	25649	30843	17890	21225
Иглолистни	19684	24873	14633	18174
Широколистни високостеблени	2431	2965	1333	1003
Издънкови	3534	3005	1924	2048
Кастрене	1376	1465	1776	1507
Подпомагане на естественото възобновяване	5869	6159	5608	5640
в т.ч. изсичане на подлес	4658	5412	4800	4355
Маркиран лесосечен фонд	151150	126235	130221	131536
Иглолистни	66839	50860	52887	57184
Широколистни високостеблени	34394	32967	30510	30529
Издънкови	49917	42408	46824	43823

4. Горско семепроизводство¹

(Килограми)

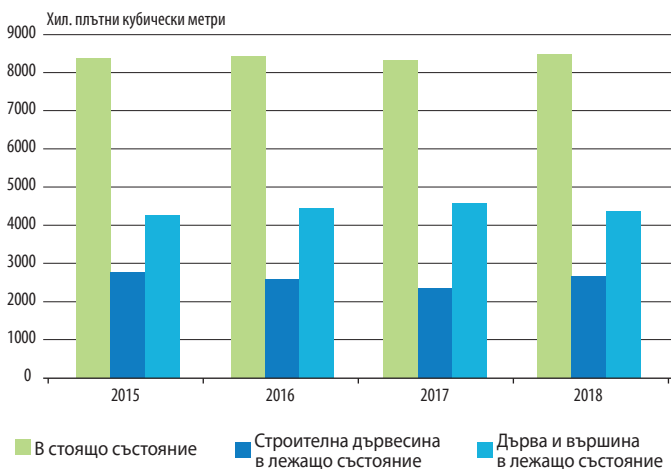
	2015	2016	2017	2018
Бране на иглолистни шишарки	6455	9907	8154	5427
Събиране и добив на семена	47303	42732	56171	43732
Иглолистни видове	151	969	803	120
Широколистни видове	47152	41764	55369	43720
от тях дъбов жълъд	44692	39277	53745	36144

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

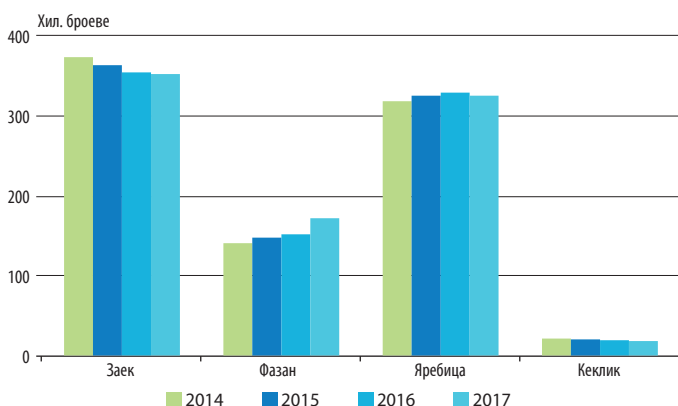
	2015	2016	2017	2018
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	8389	8447	8322	8476
В лежачо (отсечено) състояние	7040	7044	6936	7034
Строителна дървесина	2774	2589	2360	2666
Дърва и вършина	4266	4455	4576	4368
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	3871	4140	4092	4435
В лежачо (отсечено) състояние	3032	3229	3205	3474
Строителна дървесина	1934	1788	1614	1928
Дърва и вършина	1098	1441	1591	1546
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4518	4307	4230	4041
В лежачо (отсечено) състояние	4008	3815	3731	3560
Строителна дървесина	840	801	746	738
Дърва и вършина	3168	3014	2985	2822
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	860	884	848	807
В лежачо (отсечено) състояние	762	773	743	713
Строителна дървесина	176	166	156	153
Дърва и вършина	586	607	587	559
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	201	229	207	198
В лежачо (отсечено) състояние	171	196	180	170
Строителна дървесина	35	39	40	34
Дърва и вършина	136	157	140	135
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	690	649	619	611
В лежачо (отсечено) състояние	614	581	549	548
Строителна дървесина	276	252	230	246
Дърва и вършина	338	329	319	301
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2767	2545	2556	2423
В лежачо (отсечено) състояние	2461	2265	2259	2129
Строителна дървесина	353	344	320	304
Дърва и вършина	2108	1921	1939	1825

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

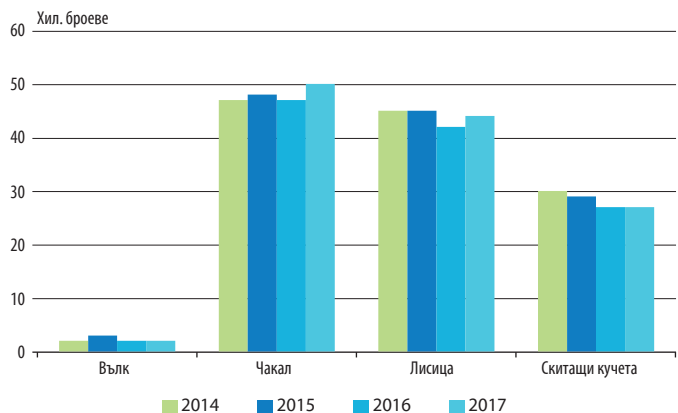
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

(Брой)

	2014	2015	2016	2017
	Едър дивеч			
Благороден елен	23931	24435	25910	29331
Елен лопатар	7355	7338	8159	9231
Сърна	99758	102105	106323	116441
Дива свиня	86720	90130	88948	99729
Дива коза	1763	1838	1945	2267
Муфлон	4487	3553	3753	4219
Мечка	945	973	943	942
Тибетски як	23	22	23	20
Зубър	31	32	29	36
Глухар	2917	3000	2940	3229
	Дребен дивеч			
Заек	371929	362480	353091	351024
Фазан	139813	147277	151458	171790
Яребица	316516	323744	328198	324265
Кеклик	21383	19919	18814	18780
	Хищници			
Вълк	2486	2575	2452	2640
Чакал	47242	47752	47294	50194
Лисица	44665	44628	42326	44041
Скитащи кучета	30084	28865	27437	26997

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

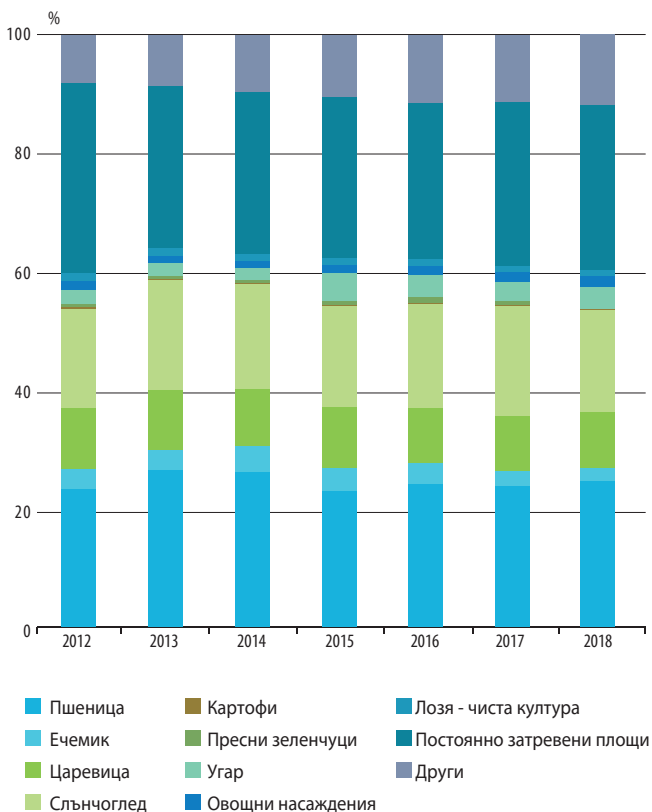
XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2,3}

(Хектари)

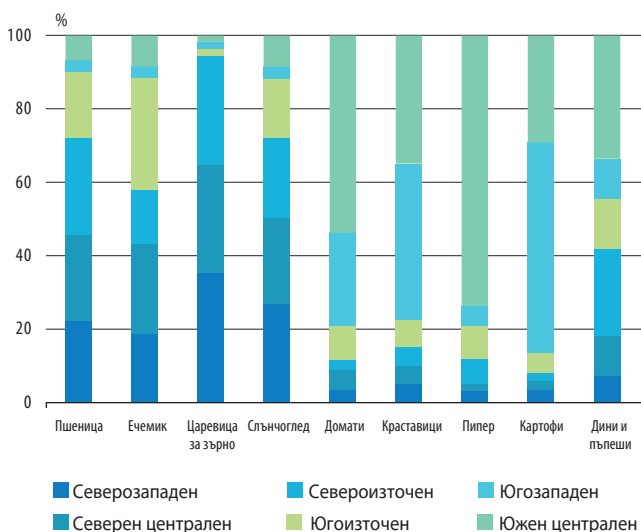
	2015	2016	2017	2018
Обработваема земя	3493688	3480991	3473825	3463370
Пшеница	1151225	1215684	1197768	1237736
Ечемик	191433	168244	138122	115773
Ръж и тритикале	24190	30909	30639	29767
Овес	13329	15675	19730	16886
Царевица	524121	468762	461085	478354
Други житни	31479	21304	19600	24641
Слънчоглед	851245	887845	934715	859910
Тютюн	17443	13930	10506	8668
Други маслодайни култури	225847	196958	181067	203397
Други индустриални култури	53755	55144	58848	46640
Картофи	9449	10109	12909	14611
Фасул, грах и други варива	24617	33928	78389	103445
Пресни зеленчуци	37538	46527	33312	35483
Окопни и други едногодишни фуражи	6871	14223	17705	18152
Ливади, засети с бобови	94288	105371	115447	112702
Ливади, засети с житни	394	3422	2504	5917
Угар	235150	191537	159959	149683
Оранжерии	1314	1419	1520	1606
Използвана земеделска площ	5011494	5021412	5029529	5030276
Семейни градини	15664	15367	15258	14836
Овощни насаждения	68543	77625	84320	88829
Лозя - чиста култура	54210	52517	53251	53787
Смесени трайни насаждения	8522	8222	8220	8312
Разсадници	2202	2602	2304	2100
Общо трайни насаждения	133477	140966	148094	153029
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1368665	1384088	1392352	1399041
Площ със селскостопанско предназначение	5202752	5214640	5224402	5226194

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).³ От 2010 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1166/2009 разсадниците се отнасят в категорията „трайни насаждения“.

Производство от земеделски култури

Данните за производството от земеделски култури са резултат от наблюдението за определяне на добивите от земеделски култури през 2017 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2018 г.

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Пшеница	1144519	1212013	6132	5833	5358	4812
Ечемик	128365	103570	595	438	4635	4224
Царевица за зърно	398152	444622	2563	3478	6437	7822
Слънчоглед	898844	788656	2057	1927	2289	2443

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Домати	4376	3907	158762	148077	23434	21815
Краставици и корнишони	752	870	54398	74357	20267	16347
Пипер	3272	2854	54822	51958	16031	17083
Картофи	12806	14096	227815	261694	17782	18558
Дини и пъпеши	7494	7084	134630	121590	17965	17156

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

² Реколтирани площи, без площта на оранжериите.

³ Вкл. оранжерийното производство.

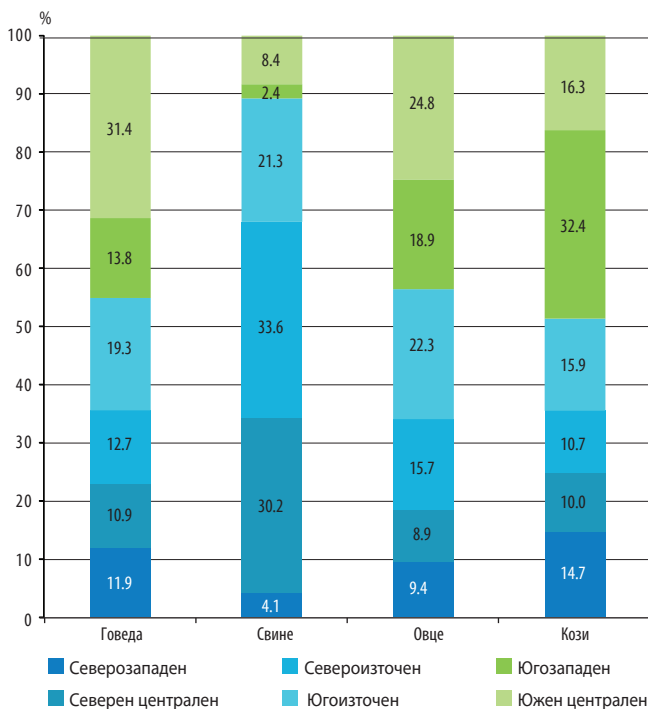
⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетират всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2018 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2015	2016	2017	2018
Говеда	550.2	557.9	540.1	526.5
в т.ч. крави	352.6	357.2	348.7	340.8
Биволи	10.8	12.3	12.8	15.6
в т.ч. биволици	6.8	7.6	8.7	10.3
Свине	600.1	616.4	593.1	650.5
в т.ч. основни свине-майки	46.9	47.2	44.7	51.5
Овце	1331.9	1360.1	1316.8	1350
в т.ч. овце-майки	1117.0	1128.9	1096.4	1119.9
Кози	277.0	237.5	257	271.7
в т.ч. кози-майки	219.9	199.4	220.8	231.2
Птици - общо	15600.0	13700.0	14756.0	15519.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	6980.0	7158.0	6898.0	6951.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2018 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	27.2	526.5	19.4
в това число:			
Крави	25.6	340.8	13.3
Телета до 1 година	16.5	105.4	6.4
Биволи	0.4	15.6	39.0
в т.ч. биволици	0.3	10.3	34.3
Свине	8.8	650.5	73.9
в т.ч. свине-майки	0.7	51.5	73.6
Овце	21.7	1350.0	62.2
в т.ч. овце-майки	19.5	1119.9	57.4
Кози	12.1	271.7	22.5
в т.ч. кози-майки	11.8	231.2	19.6

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

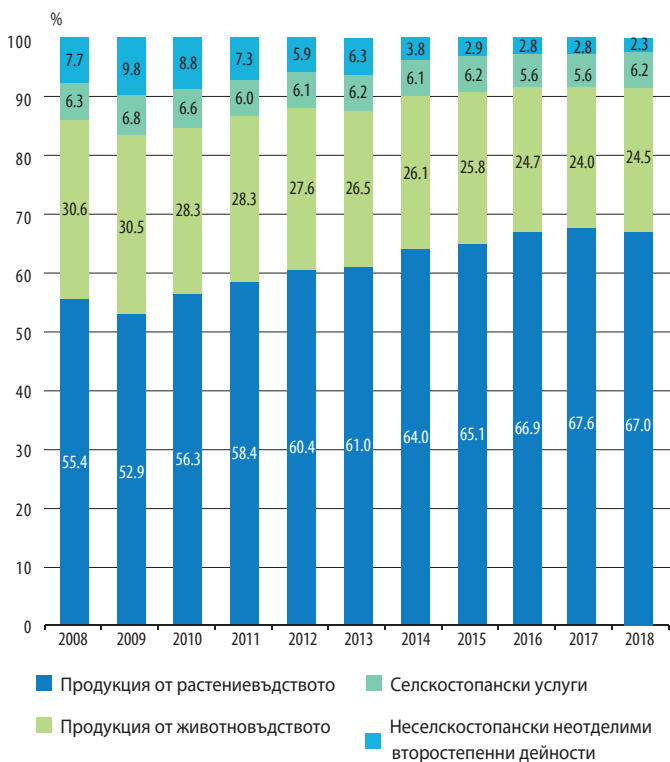
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство“ представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). Информацията от 2007 г. включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство“.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2015	2016	2017	2018
Зърнени култури	2403.2	2345.8	2437.8	2651.1
Технически култури	1892.6	1931.7	1969.2	1764.3
Фуражни култури	125.2	159.6	223.9	198.3
Зеленчуци	281.9	344.9	384.1	351.1
Картофи	63.2	50.0	78.9	51.9
Плодове	334.9	358.3	426.7	357.9
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	34.6	45.0	46.5	39.4
Продукция от растениевъдството	5135.6	5235.3	5567.1	5414.0
Селскостопански животни	1131.1	1061.8	1048.9	1039.5
Продукти от животновъдството	905.3	874.6	929.8	938.5
Продукция от животновъдството	2036.4	1936.4	1978.7	1978.0
Селскостопански стоки	7172.0	7171.7	7545.8	7392.0
Селскостопански услуги	485.2	439.8	465.3	501.2
Продукция от селското стопанство	7657.2	7611.5	8011.1	7893.2
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	230.9	218.8	228.7	184.0
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	7888.1	7830.3	8239.8	8077.2
Междинно потребление	4718.3	4355.7	4479.5	4672.5
Брутна добавена стойност по базисни цени	3169.8	3474.6	3760.3	3404.7
Потребление на основен капитал	783.3	860.1	868.8	928.7
Нетна добавена стойност по базисни цени	2386.5	2614.5	2891.5	2476.0
Доход по фактори	3709.2	4195.6	4809.1	4098.7
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	2905.1	3363.4	3943.4	3207.4
Нетен предприемачески доход	1861.2	2285.1	2788.2	1937.4

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

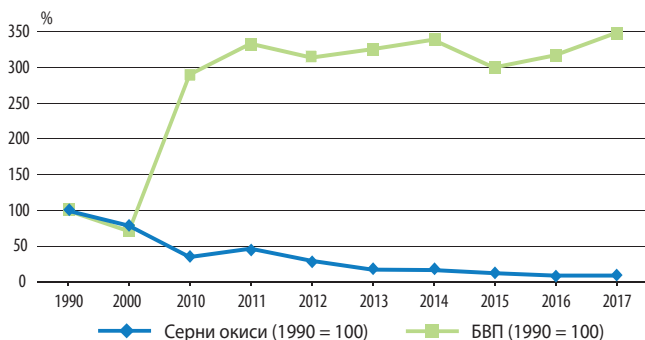

Емисии на вредни вещества

Емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух са изчислени въз основа на данни от специализирано статистическо изследване на Националния статистически институт и информация от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите. За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, разработка на Европейския съюз. Емисиите са определени по разчетен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, топлотворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика – околна“ среда се съдържа в показателя „емисия на единица Брутен вътрешен продукт“.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окиси	Азотни окиси	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден окис	Въглероден двуокис	Двуазотен окис	Амоняк
2015								
Общо	140	121	74	660	286	45461	23	48
Индустриални горивни процеси	96	33	0	0	1	31439	7	0
Производствени процеси	38	36	18	415	27	4504	0	3
Други източници ³	6	52	56	244	258	9519	16	45
2016								
Общо	103	119	77	680	253	40975	23	49
Индустриални горивни процеси	58	29	0	0	1	27150	6	0
Производствени процеси	39	36	28	440	27	4133	0	3
Други източници ³	6	54	49	240	225	9692	17	46
2017								
Общо	103	90	72	707	248	43194	24	49
Индустриални горивни процеси	50	22	0	0	1	29100	7	0
Производствени процеси	46	7	25	477	28	4328	0	3
Други източници ³	7	61	47	230	219	9766	17	46

¹ Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.

³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

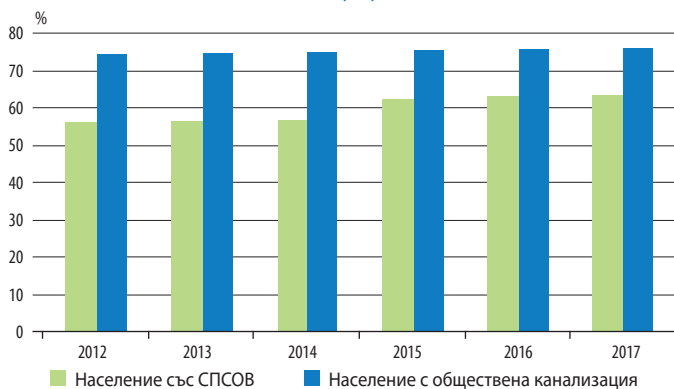
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно фирмите за обществено водоснабдяване (ВиК) и напоителни системи, както и икономическите единици, ползващи над 36 хил. м³ вода годишно. Доброволно представят данни и предприятия под този критерий. Не се включва водоползването за хидроенергетика-та и водовземаването от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водовземање. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовият сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата средно на човек (доставена от ВиК) е използвано средногодишното население.

След употреба водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция. Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

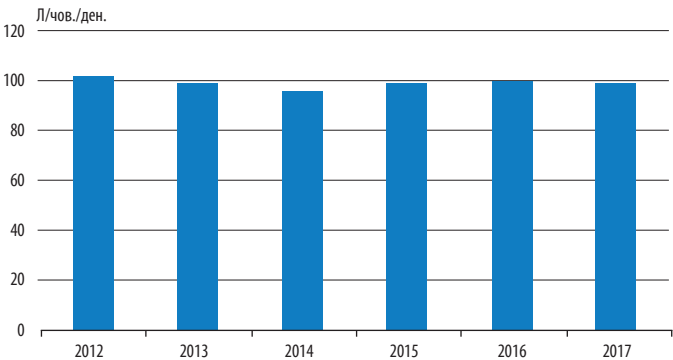

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

	2013	2014	2015	2016	2017
	(Млн. куб. м/г.)				
Иззета прясна вода - бруто	5468	5376	5629	5689	5658
Повърхностни водоизточници	4910	4829	5071	5128	5076
в т.ч. от язовири	2349	2164	2423	2222	2279
Подземни водоизточници	558	547	558	561	582
Иззета непрясна вода - бруто	1	0	0	0	0
Използвана вода по икономически дейности - общо	4477	4506	4736	4721	4732
Селско и горско стопанство	296	289	360	355	307
в т.ч. за напояване	269	258	316	306	255
Индустрия	3841	3887	4037	4041	4091
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3182	3237	3686	3681	3704
Услуги	80	79	81	67	78
Домакинства	261	251	259	257	257
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	802	789	804	803	768
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	571	558	579	603	582
Отведени във водни обекти води от охлаждане	2945	3000	3680	3628	3725

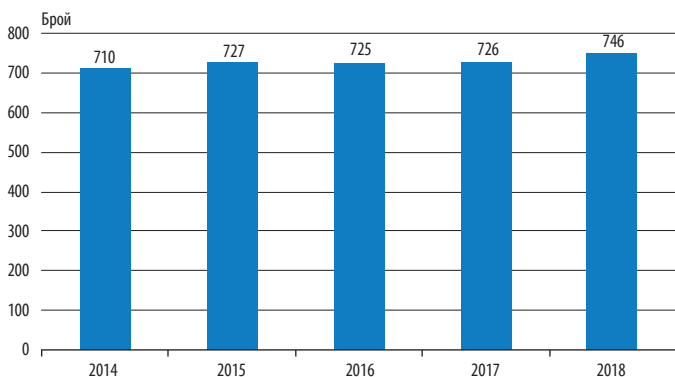
Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата от общественото водоснабдяване (Вик) средно на човек

Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по обществено здраве и анализи. Наблюдават се нивата на шума в различни терени и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Специален показател за шума се използва за територии, подложени на авиационен шум. През 2018 г. са наблюдавани 746 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

Districts	Total	Of which: over permissible limits	By registered noise level in decibels						
			Under 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	78 - 82	Over 82
Total	746	527	170	112	268	183	13	-	-
Blagoevgrad	17	3	13	4	-	-	-	-	-
Burgas	37	27	9	4	5	11	8	-	-
Varna	45	19	27	3	6	9	-	-	-
Veliko Tarnovo	48	37	1	11	28	8	-	-	-
Vidin	15	13	5	2	7	1	-	-	-
Vratsa	15	12	4	2	8	1	-	-	-
Gabrovo	20	16	1	3	11	5	-	-	-
Dobrich	15	11	1	2	5	7	-	-	-
Kardzhali	15	13	5	-	1	9	-	-	-
Kyustendil	36	31	6	4	18	8	-	-	-
Lovech	15	13	4	4	5	2	-	-	-
Montana	15	13	-	2	10	3	-	-	-
Pazardzhik	15	11	1	3	8	3	-	-	-
Pernik	24	16	-	7	11	6	-	-	-
Pleven	21	18	7	5	8	1	-	-	-
Plovdiv	45	33	-	1	7	36	1	-	-
Razgrad	15	14	4	1	9	1	-	-	-
Ruse	30	23	4	3	13	8	2	-	-
Silistra	15	13	-	-	12	3	-	-	-
Sliven	20	12	7	1	4	8	-	-	-
Smolyan	15	8	5	1	5	4	-	-	-
Sofia (stolitsa)	73	51	27	6	17	21	2	-	-
Sofia	35	21	1	16	18	-	-	-	-
Stara Zagora	45	37	3	12	12	18	-	-	-
Targovishte	51	30	19	9	18	5	-	-	-
Haskovo	19	14	4	3	8	4	-	-	-
Shumen	15	9	5	-	10	-	-	-	-
Yambol	15	9	7	3	4	1	-	-	-

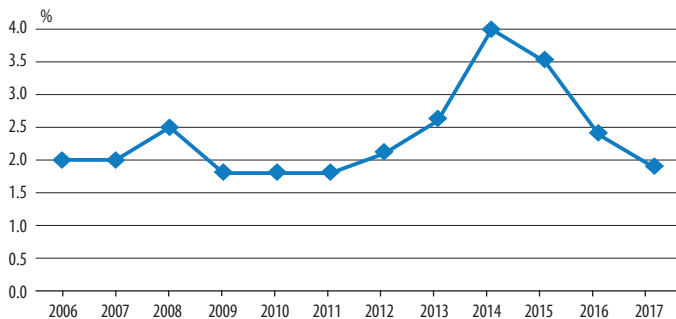
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Източник на данни е специализирано статистическо изследване. Изследването е изчерпателно за статистическите единици, за които предварително е известно, че са извършили разходи за околната среда. Останалата част от статистическата съвкупност се обхваща чрез случайна извадка, представителна на национално ниво по групи икономически дейности според броя на заетите (над 10 заети). Тази методология влиза в сила от 2014 г. в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно европейските икономически сметки за околната среда.

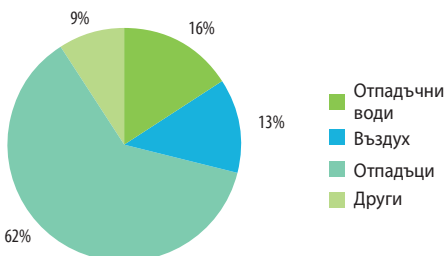
Опазването на околната среда включва всички дейности, които са пряко ориентирани към предотвратяване, намаляване и премахване на замърсяването, което е резултат от производствени или други процеси. Разходите за опазване и възстановяване на околната среда се разпределят по следните направления: отвеждане и пречистване на отпадъчни води, опазване на въздуха и третиране на отпадъци, оборотно водоснабдяване, земя, гори, апаратура за мониторинг и контрол и други.

Делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения БВП е основен показател за мерките, които обществото и държавата предприемат, за да се намали отрицателното въздействие върху околната среда.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2017 г.

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017
Общо - млн. лв.	2099	3327	3065	1895	1935
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	744	1630	1842	552	460
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	1355	1697	1223	1343	1475
Дял на разходите от БВП - %	2.6	4.0	3.5	2.4	1.9

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

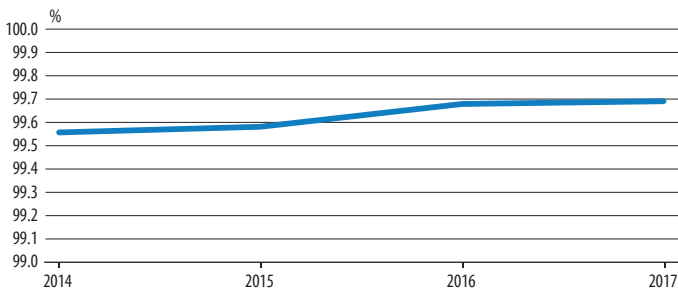
Направления	2016 ¹	2017
Общо	1894958	1934958
За отпадъчните води	336018	320728
За оборотно водоснабдяване	44440	42860
За въздуха	286029	244003
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	64765	27045
За горите	8095	10038
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	4166	2821
За ловно- и рибно стопански мероприятия	1526	3439
За отпадъците	1068447	1195919
За шума	150	161
За научноизследователска дейност	4664	3745
За просветна, образователна и друга подобна дейност	73	84
За административна дейност	25289	39659
За апаратура за мониторинг и контрол	49170	43367
Оценка на въздействието върху околната среда	2126	1089

¹ Ревизирани данни.

Битови отпадъци

Информацията за битовите отпадъци се осигурява чрез специализирано статистическо изследване, обхващащо изчерпателно общинските администрации, в комбинация с административни данни от ИАОС. Данните за образуваните отпадъци от домакинствата, необхванати от системи за организирано сметосъбиране, са резултат от статистическа оценка. Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

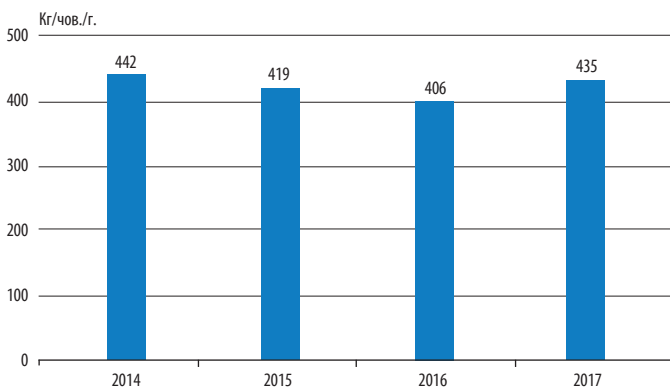
6. Битови отпадъци

	2014	2015	2016	2017
Общо образувани битови отпадъци ¹ - хил. т	3193	3011	2881	3080
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	442	419	406	435
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци - бр.	4578	4593	4616	4642
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	99.6	99.6	99.7	99.7
Депа за битови отпадъци - бр.	147	134	125	104
Депонирани битови отпадъци - хил. т	1297	1856	1383	1142
Предадени за предварително третиране битови отпадъци ² - хил. т	1598	1002	1418	1789
Предадени за рециклиране битови отпадъци ² - хил. т	298	153	81	149
Депонирани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци	534	466	435	561

¹ Данните са резултат от статистическа оценка. От изчислението са изключени временно съхранените битови отпадъци.

² Данни от административен източник - Изпълнителна агенция по околна среда.

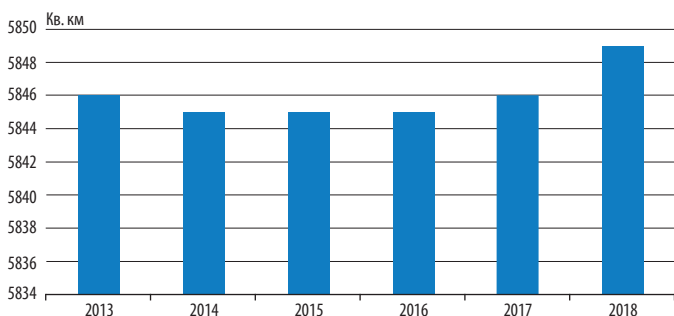
Фиг. 8. Образувани битови отпадъци на човек от населението

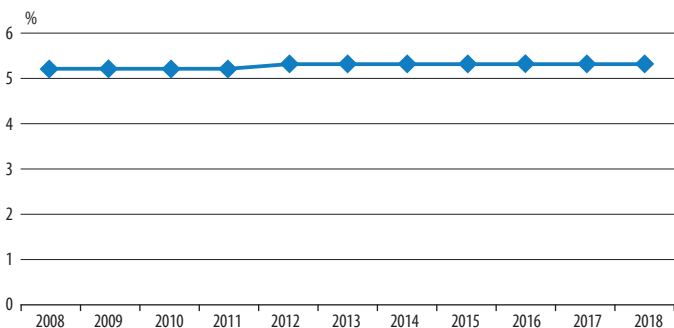
Защитени територии

Източник на данни за защитените територии и обекти е МОСВ. Защитени територии в България е обобщено понятие, обхващащо всички паркове, резервати, забележителности и защитени местности. Те са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2018 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2016 г.	включени през 2016 г.	изключени през 2016 г.	наличност към 31.12. 2016 г.	включени през 2016 г.	изключени през 2016 г.
Защитени територии	1016	3	1	584862	500	201
Резервати	55	-	-	77204	132	20
Природни забележителности	344	-	1	16665	1	177
Защитени местности	568	3	-	79649	348	4
Национални паркове	3	-	-	150362	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4540	19	-
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1543	19	57	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

8. Защитени територии¹

Година	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2012	583876	5.3
2013	584587	5.3
2014	584499	5.3
2015	584530	5.3
2016	584501	5.3
2017	584563	5.3
2018	584862	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

Разходите за научноизследователската и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от brutния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2017 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2014	2015	2016	2017
Общо - хил. лв.	664829	850457	734274	760234
Текущи разходи	587491	735207	654779	691428
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	77338	115250	79495	68806
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.79	0.96	0.78	0.75

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории персонал	2014	2015	2016	2017
	Брой			
Общо	25484	29591	32306	31221
Изследователи	17795	19338	21081	20971
Друг персонал, зает с НИРД	7689	10253	11225	10250
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	19335	22492	25060	23290
Изследователи	13201	14236	16001	15094
Друг персонал, зает с НИРД	6134	8256	9059	8196

Иновационна дейност

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието. Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на нови стоки и услуги, закупени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара, както и за процесите иновации не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.

Предприятията с иновационна дейност обхващат предприятията с продуктови, процесови, организационни и маркетингови иновации.

3. Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия за 2016 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	27.2
Индустрия	31.6
Добивна промишленост	23.7
Преработваща промишленост	31.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	37.7
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	25.7
Услуги	22.1
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	18.9
Транспорт, складиране и пощи	11.5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	44.4
Финансови и застрахователни дейности	28.3
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	21.8
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	18.0

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2016 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	8.3
Индустрия	9.3
Добивна промишленост	4.6
Преработваща промишленост	9.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..
Услуги	7.3
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	4.7
Транспорт, складиране и пощи	1.2
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	23.5
Финансови и застрахователни дейности	7.9
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	7.6
Научноизследователска и развойна дейност	49.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	3.2

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 наети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2017	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	130.1	7550
Азия ²	31.0	4504
Европа ³	22.1	742
Америка	38.8	1007
Северна Америка	18.7	361
Средна и Южна Америка	20.1	646
Африка	29.6	1256
Австралия и Океания	8.5	41

¹ Източник: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	2017			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
ЕВРОПА				
ЕС-28				
Австрия	31.10.2011	8402	84	Виена
Белгия	1.10.2001	11001	31	Брюксел
България	1.02.2011	7365	111	София
Германия	9.05.2011	80220	357	Берлин
Гърция	9.05.2011	10816	132	Атина
Дания	1.01.2011	5561	43	Копенхаген
Естония	31.12.2011	1294	45	Талин
Ирландия	24.04.2011	4575	70	Дъблин
Испания	1.11.2011	46816	506	Мадрид
Италия	9.10.2011	59434	301	Рим
Кипър	1.10.2011	840	9	Никозия
Латвия	1.03.2011	2070	65	Рига
Литва	1.03.2011	3043	65	Вилнюс
Люксембург	1.02.2011	512	3	Люксембург
Малта	20.11.2011	417	0.3	Валета
Нидерландия	1.01.2011	16656	37	Амстердам
Обединено кралство	27.03.2011	63182	243	Лондон
Полша	31.03.2011	38045	312	Варшава
Португалия	21.03.2011	10282	92	Лисабон
Румъния	20.10.2011	20039	238	Букурещ
Словакия	21.05.2011	5397	49	Братислава
Словения	1.01.2011	2058	20	Любляна

2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2017			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
Унгария	1.10.2011	9938	93	Будапеща
Финландия	31.12.2010	5375	337	Хелзинки
Франция	1.01.2010	62765	552	Париж
Хърватия	1.04.2011	4285	57	Загреб
Чешка република	25.03.2011	10437	79	Прага
Швеция	31.12.2011	9483	450	Стокхолм
Босна и Херцеговина	30.09.2013	3792*	51	Сараево
Република Северна Македония	31.10.2002	2023	26	Скопие
Сърбия	1.10.2011	7187	88	Белград
Турция	3.10.2011	74526	784	Анкара
Исландия	31.12.2011	316	103	Рейкявик
Норвегия	19.11.2011	4980	324	Осло
Швейцария	31.12.2011	8035	41	Берн
Руска федерация	14.10.2010	143436	17098	Москва
Украйна	5.12.2001	48241	604	Киев
АЗИЯ				
Индия	9.02.2011	1210855	3287	Делхи
Индонезия	1.05.2010	237641	1911	Джакарта
Казахстан	25.02.2009	16010	2725	Нурсултан
Китай	1.11.2010	1339725	9597	Пекин
Япония	1.10.2015	127110	378	Токио
АФРИКА				
Египет	21.11.2006	72798	1002	Кайро
Мароко	1.09.2014	33848	447	Рабат
Тунис	23.04.2014	10983	164	Тунис
ЮАР	10.10.2011	51771	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА				
Канада	2.05.2011	33477	9985	Отава
Куба	14.09.2012	11167	110	Хавана
Мексико	12.06.2010	112337	1964	Мексико
Съединени американски щати	1.04.2010	308746	9834	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА				
Аржентина	27.10.2010	40117	2780	Буенос Айрес
Боливия	21.11.2012	10060	1099	Ла Пас
Бразилия	31.07.2010	190756	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ				
Австралия	9.08.2011	21727	7692	Канбера
Нова Зеландия	5.03.2013	4242	268	Уелингтън

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>; сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Европа						
ЕС-28						
Австрия	8.43	8.48	8.55	8.64	8.73	8.80
Белгия	11.13	11.18	11.23	11.25	11.34	11.38
България²	7.31	7.27	7.22	7.18	7.13	7.08
Германия	80.43	80.65	80.97	81.68	82.49	82.69
Гърция	11.05	10.97	10.87	10.82	10.77	10.75
Дания	5.59	5.61	5.64	5.68	5.73	5.76
Естония	1.32	1.32	1.31	1.31	1.32	1.32
Ирландия	4.59	4.60	4.62	4.68	4.75	4.81
Испания	46.77	46.62	46.48	46.44	46.48	46.59
Италия	59.54	60.23	60.79	60.73	60.63	60.54
Кипър	0.86	0.86	0.85	0.85	0.85	0.86
Латвия	2.03	2.01	1.99	1.98	1.96	1.94
Литва	2.99	2.96	2.93	2.90	2.87	2.83
Люксембург	0.53	0.54	0.56	0.57	0.58	0.60
Малта	0.42	0.42	0.43	0.43	0.44	0.47
Нидерландия	16.75	16.80	16.87	16.94	17.03	17.13
Обединено кралство	63.70	64.13	64.56	65.13	65.60	66.02
Полша	38.06	38.04	38.01	37.99	37.97	37.97
Португалия	10.51	10.46	10.40	10.36	10.33	10.30
Румъния	20.06	19.98	19.90	19.82	19.70	19.58
Словакия	5.41	5.41	5.42	5.42	5.43	5.44
Словения	2.06	2.06	2.06	2.06	2.07	2.07
Унгария	9.92	9.89	9.86	9.84	9.81	9.79
Финландия	5.41	5.44	5.46	5.48	5.50	5.51
Франция	65.42	65.70	65.98	66.54	66.89	67.11
Хърватия	4.27	4.25	4.24	4.21	4.17	4.13
Чешка република	10.51	10.51	10.53	10.55	10.57	10.59
Швеция	9.52	9.60	9.70	9.80	9.92	10.06
Турция	75.18	76.15	77.18	78.22	79.28	80.31
Исландия	0.32	0.32	0.33	0.33	0.34	0.34
Норвегия	5.02	5.08	5.14	5.19	5.24	5.28
Швейцария	8.00	8.09	8.19	8.28	8.37	8.45

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.² Средногодишно население.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.4	9.4	9.6	9.8	10.0	10.0
Белгия	11.5	11.2	11.1	10.8	10.8	10.5
България	9.5	9.2	9.4	9.2	9.1	9.0
Германия	8.4	8.5	8.6	9.0	9.3	9.5
Гърция	9.1	8.6	8.5	8.5	8.6	8.2
Дания	10.4	10.0	10.1	10.2	10.8	10.6
Естония	10.6	10.3	10.3	10.6	10.7	10.5
Ирландия	15.7	15.0	14.4	14.0	13.5	12.9
Испания	9.7	9.1	9.2	9.0	8.7	8.4
Италия	9.0	8.5	8.3	8.0	7.8	7.6
Кипър	11.8	10.8	10.9	10.8	11.1	10.7
Латвия	9.8	10.2	10.9	11.1	11.2	10.7
Литва	10.2	10.1	10.4	10.8	10.7	10.1
Люксембург	11.3	11.3	10.9	10.7	10.4	10.4
Малта	9.8	9.5	9.8	10.0	10.2	9.2
Нидерландия	10.5	10.2	10.4	10.0	10.1	9.9
Обединено кралство	12.8	12.1	12.0	11.9	11.8	11.4
Полша	10.1	9.7	9.9	9.7	10.1	10.6
Португалия	8.5	7.9	7.9	8.3	8.4	8.4
Румъния	10.0	9.1	9.2	10.0	9.6	9.7
Словакия	10.3	10.1	10.2	10.3	10.6	10.7
Словения	10.7	10.2	10.3	10.0	9.9	9.8
Унгария	9.1	9.0	9.5	9.4	9.7	9.7
Финландия	11.0	10.7	10.5	10.1	9.6	9.1
Франция	12.6	12.4	12.4	12.0	11.7	11.4
Хърватия	9.8	9.4	9.3	8.9	9.0	8.9
Чешка република	10.3	10.2	10.4	10.5	10.7	10.8
Швеция	11.9	11.8	11.9	11.7	11.8	11.5
Турция	17.0	16.8	17.3	16.9	16.5	16.1
Исландия	14.1	13.4	13.4	12.5	12.0	11.9
Норвегия	12.0	11.6	11.5	11.3	11.2	10.7
Швейцария	10.3	10.2	10.2	10.5	10.5	10.3

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.4	9.4	9.2	9.6	9.2	9.5
Белгия	9.8	9.8	9.3	9.8	9.5	9.6
България	15.0	14.4	15.1	15.3	15.1	15.5
Германия	10.8	11.1	10.8	11.3	11.2	11.3
Гърция	10.6	10.2	10.5	11.2	11.0	11.6
Дания	9.4	9.3	9.1	9.2	9.2	9.2
Естония	11.7	11.6	11.8	11.6	11.7	11.8
Ирландия	6.3	6.4	6.4	6.4	6.4	6.3
Испания	8.6	8.3	8.5	9.1	8.8	9.0
Италия	10.3	10.0	9.8	10.7	10.1	10.7
Кипър	6.6	6.0	6.2	6.9	6.4	7.0
Латвия	14.3	14.3	14.3	14.4	14.6	14.8
Литва	13.7	14.0	13.7	14.4	14.3	14.2
Люксембург	7.3	7.0	6.9	7.0	6.8	7.1
Малта	8.1	7.6	7.7	8.0	7.6	7.6
Нидерландия	8.4	8.4	8.3	8.7	8.7	8.8
Обединено кралство	8.9	9.0	8.8	9.2	9.1	9.2
Полша	10.1	10.2	9.9	10.4	10.2	10.6
Португалия	10.2	10.2	10.1	10.5	10.7	10.6
Румъния	12.7	12.4	12.7	13.2	13.0	13.3
Словакия	9.7	9.6	9.5	9.9	9.6	9.9
Словения	9.4	9.4	9.2	9.6	9.5	9.9
Унгария	13.0	12.8	12.8	13.4	7.6	13.5
Финландия	9.6	9.5	9.6	9.6	9.8	9.8
Франция	8.7	8.7	8.4	9.0	8.8	9.0
Хърватия	12.1	11.8	12	12.9	12.4	12.9
Чешка република	10.3	10.4	10	10.5	10.2	10.5
Швеция	9.7	9.4	9.2	9.3	9.2	9.1
Турция	5.0	4.9	5.1	5.2	5.3	5.3
Исландия	6.1	6.7	6.3	6.6	6.9	6.5
Норвегия	8.4	8.1	7.9	7.8	7.8	7.7
Швейцария	8.0	8.0	7.8	8.2	7.8	7.9

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016
Европа					
ЕС-28					
Австрия	3.2	3.1	3.0	3.1	3.1
Белгия	3.8	3.5	3.4	3.3	3.2
България	7.8	7.3	7.6	6.6	6.5
Германия	3.3	3.3	3.2	3.3	3.4
Гърция	2.9	3.7	3.8	4.0	4.2
Дания	3.4	3.5	4.0	3.7	3.1
Естония	3.6	2.1	2.7	2.5	2.3
Ирландия	3.5	3.5	3.3	3.4	3.0
Испания	3.1	2.7	2.8	2.7	2.7
Италия	2.9	2.9	2.8	2.9	2.8
Кипър	3.5	1.6	1.4	2.7	2.6
Латвия	6.3	4.4	3.8	4.1	3.7
Литва	3.9	3.7	3.9	4.2	4.5
Люксембург	2.5	3.9	2.8	2.8	3.8
Малта	5.3	6.7	5.0	5.8	7.4
Нидерландия	3.7	3.8	3.6	3.3	3.5
Обединено кралство	4.1	3.8	3.9	3.9	3.8
Полша	4.6	4.6	4.2	4.0	4.0
Португалия	3.4	2.9	2.9	2.9	3.2
Румъния	9.0	9.2	8.4	7.6	7.0
Словакия	5.8	5.5	5.8	5.1	5.4
Словения	1.6	2.9	1.8	1.6	2.0
Унгария	4.9	5.0	4.5	4.2	3.9
Финландия	2.4	1.8	2.2	1.7	1.9
Франция	3.5	3.6	3.5	3.7	3.7
Хърватия	3.6	4.1	5.0	4.1	4.3
Чешка република	2.6	2.5	2.4	2.5	2.8
Швеция	2.6	2.7	2.2	2.5	2.5
Турция	11.6	10.8	11.1	10.7	10.0
Исландия	1.1	1.8	2.1	2.2	0.7
Норвегия	2.5	2.4	2.4	2.3	2.2
Швейцария	3.6	3.9	3.9	3.9	3.6

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Европа						
ЕС-28						
Австрия	-0.1	0.0	0.4	0.2	0.8	0.5
Белгия	1.7	1.5	1.8	1.0	1.2	0.9
България	-5.5	-5.2	-5.7	-6.2	-6.0	-6.5
Германия	-2.4	-2.6	-2.2	-2.3	-1.8	-1.8
Гърция	-1.5	-1.6	-2.0	-2.7	-2.4	-3.3
Дания	1.0	0.6	1.0	1.0	1.5	1.4
Естония	-1.1	-1.3	-1.5	-1.0	-1.0	-1.3
Ирландия	9.5	8.6	8.1	7.6	7.1	6.6
Испания	1.1	0.8	0.6	0.0	0.0	-0.7
Италия	-1.3	-1.4	-1.6	-2.7	-2.3	-3.2
Кипър	5.2	4.9	4.7	3.9	4.7	3.8
Латвия	-4.5	-4.0	-3.4	-3.3	-3.4	-4.1
Литва	-3.5	-3.9	-3.4	-3.5	-3.7	-4.0
Люксембург	4.0	4.2	4.0	3.7	3.6	3.2
Малта	1.7	1.9	2.2	2.0	2.6	1.6
Нидерландия	2.1	1.8	2.1	1.4	1.4	1.1
Обединено кралство	3.8	3.2	3.2	2.7	2.7	2.2
Полша	0.0	-0.5	0.0	-0.7	-0.2	0.0
Португалия	-1.7	-2.3	-2.2	-2.2	-2.3	-2.3
Румъния	-2.7	-3.2	-3.5	-3.2	-3.5	-3.6
Словакия	0.6	0.5	0.7	0.3	1.0	0.7
Словения	1.3	0.9	1.1	0.4	0.3	-0.1
Унгария	-3.9	-3.8	-3.3	-4.0	-3.2	-3.8
Финландия	1.4	1.2	0.9	0.5	-0.2	-0.6
Франция	3.8	3.7	4.0	3.0	3.0	2.5
Хърватия	-2.3	-2.5	-2.7	-4.0	-3.4	-4.1
Чешка република	0.0	-0.2	0.4	0.0	0.5	0.3
Швеция	2.2	2.4	2.7	2.4	2.7	2.3
Турция	12.0	12.0	12.3	11.8	11.2	10.8
Исландия	8.0	6.7	7.1	5.9	5.1	5.3
Норвегия	3.6	3.5	3.6	3.5	3.5	3.0
Швейцария	2.2	2.2	2.5	2.1	2.7	2.4

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2014	2015	2016	2017	2018
ЕС-28					
Австрия	74.2	74.3	74.8	75.4	76.2
Белгия ²	67.3	67.2	67.7	68.5	69.7
България	65.1	67.1	67.7	71.3	72.4
Германия	77.7	78.0	78.6	79.2	79.9
Гърция	53.3	54.9	56.2	57.8	59.5
Дания ^{2,3}	75.9	76.5	77.4	76.9	78.2
Естония	74.3	76.5	76.6	78.7	79.5
Ирландия	68.1	69.9	71.4	73.0	74.1
Испания	59.9	62.0	63.9	65.5	67.0
Италия	59.9	60.5	61.6	62.3	63.0
Кипър	67.6	67.9	68.7	70.8	73.9
Латвия	70.7	72.5	73.2	74.8	76.8
Литва	71.8	73.3	75.2	76.0	77.8
Люксембург ⁴	72.1	70.9	70.7	71.5	72.1
Малта	67.9	69.0	71.1	73.0	75.0
Нидерландия	75.4	76.4	77.1	78.0	79.2
Обединено кралство	76.2	76.8	77.5	78.2	78.7
Полша	66.5	67.8	69.3	70.9	72.2
Португалия	67.6	69.1	70.6	73.4	75.4
Румъния	65.7	66.0	66.3	68.8	69.9
Словакия	65.9	67.7	69.8	71.1	72.4
Словения	67.7	69.1	70.1	73.4	75.4
Унгария	66.7	68.9	71.5	73.3	74.4
Финландия	73.1	72.9	73.4	74.2	76.3
Франция	69.2	69.5	70.0	70.6	71.3
Хърватия	59.2	60.6	61.4	63.6	65.2
Чешка република	73.5	74.8	76.7	78.5	79.9
Швеция	80.0	80.5	81.2	81.8	82.6
Република Северна Македония	51.3	51.9	53.3	54.8	56.1
Сърбия	54.8	56.0	59.1	61.4	63.1
Турция	53.2	53.9	54.4	55.3	55.6
Черна гора	55.6	56.7	57.1	58.2	59.8
Исландия	84.9	86.5	87.8	87.6	86.5
Норвегия	79.6	79.1	78.6	78.3	79.2
Швейцария	81.1	81.7	82.0	82.1	82.5

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>.

² Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2016 г.

⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2015 г.

2. Коефициенти на безработица^{1,2}

(Проценти)

Страни	2014	2015	2016	2017	2018
ЕС-28					
Австрия	5.6	5.7	6.0	5.5	4.9
Белгия ³	8.5	8.5	7.8	7.1	6.0
България	11.4	9.2	7.6	6.2	5.2
Германия	5.0	4.6	4.1	3.8	3.4
Гърция	26.5	24.9	23.6	21.5	19.3
Дания	6.6	6.2	6.2	5.7	.
Естония	7.4	6.2	6.8	5.8	.
Ирландия	11.9	10.0	8.4	6.7	5.8
Испания	24.5	22.1	19.6	17.2	15.3
Италия	12.7	11.9	11.7	11.2	10.6
Кипър	16.1	15.0	13.0	11.1	8.4
Латвия	10.8	9.9	9.6	8.7	7.4
Литва	10.7	9.1	7.9	7.1	6.2
Люксембург	6.0	6.5	6.3	5.6	5.4
Малта	5.7	5.4	4.7	4.0	3.7
Нидерландия	7.4	6.9	6.0	4.9	3.8
Обединено кралство	6.1	5.3	4.8	4.4	4.0
Полша	9.0	7.5	6.2	4.9	3.9
Португалия	14.1	12.6	11.2	9.0	7.0
Румъния	6.8	6.8	5.9	4.9	4.2
Словакия	13.2	11.5	9.7	8.1	6.5
Словения	9.7	9.0	8.0	6.6	5.1
Унгария	7.7	6.8	5.1	4.2	3.7
Финландия	8.7	9.4	8.8	8.6	7.4
Франция	10.3	10.4	10.1	9.4	9.1
Хърватия	17.2	16.1	13.4	11.0	8.5
Чешка република	6.1	5.1	4.0	2.9	2.2
Швеция	7.9	7.4	6.9	6.7	6.3
Турция	9.9	10.3	10.9	10.9	11.0
Исландия	5.0	4.0	3.0	2.8	2.7
Норвегия	3.6	4.5	4.8	4.2	3.9

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>.

² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2016 г.^{1,2}

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
ЕС - 28			
Австрия	97.9	78.0	25.8
Белгия	98.2	92.9	29.9
България	93.5	79.1	23.2
Германия	98.1	86.2	33.3
Гърция	97.3	84.0	35.9
Дания	99.2	86.4	43.8
Естония	96.6	88.8	26.0
Ирландия	100.0	93.5	27.1
Испания	97.1	87.2	31.7
Италия	97.6	83.4	22.0
Кипър	97.6	68.3	18.2
Латвия	98.0	92.5	27.7
Литва	100.0	93.9	30.0
Люксембург	97.0	75.9	13.0
Малта	99.4	72.0	14.6
Нидерландия	99.8	93.1	35.2
Обединено кралство	98.5	85.3	23.6
Полша	95.5	92.9	29.2
Португалия	98.3	88.5	23.0
Румъния	90.5	71.1	18.6
Словакия	93.3	83.6	19.0
Словения	97.1	93.3	34.4
Унгария	95.5	83.9	22.9
Финландия	97.2	86.9	41.1
Франция	99.1	85.3	21.4
Хърватия	98.4	81.0	23.7
Чешка република	97.5	90.8	24.5
Швеция	99.0	87.5	34.4

¹ Източници: Евростат и ОИСР.

² Данните за учащите се отнасят за учебната година, завършваща през 2016.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2015	2016	2017	2018
ЕС-28	975168	992390	985330	954238
Австрия	16653	15602	15298	⁵ 13800
Белгия	21146	20 974	21 010	⁵ 19500
България²	5413	5585	5576	4900
Германия ³	139181	121104	122305	105356
Гърция	9806	10025	10100	9355
Дания	13789	12994	12502	13002
Естония	3093	3291	3511	3631
Ирландия	15172	15782	16118	15775
Испания	94579	101826	99804	97700
Италия ⁴	105247	112498	98800	⁵ 92000
Кипър	688	737	742	.
Латвия	2358	2516	2477	2524
Литва	3330	3668	4014	4266
Люксембург	1300	1250	1176	⁵ 1060
Нидерландия ⁶	32970	34193	35991	35715
Обединено кралство	171930	168260	170617	177001
Полша	44695	52071	56719	59714
Португалия	14525	14924	15610	14689
Румъния	11167	13034	13877	14500
Словакия	4615	5667	6693	5965
Словения	2102	2343	2355	2445
Унгария	13019	14616	15148	15457
Финландия	8744	8690	8829	8097
Франция	205295	213066	209400	200470
Хърватия	4348	4295	4540	4607
Чешка република	12958	15622	15233	16344
Швеция	17045	17757	16885	16365
Босна и Херцеговина	.	.	1083	1168
Сърбия	3162	3249	4149	4476
Турция	60470	58285	71190	70375
Черна гора	.	275	281	285
Исландия	1382	1421	1373	1445
Норвегия	12038	13125	11767	12122
Швейцария	14400	13444	13533	11707
Грузия	720	1150	1292	1298
Руска федерация	174400	194600	213609	200300
Украйна	21270	25410	26265	20098

¹ Източник: MEDIA Salles.

² Данните са от Националния филмов център.

³ Вкл. общинските кина.

⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.

⁵ Експертна оценка.

⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекари на 100 000 души от населението¹

Страни	2012	2013	2014	2015	2016
ЕС-28					
Австрия	489.54	498.88	504.90	509.12	512.96
Белгия	292.80	295.09	297.55	301.75	307.41
България	391.45	397.67	398.69	404.54	413.76
Германия	387.38	399.79	410.82	413.93	418.65
Гърция	.	.	.	.	.
Дания	365.85	365.44	365.71	367.77	.
Естония	328.34	333.46	335.88	341.49	345.65
Ирландия	271.43	268.95	281.16	285.97	293.54
Испания	382.34	381.09	380.08	384.54	382.35
Италия	387.34	390.01	388.04	383.83	395.27
Кипър	301.64	319.51	337.83	359.34	376.84
Латвия	314.40	319.13	321.60	319.79	321.25
Литва	421.85	427.70	430.74	433.92	446.69
Люксембург	278.37	280.66	285.63	290.73	288.45
Малта	329.24	346.27	366.43	367.60	382.78
Нидерландия	.	.	342.50	348.72	349.78
Обединено кралство	269.62	271.29	274.48	277.06	278.27
Полша	223.38	224.09	230.68	232.81	241.58
Португалия	.	.	.	.	.
Румъния	261.05	264.36	269.83	276.59	284.10
Словакия	.	.	.	.	.
Словения	254.14	262.92	277.02	282.53	301.40
Унгария	308.87	320.91	332.35	309.72	321.12
Финландия	306.87	314.69	320.63	.	.
Франция	308.49	309.52	311.35	312.03	313.14
Хърватия	299.18	303.35	314.02	319.15	323.65
Чешка република	367.47	368.79	.	.	.
Швеция	404.67	413.35	420.20	427.06	.
Турция	.	.	.	.	.
Исландия	356.08	360.76	364.40	377.55	385.17
Норвегия	423.19	430.62	442.92	440.35	451.22
Швейцария	391.57	404.00	412.58	419.71	425.06

¹ Източник. База данни на Евростат, април 2019 година.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2014	2015	2016	2017
ЕС-28				
Австрия	109.7	110.7	111.7	114.0
Белгия	108.0	108.6	110.8	112.8
България	106.7	106.6	105.8	107.9
Германия	106.6	106.9	107.4	109.3
Гърция	102.6	100.8	99.9	101.1
Дания	106.7	107.1	107.4	108.6
Естония	112.0	111.5	111.6	115.5
Ирландия	105.0	104.7	104.7	105.1
Испания	107.0	106.5	106.3	108.4
Италия	107.4	107.5	107.4	108.7
Кипър	103.9	101.7	100.3	100.8
Латвия	107.4	107.6	107.7	110.9
Литва	108.6	107.6	108.6	112.6
Люксембург	108.7	109.2	109.5	111.5
Малта	107.0	108.2	# 108.9	110.3
Нидерландия	108.5	109.3	109.5	111.0
Обединено кралство	111.8	111.9	112.6	115.6
Полша	109.0	108.1	107.6	109.6
Португалия	106.5	107.0	107.7	109.2
Румъния	114.9	# 114.2	112.4	113.9
Словакия	109.1	108.7	108.2	109.6
Словения	# 106.5	105.9	105.9	107.4
Унгария	111.5	111.4	111.8	114.5
Финландия	109.0	108.8	109.2	110.0
Франция	105.5	105.6	105.8	106.8
Хърватия	107.9	107.4	106.2	107.4
Чешка република	107.2	107.5	108.2	110.9
Швеция	103.6	103.6	104.6	106.5
Република Северна Македония	110.0	109.7	109.4	110.9
Турция	135.7*	146.1*	157.4*	175.0*
Исландия	116.0	117.8	119.8	122.0
Норвегия	106.3	108.6	112.5	114.6
Швейцария	99.3	98.2	97.7	98.3

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2010 = 100)

Страни	2014	2015	2016	2017
Останал свят				
Австралия	110.4	112.0	113.5	115.7
Алжир	120.9	126.7	134.8	142.4
Боливия	128.4	133.7	138.5	142.4
Египет	142.1	156.8	178.5	231.1
Индия	140.8	147.7	155.0	160.1
Индонезия	124.4	132.3	137.0	142.2
Канада	107.5	108.7	110.2	112.0
Колумбия	112.0	117.6	126.4	132.0
Мароко	104.6	106.2	108.0	108.8
Мексико	116.2	119.4	122.8	130.2
Нова Зеландия	107.6	107.9	108.6	110.7
Република Корея	109.1	109.8	110.9	113.1
Република Южна Африка	124.4	130.1	# 138.4	145.7
Руска федерация	131.2	151.5	162.2	168.2
Съединени американски щати	108.6	108.7	110.1	112.4
Тунис	120.9*	126.7*	131.4*	138.4*
Япония ²	102.8	103.6	103.5	104.0

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No.11, December 2018.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2016		2017	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
ЕС-28				
в това число:				
Австрия	145139	150123	160269	166701
Белгия	397893	379017	430085	406362
България	26688	28959	30218	34176
Германия	1335866	1056495	-	-
Гърция	28055	48225	32597	56669
Дания	95205	85270	101657	92400
Ирландия	130864	81068	137066	87914
Испания	287215	310618	319400	350979
Италия	461737	406790	506235	452131
Люксембург	13180	19517	14291	21380
Нидерландия	470175	412295	527776	464796
Обединено кралство	408085	591013	441263	615960
Полша	203936	199623	230792	230410
Португалия	55354	67754	62204	77932
Румъния	63582	74605	70757	85476
Словакия	77567	75488	84482	83307
Унгария	102979	91400	113560	103688
Финландия	57417	60820	67285	70107
Франция	501434	571929	534977	623932
Чешка република	162716	143041	180660	162528
Швеция	139291	140985	153116	153992
Турция	142696	198569	157188	233757
Норвегия	89485	72671	101981	82757
Швейцария	213816	176216	223874	188526
Останал свят				
Австралия	192489	198707	231050	221254
Аржентина	57732	55608	-	-
Бразилия	185286	143492	217756	157502
Венецуела	-	-	-	-
Египет	22087	57766	-	-
Еквадор	16798	16324	19122	20010

1. Износ и внос¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2016		2017	
	износ	внос	износ	внос
Индия	264535	361596	298919	445688
Индонезия	144291	135514	168729	156893
Канада	393502	403004	423707	426990
Китай ²	2136708	1589463	2280367	1845975
Нова Зеландия	33740	36063	38062	40114
Пакистан	20355	46799	21715	56918
Перу	37020	35132	44897	38669
Република Корея	495429	406186	574062	478491
Руска федерация	285491	182265	357083	226966
Съединени американски щати	1451011	2250154	1546725	2409480
Тунис	13483	19456	14433	20681
Япония	644899	607602	698169	671259

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2018.

² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризъм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2015	2016	2017
ЕС-28			
Австрия	26728	28121	29460
Белгия	8355	7481	8358
България²	9317	10604	11596
Германия	34971	35595	37452
Гърция	23599	24799	27194
Дания	10424	10781	..
Естония	2989	3131	3245
Ирландия	9528	10100	10388
Испания	68519	75315	81786
Италия	50732	52372	58253
Кипър	2659	3187	3652
Латвия	2024	1793	1950
Литва	2071	2296	2523
Люксембург	1091	1054	1046
Малта	1783	1966	2274
Нидерландия	15007	15828	17924
Обединено кралство	34436	35814	37651
Полша	16728	17463	18400
Португалия	10140	18200	21200
Румъния	2235	2481	2760
Словакия	..	..	..
Словения	2707	3032	3586
Унгария	14316	15256	15785
Финландия	2622	2789	3181
Франция	84452	82700	86918
Хърватия	12683	13809	15593
Чешка република	11619	12808	..
Швеция	..	6559	6865
Република Северна Македония	486	510	631
Турция	39478	30289	37601
Исландия	1289	1792	2224
Норвегия	5361	5960	6252
Швейцария	9305	10402	11133

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2015	2016	2017
Останал свят			
Австралия ²	7444	8269	8815
Алжир	1710	2039	2451
Аржентина	5736	6638	6705
Бразилия	6306	6547	6589
Египет	9139	5258	8157
Зимбабве ²	2057	2168	2423
Израел	2799	2900	3613
Индия	13284	14570	15543
Индонезия	9963	11072	12948
Йордания	3761	3567	3844
Канада	17977	19971	20798
Кения	1114	1268	1364
Китай	56886	59270	60740
Куба	3491	3975	..
Ливан	1518	1688	1857
Малайзия	25721	26757	25948
Мароко	10177	10332	11349
Нова Зеландия	3039	3370	3555
Република Южна Африка	8904	10044	10285
Руска федерация	26852	24571	24390
Съединени американски щати	77465	76407	76941
Сингапур	12052	12914	13906
Сирия	..	..	..
Тайланд	29923	32588	35381
Тунис	5359	5724	7052
Украйна	12428	13333	14230
Уругвай	2773	3037	3674
Филипини	5361	5967	6621
Хонконг	26686	26553	27885
Чили	4478	5641	6450
Япония ²	19737	24039	28691

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.

² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство – брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2014	2015	2016	2017	2018
ЕС-28	171427.35	169306.7	167634.54	187947.79	182332.82
Австрия	2734.2	2700.08	2840.4	3227.69	3169.29
Белгия	2142.44	2394.26	2155.27	2384.52	1901.97
България	1731.65	1620.73	1776.57	1922.68	1740.81
Германия	20830.87	14718.36	15848.86	20882	16771.51
Гърция	5194.06	5861.82	5470.82	5807.04	5385.86
Дания	2974.86	2170.27	2024.85	3170.24	1998.36
Естония	344.37	277.1	151.1	277.51	255.2
Ирландия	2173.97	2464.97	2357.92	3191.06	2590.37
Испания	22896.36	24537.92	27328.05	28778.78	30186.99
Италия	30470.78	32609.69	31063.8	31867.95	32233.01
Кипър	267.73	273.54	306.18	338.95	350.6
Латвия	297.89	399.54	333.31	389.18	304.96
Литва	1022.34	1120.7	997.5	1241.16	917.29
Люксембург	127.15	100.71	100.49	121.8	119.1
Малта	55.14	62.82	63.44	59.82	56.84
Нидерландия	9940.64	10157.69	10653.13	11769.42	11014.05
Обединено кралство	11965.81	11750.36	9892.77	11439.14	10753.5
Полша	8141.11	7858.08	8613.96	10658.61	9464.29
Португалия	2485.94	2622.55	2518.55	2870.69	2908.89
Румъния	7110.08	6501.24	6537.95	7710.83	8323.89
Словакия	601.63	473.78	625.86	651.68	592.13
Словения	475.73	533.86	481.82	439.22	551.89
Унгария	3219.08	3238.57	3438.34	3563.56	3678.65
Финландия	1272.37	1085.04	1231.3	1086.31	1051.16
Франция	28979.06	29614.83	26510.69	29526.18	32140.23
Хърватия	786.38	885.45	967.97	974.98	1014.06
Чешка република	1485.67	1423.4	1690.29	1677.41	1582.96
Швеция	1700.03	1849.35	1653.37	1919.34	1274.95

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016
ЕС-28	22343	21907	20222	20254	20142
ЕС-27	22089	21675	20020	20038	19939
Австрия	574	592	546	568	565
Белгия	345	523	322	375	368
България	272	249	243	240	245
Германия	2878	2850	2744	2850	2864
Гърция	504	418	417	397	352
Дания	288	274	250	253	244
Естония	142	134	129	129	140
Ирландия	127	119	112	109	103
Испания	1694	1652	1663	1649	1661
Италия	2670	2502	2268	2378	2310
Кипър	16	15	15	14	15
Латвия	164	147	141	118	115
Литва	168	162	153	146	145
Люксембург	27	26	25	21	22
Малта	9	9	8	8	5
Нидерландия	619	589	562	569	559
Обединено кралство	1818	1815	1726	1689	1536
Полша	2798	2664	2419	2370	2506
Португалия	361	342	326	334	322
Румъния	814	762	766	744	742
Словакия	255	247	254	247	240
Словения	124	123	106	107	110
Унгария	557	550	471	458	450
Финландия	364	350	344	322	324
Франция	3204	3254	2735	2682	2737
Хърватия	255	232	203	217	202
Чешка република	803	821	798	795	798
Швеция	455	450	437	427	429
Европейска икономическа зона и Швейцария	0	0	0	0	0

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Продължение и край)

(Хил. тонове)

Страни	2012	2013	2014	2015	2016
Исландия	117	119	117	120	122
Норвегия	425	396	376	382	380
Швейцария	201	194	175	167	162
Държави кандидат-членки	0	0	0	0	0
Албания	94	149	171	196	80
Република Северна Македония	103	105	88	86	74
Сърбия	308	284	268	272	276
Турция	2827	2044	1961	2185	2003
Останал свят	0	0	0	0	0
Азербайджан	183	188	191	174	137
Беларус	878	827	843	767	760
Грузия	158	185	183	169	206
Казахстан	1332	1166	1495	1328	1313
Канада	6118	6014	5914	5828	5758
Киргизстан	238	.	8	8	.
Република Молдова	51	52	78	78	.
Руска федерация	9763	9976	10021	10065	10241
САЩ	53609	51825	50040	46065	46692
Украйна	2925	2782	857	1057	1123

¹ Източник: ЕМЕП (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.ceip.at/>.

Международни сравнения

Целта на Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на Евростат за изчисляване на паритети на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период. Данните обхващат 37 европейски страни: 28-те държави - членки на Европейския съюз; кандидатстващите за членство в ЕС страни - Албания, Република Северна Македония, Сърбия, Турция и Черна гора; трите развити европейски страни - Исландия, Норвегия и Швейцария, членки на Европейската асоциация за свободна търговия; една балканска държава - Босна и Херцеговина.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-28=1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-28 = 1)¹

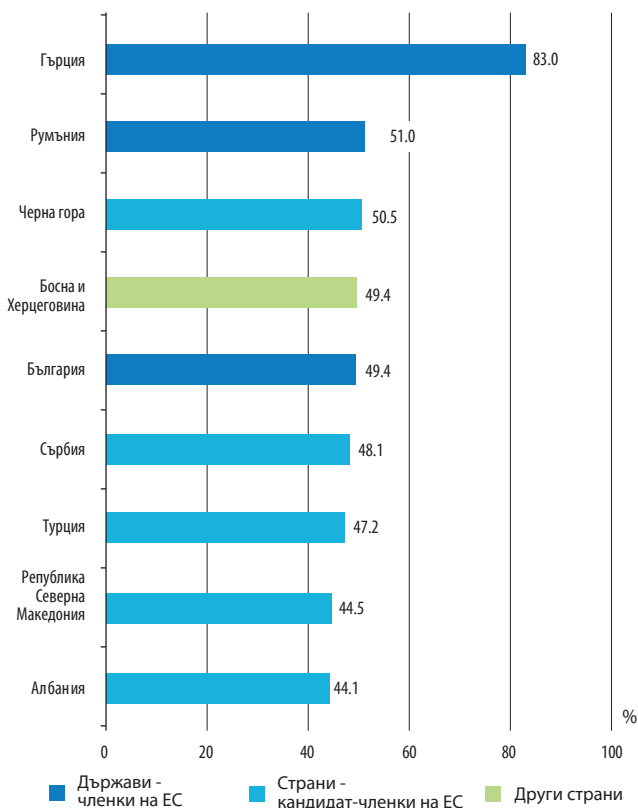
(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

Страни	2015	2016*	2017*
ЕС-28	1	1	1
Австрия	1.06285	1.085	1.10522
Белгия	1.06443	1.09089	1.10662
България	0.903035	0.930859	0.965436
Германия	1.03532	1.05649	1.06812
Гърция	0.810389	0.825402	0.830407
Дания	9.72003	9.94161	9.84402
Естония	0.715269	0.733089	0.759031
Ирландия	1.07732	1.11355	1.1281
Испания	0.88446	0.901014	0.908163
Италия	0.982858	0.981204	0.986129
Кипър	0.882332	0.88609	0.895474
Латвия	0.662034	0.67968	0.695027
Литва	0.59323	0.614446	0.63533
Люксембург	1.17255	1.19797	1.22012
Малта	0.797923	0.814438	0.824019
Нидерландия	1.0777	1.1136	1.11965
Обединено кралство	0.921464	0.960291	0.978778
Полша	2.34855	2.42914	2.47877
Португалия	0.778292	0.799703	0.821987
Румъния	2.21251	2.23644	2.32919
Словакия	0.654022	0.665402	0.682511
Словения	0.792064	0.809503	0.815181
Унгария	176.367	185.033	192.712
Финландия	1.20779	1.2359	1.24219
Франция	1.076	1.09235	1.09843
Хърватия	4.67335	4.71743	4.77475
Чешка република	17.2144	17.6054	17.7468
Швеция	11.7811	12.3762	12.543
Албания	56.8216	59.2947	59.1335
Република Северна Македония	25.8665	26.5247	27.4166
Сърбия	54.2026	56.3852	58.3613
Турция	1.54668	1.71771	1.94592
Черна гора	0.478513	0.488848	0.505456
Исландия	188.903	195.037	195.058
Норвегия	13.2156	14.0887	14.2624
Швейцария	1.64426	1.68817	1.6898
Босна и Херцеговина	0.923515	0.946553	0.965334

¹ Източник: Евростат, 13.12.2018 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнища на цени са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-28) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнища на цени в балканските страни на ниво БВП, 2017 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

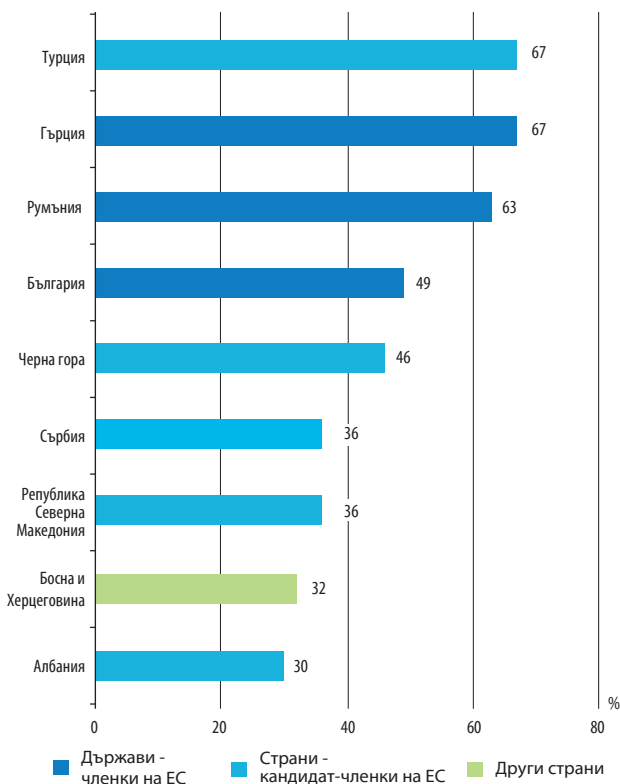
2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2015	2016*	2017*
ЕС-28	100.0	100.0	100.0
Австрия	106.3	108.5	110.5
Белгия	106.4	109.1	110.7
България	46.2	47.6	49.4
Германия	103.5	105.6	106.8
Гърция	81.0	82.5	83.0
Дания	130.3	133.5	132.3
Естония	71.5	73.3	75.9
Ирландия	107.7	111.4	112.8
Испания	88.4	90.1	90.8
Италия	98.3	98.1	98.6
Кипър	88.2	88.6	89.5
Латвия	66.2	68.0	69.5
Литва	59.3	61.4	63.5
Люксембург	117.3	119.8	122.0
Малта	79.8	81.4	82.4
Нидерландия	107.8	111.4	112.0
Обединено кралство	127.0	117.2	111.6
Полша	56.1	55.7	58.2
Португалия	77.8	80.0	82.2
Румъния	49.8	49.8	51.0
Словакия	65.4	66.5	68.3
Словения	79.2	81.0	81.5
Унгария	56.9	59.4	62.3
Финландия	120.8	123.6	124.2
Франция	107.6	109.2	109.8
Хърватия	61.4	62.6	64.0
Чешка република	63.1	65.1	67.4
Швеция	126.0	130.7	130.2
Албания	40.7	43.2	44.1
Република Северна Македония	42.0	43.1	44.5
Сърбия	44.9	45.8	48.1
Турция	51.1	51.4	47.2
Черна гора	47.9	48.9	50.5
Исландия	129.1	146.0	161.8
Норвегия	147.7	151.6	152.9
Швейцария	154.0	154.8	152.0
Босна и Херцеговина	47.2	48.4	49.4

¹ Източник: Евростат, 13.12.2018 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физически обем на ниво БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-28 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво БВП в балканските страни, 2017 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

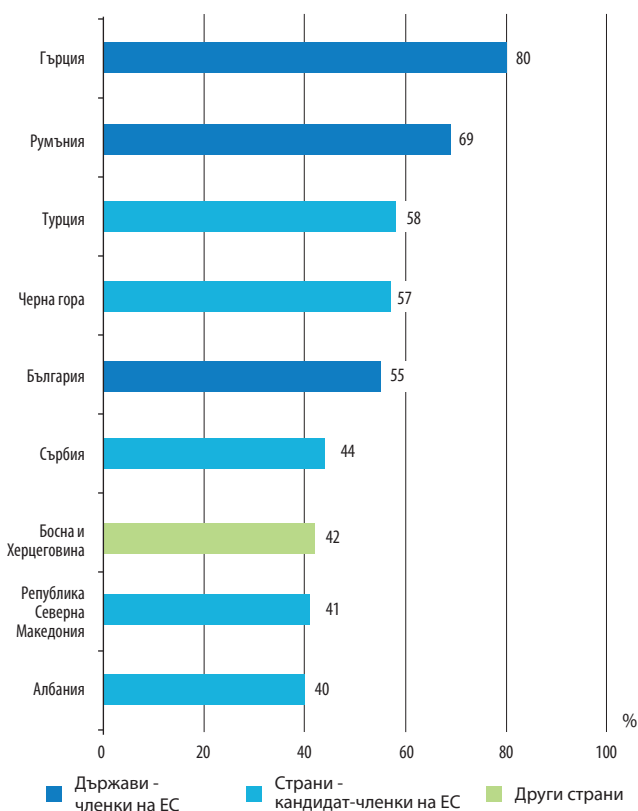
3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2015	2016*	2017*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	129	128	127
Белгия	118	118	117
България	47	48	49
Германия	124	124	124
Гърция	69	68	67
Дания	127	126	128
Естония	76	77	79
Ирландия	178	177	181
Испания	91	91	92
Италия	95	97	96
Кипър	82	84	85
Латвия	64	64	67
Литва	75	75	78
Люксембург	266	260	253
Малта	92	94	96
Нидерландия	130	128	128
Обединено кралство	109	107	105
Полша	69	68	70
Португалия	77	77	77
Румъния	56	59	63
Словакия	77	77	76
Словения	82	83	85
Унгария	68	67	68
Финландия	109	109	109
Франция	105	104	104
Хърватия	59	61	62
Чешка република	87	88	89
Швеция	125	122	121
Албания	30	30	30
Република Северна Македония	36	37	36
Сърбия	36	37	36
Турция	67	66	67
Черна гора	42	44	46
Исландия	126	131	130
Норвегия	156	145	146
Швейцария	165	160	156
Босна и Херцеговина	30	31	32

¹ Източник: Евростат, 13.12.2018 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физически обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението в балканските страни, 2017 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹

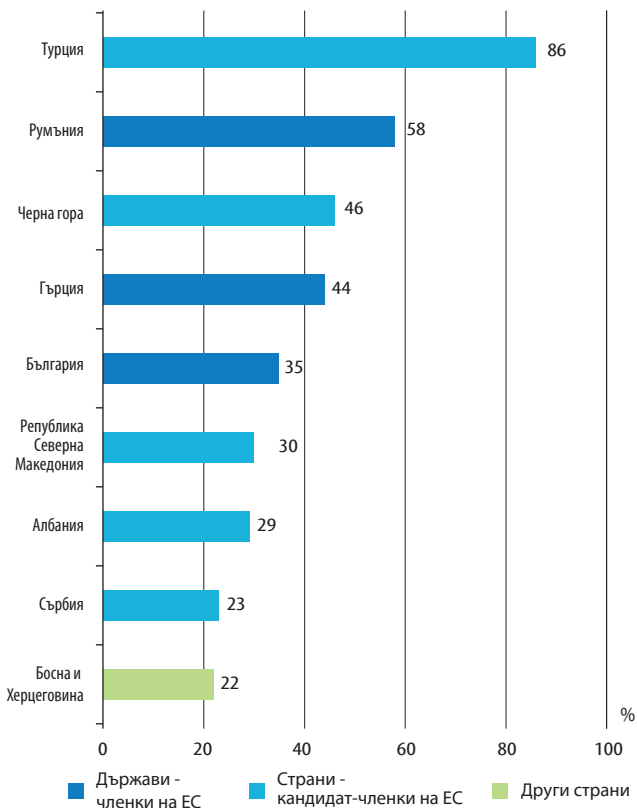
Крайни потребителски разходи на домакинствата

Страни	2015	2016*	2017*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	124	122	119
Белгия	110	109	107
България	53	54	55
Германия	121	121	120
Гърция	83	81	80
Дания	103	101	102
Естония	68	69	69
Ирландия	95	96	93
Испания	94	94	95
Италия	104	105	105
Кипър	105	105	106
Латвия	67	66	69
Литва	84	87	90
Люксембург	142	135	132
Малта	81	79	79
Нидерландия	106	104	103
Обединено кралство	118	119	118
Полша	75	75	77
Португалия	86	86	85
Румъния	60	65	69
Словакия	75	75	74
Словения	78	78	78
Унгария	59	59	59
Финландия	108	108	107
Франция	103	102	100
Хърватия	60	60	61
Чешка република	74	75	77
Швеция	105	102	101
Албания	40	39	40
Република Северна Македония	42	42	41
Сърбия	46	45	44
Турция	58	57	58
Черна гора	56	57	57
Исландия	113	111	113
Норвегия	122	118	117
Швейцария	151	146	143
Босна и Херцеговина	42	42	42

¹ Източник: Евростат, 13.12.2018 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физически обем на бруто образуването на основен капитал на човек от населението в балканските страни, 2017 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹
Бруто образуване на основен капитал

Страни	2015	2016*	2017*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	150	154	154
Белгия	149	152	150
България	36	33	35
Германия	113	113	113
Гърция	42	41	44
Дания	132	140	143
Естония	77	77	86
Ирландия	250	368	237
Испания	97	99	102
Италия	93	97	98
Кипър	58	81	96
Латвия	60	56	61
Литва	58	58	60
Люксембург	278	283	275
Малта	109	107	93
Нидерландия	153	134	136
Обединено кралство	112	105	103
Полша	52	47	48
Португалия	63	65	68
Румъния	57	54	58
Словакия	77	68	68
Словения	78	75	81
Унгария	65	57	66
Финландия	107	113	112
Франция	109	109	112
Хърватия	55	56	58
Чешка република	97	93	93
Швеция	142	143	146
Албания	27	28	29
Република Северна Македония	33	34	30
Сърбия	22	22	23
Турция	93	87	86
Черна гора	32	40	46
Исландия	117	144	152
Норвегия	188	190	185
Швейцария	213	213	214
Босна и Херцеговина	22	21	22

¹ Източник: Евростат, 13.12.2018 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

ул. „П. Волов” № 2

Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: Info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: Publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефони: (+3592) 9857 521

(+3592) 9857 633

e-mail: Biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефон: (+3592) 9857 729

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2019

Отговорен редактор: А. Илкова

Автори: А. Данчева, В. Стоянова,
Г. Николова, Д. Димитрова, Е. Йорданова,
М. Гергова, М. Колев, Н. Панагонова, Р. Петкова,
С. Филипович, С. Кателиев, С. Кавгаджийска,
С. Мاستикова, Т. Давидков

Редактори: Л. Александрова,
П. Павлов

Формат: 105x215

Тираж: 300

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука” ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2019

www.nsi.bg